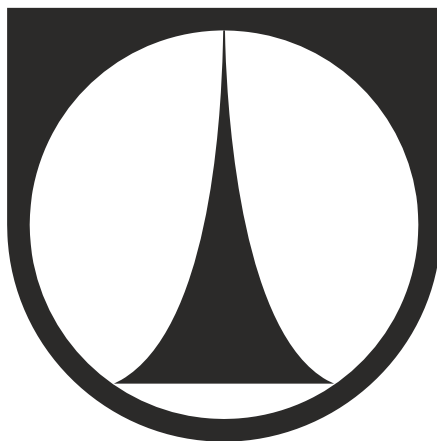

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2014

Bc. Sylvie Kotíková

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

Přímé zahraniční investice a jejich důsledky pro region

Foreign Direct Investment and its Impact on the Region

DP – PE – KEK 2014 20
Bc. Sylvie Kotíková

Vedoucí práce: Ing. Miroslava Lungová, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: Martin Chlup, Dis., ředitel firmy Radici Group Logit, s.r.o.

Počet stran: 116 Počet příloh: 2

Datum odevzdání: 6. ledna 2014

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 6. ledna 2014

Bc. Sylvie Kotíková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Miroslavě Lungové, Ph.D. za poskytnutí cenných rad, ochotu a vstřícný přístup během zpracování této práce. Mé poděkování patří také p. Martinu Chlupovi, DiS. za ochotné jednání, spolupráci a poskytnutí potřebných informací a podkladů. V neposlední řadě velké díky patří mým rodičům za jejich podporu, trpělivost a povzbuzování po dobu mého studia.

Anotace

Předkládaná diplomová práce s názvem "Přímé zahraniční investice a jejich důsledky pro region" má za cíl analyzovat a zhodnotit vliv vybraných přímých zahraničních investic na okres Louny se zaměřením na mikroregion Podbořansko, prostřednictvím rozboru údajů o konkrétních firmách z průmyslové zóny Alpka. Práce je členěna do šesti kapitol. Přímé zahraniční investice, jejich příčiny vstupu a dopady jsou teoreticky nastíněny v prvních dvou částech této práce. V dalších dvou kapitolách je pozornost věnována okresu Louny a průmyslové zóně Alpka s cílem provést socio-ekonomickou analýzu této oblasti. Pátá kapitola se zabývá konkrétními přímými zahraničními investicemi, které jsou lokalizované v průmyslové zóně Alpka. Poslední kapitola hodnotí komplexně důsledky těchto investic pro oblast Podbořansko a celý okres, se zvláštním důrazem na regionální trh práce. Na základě provedené analýzy stavu realizovaných investic jsou v této kapitole nastíněny návrhy a doporučení týkající se hlubšího propojení přímých zahraničních investic, průmyslové zóny a regionu.

Klíčová slova

Důsledky přímých zahraničních investic, investiční pobídky, míra nezaměstnanosti, průmyslová zóna, přímé zahraniční investice, region, trh práce.

Annotation

The diploma thesis titled "Foreign Direct Investment and its Impact on the Region" aims to analyse and evaluate the impact of selected foreign direct investments on the Louny District with a special focus on the micro-region Podborany based on firm-specific data obtained from companies situated in the industrial zone Alpka. The thesis is divided into six chapters. Foreign direct investments, reason of entrance and effects are theoretically outlined in the first two parts of this work. In the next two chapters, an attention is fixed on the District Louny and industrial zone Alpka. The aim is to analyze this district from point of socio-economic. The fifth chapter deals with specific FDI located in the industrial zone Alpka. The final chapter assesses the impact of these investments on the regional labour market, their impact on the unemployment rate and complex implications for micro-region Podbořansko and the whole district. Based on an analysis of the state of the investment made in this chapter proposals and recommendations on the deeper connections of foreign direct investment, industrial zone and region are outlined.

Key Words

Impacts of foreign direct investment, industrial zone, investment stimuli, labour market, region, unemployment rate.

Obsah

Seznam zkratk	11
Seznam tabulek	12
Seznam obrázků	13
Úvod	15
1 Obecné vymezení pojmů	17
1.1 Přímé zahraniční investice	17
1.2 Nadnárodní firma	18
1.3 Způsoby vstupu zahraničního investora.....	19
1.4 Přímé zahraniční investice v České republice	20
1.4.1 Regionální rozložení investic v České republice.....	25
2 Motivy vstupu investora a dopady přímých zahraničních investic	27
2.1 Lokalizační faktory přímých zahraničních investic	27
2.1.1 Pracovní síla	28
2.1.2 Využití místních zdrojů	28
2.1.3 Následování obchodních partnerů	29
2.1.4 Odbourání nákladů spojených s mezinárodním obchodem a hledání výhodnějších předpisů	30
2.1.5 Daňové podmínky	30
2.2 Investiční pobídky.....	32
2.3 Dopady přímých zahraničních investic.....	38
2.3.1 Růst závislosti.....	39
2.3.2 Technologický transfer	39
2.3.3 Dopad na nezaměstnanost a vliv na mzdovou hladinu.....	40
2.3.4 Imitace	41
2.3.5 Dodavatelské vztahy.....	41

3	Socioekonomický rozbor okresu Louny	44
3.1	Souhrnná charakteristika okresu Louny.....	44
3.2	Trh práce	46
3.3	Mikroregion Podbořansko	49
3.4	SWOT analýza sociálně-ekonomické úrovně okresu Louny s přihlédnutím na oblast mikroregionu Podbořansko	51
4	Průmyslová zóna Alpka	57
5	Konkrétní přímé zahraniční investice	62
5.1	Logit, s.r.o.....	62
5.1.1	Personální politika	65
5.1.2	Důsledky přímé zahraniční investice.....	67
5.2	Conta, s.r.o.	69
5.2.1	Strategická poloha PZ Alpka.....	71
5.2.2	Expanze a krize.....	74
5.2.3	Důsledky přímé zahraniční investice.....	78
5.3	FTE automotive Czechia, s.r.o.....	80
5.3.1	Důsledky přímé zahraniční investice.....	86
6	Důsledky průmyslové zóny Alpka pro přilehlý region	90
6.1.1	Ekonomický přínos.....	90
6.1.2	Vliv na trh práce	91
6.1.3	Další důsledky zkoumaných PZI.....	98
6.1.4	Shrnutí a doporučení.....	102
	Závěr.....	105
	Seznam použité literatury.....	108
	Seznam příloh	116
	Příloha 1 Vývoj projektů CzechInvestu	117
	Příloha 2 Formy investičních pobídek.....	118

Seznam zkratk

ČNB	Česká národní banka
HDP	Hrubý domácí produkt
IP	Investiční pobídky
M&A	Akvizice a fúze (<i>Mergers and acquisitions</i>)
MO	Mezinárodní obchod
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
PZ	Průmyslová zóna
PZI	Přímé zahraniční investice

Seznam tabulek

Tabulka 1: Objem PZI v ČR v letech 1992 - 2011	21
Tabulka 2: Stav PZI v ČR k 31. 12. 2011	23
Tabulka 3: Omezení veřejné podpory v zemích EU pro léta 2007-2013	37
Tabulka 4: Firmy fungující v PZ Alpka v r. 2013	61
Tabulka 5: Investiční pobídky udělené firmě Logit, s.r.o.	64
Tabulka 6: Investiční pobídky udělené firmě Conta, s.r.o.....	73
Tabulka 7: Přehled počtu zaměstnanců v analyzovaných firmách a podíl jednotlivých firem na zaměstnanosti v PZ Alpka	97
Tabulka 8: Navázání dodavatelsko-odběratelských vztahů s lokálními podniky.....	100

Seznam obrázků

Obrázek 1: Podíl zahraniční majetkové účasti v podnicích k 31. 12. 2011.....	23
Obrázek 2: Umístění PZI z hlediska velikosti podniků.....	24
Obrázek 3: Přímé zahraniční investice v ČR k 31. 12. 2011 – odvětvová struktura.....	24
Obrázek 4: Přímé zahraniční investice v ČR k 31. 12. 2011 – teritoriální struktura.....	25
Obrázek 5: Rozložení PZI v jednotlivých krajích ČR ke dni 31. 12. 2011	26
Obrázek 6: Vývoj sazeb daně z příjmu PO v ČR a Rakousku (v letech 2004-2013).....	31
Obrázek 7: Rozdíl ve zdanění pro firmy s pobídkou a bez pobídky	32
Obrázek 8: Projekty zprostředkované CzechInvestem podle zemí původu (v letech 1993-2010).....	35
Obrázek 9: Pobídkové přerozdělování	36
Obrázek 10: Stav PZI v okresech v r. 2011	45
Obrázek 11: Vývoj míry nezaměstnanosti v ČR, Ústeckém kraji a v okrese Louny	47
Obrázek 12: Poptávka po profesích za r. 2012	48
Obrázek 13: Vývoj průměrných mezd v letech 2010-2012 v rámci ČR a okrese Louny ...	48
Obrázek 14: Porovnání vývoje míry nezaměstnanosti v mikroregionech okrese Louny....	50
Obrázek 15: Počty PZ v okresech Ústeckého kraje.....	57
Obrázek 16: Rozloha PZ v Ústeckém kraji v rámci jednotlivých okresů	58
Obrázek 17: Obrat v mil. Kč (v letech 2000-2012).....	64
Obrázek 18: Průměrná měsíční mzda (v tis. Kč) v letech 2000-2011	66
Obrázek 19: Počet zaměstnanců	66
Obrázek 20: Produktivita práce v letech 2001-2012	67
Obrázek 21: Počet zaměstnanců	75
Obrázek 22: Vývoj zisku a ztráty v závodu Conta	76
Obrázek 23: Porovnání průměrné měsíční mzdy ve společnostech Logit a Conta	77
Obrázek 24: Podíl externích zákazníků na obratu firmy	81
Obrázek 25: Podíl zákazníků na obratu (v r. 2011).....	82
Obrázek 26: Vývoj obratu (v letech 2006-2011).....	83
Obrázek 27: Vývoj počtu zaměstnanců (v letech 2006-2013)	83
Obrázek 28: Vývoj hospodářského výsledku (v letech 2006-2011).....	85
Obrázek 29: Počet vyrobených dílů (v letech 2007-2011).....	87

Obrázek 30: Vývoj průměrných měsíčních mezd ve společnostech Logit, Conta a FTE Podbořany (v letech 2005-2011)	89
Obrázek 31: Míra nezaměstnanosti mikroregionu Podbořansko a okresu Louny (v letech 2000-2012)	93

Úvod

Přímé zahraniční investice jsou termínem, který je skloňován v celosvětovém měřítku. V současné době jsou již nedílnou součástí české ekonomiky. Mají své zastánce i odpůrce. Ti první v nich vidí silný motor ekonomického rozvoje, nositele know-how, nových technologií a strategické zaměstnavatele. Příliv zahraničního kapitálu, který rychle napomáhá řešit ekonomické problémy místní ekonomiky. Ti druzí přes veškerá pozitiva upozorňují na příchod velké konkurence pro místní podniky či na nevýhodný prodej státního majetku do soukromých rukou a zavedení investičních pobídek, které zapříčiňují pokřivení trhu.

I když přímé zahraniční investice mají řadu kritiků, jednotlivé státy a regiony se předhánějí v tom, jak je získat. Vytvářejí komplexní systémy investičních pobídek, nabízejí celé spektrum připravených průmyslových zón, tak aby byla daná lokalita co nejvíce atraktivní pro potenciálního investora. Neboť ačkoliv existují negativa, přímé zahraniční investice s sebou do dané lokality přinášejí kapitál, nové technologie, znalosti a odborné zkušenosti, které pozitivně působí na daný trh. Dochází ke zvyšování životní úrovně, tvorbě regionálního HDP a růstu kupní síly obyvatelstva. Tyto dopady jsou vzájemně provázané a úzce souvisí se situací na trhu práce, kterou přímé zahraniční investice ovlivňují.

Tématem této diplomové práce jsou přímé zahraniční investice a jejich důsledky pro region. Zkoumaným regionem je okres Louny, především mikroregion Podbořansko. Jedná se o region, který je dlouhodobě zatížen vysokou nezaměstnaností a zároveň na rozdíl od jiných částí České republiky zde chybí strategický zaměstnavatel. Vzhledem k těmto faktům je region velmi otevřen novým investorům.

Cílem diplomové práce je analyzovat konkrétní přímé zahraniční investice a zhodnotit jejich dopady na mikroregion Podbořansko, který bezprostředně ovlivňují. Na konkrétních příkladech zahraničních investorů z průmyslové zóny Alpka, která se nachází na okraji města Podbořany, jsou v překládané diplomové práci rozebrány jednotlivé důsledky a vlivy přímých zahraničních investic, působící na přilehlý region. Práce se zabývá rozбором tří klíčových zahraničních investic v průmyslové zóně. Jsou jimi investice italských koncernů Radici Group a Candy Hoover Group a investice německého koncernu FTE Automotive.

Práce se komplexně zabývá PZI z hlediska příčin vstupů investora do dané lokality tak i následných dopadů těchto investic na danou lokalitu. Vzhledem k vysoké nezaměstnanosti ve zkoumané oblasti je v diplomové práci věnován velký prostor trhu práce. Předmětem této práce nejsou důsledky, které na přilehlý region přímo nepůsobí, především dopady na platební bilanci.

Samotnému zpracování diplomové práce předcházelo studium české a zahraniční odborné literatury, dále čerpání dat z odborných internetových portálů a tisku. Základní použitou literaturou je publikace od M. Srdolce Přímé zahraniční investice v ČR a Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj od R. Wokouna a J. Tvrdoně. V této publikaci se také autoři zabývají přímými zahraničními investicemi lokalizovaných v průmyslových zónách napříč Českou republikou. Základní literatura je doplněna statistikami ČNB a ČSÚ a údaji Czechinvestu. Hlavní význam pro vznik této práce mají rozhovory s představiteli jednotlivých firem a města Podbořany, bez kterých by dopady těchto přímých zahraničních investic ne získaly ucelený charakter.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol. PZI, jejich příčiny vstupu a dopady jsou nejprve teoreticky nastíněny v prvních dvou částech této práce. V dalších dvou kapitolách je pozornost upírána k okresu Louny a průmyslové zóně Alpka. Cílem je analyzovat tuto oblast z hlediska socioekonomického. K tomu je použita SWOT analýza. Klíčovou část práce představuje pátá kapitola, která se konkrétními přímými zahraničními investicemi lokalizovaných v průmyslové zóně Alpka. V této kapitole je analyzován motiv vstupu jednotlivých investorů a investiční pobídky, které firmy získaly. Poslední kapitola hodnotí důsledky těchto investic pro trh práce a pro region a celkový vliv průmyslové zóny pro přilehlou oblast. Z metodologického hlediska je v diplomové práci použita analýza a syntéza, dedukce a indukce, komparace a popis.

1 Obecné vymezení pojmů

Klíčovým pojmem diplomové práce jsou přímé zahraniční investice. Problematika přímých zahraničních investic je velice obsáhlá. V následující kapitole bude nastíněno, co to jsou přímé zahraniční investice a budou vysvětleny pojmy s nimi související. Dále je tato kapitola věnována charakteristice přímých zahraničních investic a možnostem, které má investor při vstupu na cizí trh.

PZI a mezinárodní podnikání rozhodně nejsou výtvozem moderní doby. Jak uvádí Jones a Wren¹, jsou tu již od nepaměti a obchodování mezi různými územími tu bylo prakticky už od starověku. Za průkopníky moderního investování a expandování do zahraničí, tak jak ho známe dnes, lze považovat VB a Nizozemsko. Britská východní indická společnost a Holandská východní indická společnost si podmanily lukrativní trhy s kořením, bavlnou a hedvábím, daleko za hranicemi svých domovin a jsou tedy právem považovány za průkopníky mezinárodních obchodních aktivit.

1.1 Přímé zahraniční investice

Pojem investice lze formulovat jako *rozhodnutí vzdát se spotřeby v současnosti s výhledem na vyšší produkci v budoucnosti*². Za přímou zahraniční investici (PZI) lze považovat kapitálový výdaj, při kterém daný investor získává takový podíl na základním kapitálu zahraniční firmy, jenž mu dává možnost podílet se na řízení a kontrole této firmy³.

*Za podniky s PZI jsou považovány firmy s více než 10% podílem zahraničního vlastníka, což však nemusí znamenat jeho kontrolu nad danou firmou*⁴. Proto investoři usilují o

¹ JONES, J. a C. WREN. *Foreign Direct Investment and Regional Economy*. 1st ed., Burlington: Ashgate, 2006. ISBN 0-7546-4522-3.

² TVRDOŇ, J. a R. WOKOUN. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. s. 14. ISBN 978-80-245-1736-0.

³ VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-869-2901-9.

⁴ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. s. 49. ISBN 80-86131-52-1.

majoritní podíl, jenž jim zajistí pevnou pozici v rozhodování o klíčových otázkách a kontrole nad firmou. Je-li zahraniční investor jediným vlastníkem, má vše ve svých rukou. V opačném případě – vzniká-li kapitálové propojení mezi několika subjekty, je nutná rámcová smlouva, v níž jsou zachyceny podmínky spolupráce a partnerství⁵.

1.2 Nadnárodní firma

Přímé investování tvoří základ pro vznik nadnárodních korporací. Vymezení termínu nadnárodní korporace je velmi variabilní a závisí na úhlu pohledu a předmětu zkoumání dané problematiky.

Podle I. A. Moosy⁶ lze za nadnárodní podniky považovat firmy s více než pěti zahraničními dceřinými společnostmi. Dále se I. A. Moosa přiklání k definici, že nadnárodní korporace je podnik, zapsaný či nezapsaný v obchodním rejstříku, obsahující mateřskou společnost a její zahraniční pobočky, přičemž mateřský podnik je definován jako podnik, který kontroluje majetek subjektů v jiných zemích, než ve své domovské zemi, obvykle tím, že vlastní určitý podíl kapitálu.

Srholec uvádí⁷, že za nadnárodní společnosti jsou většinou považovány takové firmy, jejichž zahraniční činnost tvoří nejméně 30% podílu na celkovém obratu firmy. Jejich činnost v zahraničí se provádí skrze dceřiné společnosti nebo pobočky.

Rozdíl mezi nimi spočívá ve vlastnickém podílu. Zahraniční pobočka má omezené pravomoci a je dílčí součástí nadnárodní firmy. Obvykle nese název mateřské společnosti. Základní kapitál nevystupuje v bilančních pasívech pobočky. Matka své pobočky zdrojově vybavuje prostřednictvím úvěrů.

⁵ VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-869-2901-9.

⁶ MOOSA, I. A. *Foreign direct investment: theory, evidence, and practice*. 1st ed., New York: Palgrave, 2002. ISBN 03-339-4590-5.

⁷ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

Naopak dceřiná společnost (dcera) je napojena na mateřskou společnost (matka) pouze prostřednictvím vlastnického podílu a tedy není jejím vnitřním organizačním článkem. Dceřiné společnosti se dělí na tzv. subsidiary, s vlastnickým podílem 50 a více procent. A na tzv. afilace, kde je podíl mezi padesáti a dvaceti procenty. Na dceru se tedy může pohlížet jako na samostatný právní subjekt s plnou právní subjektivitou. Jméno dcery je převážně jiné než jméno matky⁸.

1.3 Způsoby vstupu zahraničního investora

Pokud se investor rozhodne pro PZI, má několik způsobů, jak toto investování v cizí zemi provést. Jednotlivé způsoby se od sebe liší z hlediska času, náročnosti i způsobem provedení.

Vznik zcela nového ekonomického subjektu – tedy investice na zelené louce (greenfield) umožňuje mateřské společnosti realizovat svůj podnikatelský záměr přesně podle svých představ. Zahájení výroby je však opožděno o dobu výstavby, hledání a zaškolování místní pracovní síly a také o různé administrativní překážky⁹.

Opakem investice na zelené louce je fúze a akvizice (mergers and acquisitions = M&A) čili náročný kapitálový vstup do již existujícího podniku. K M&A dochází v případech, kdy přebíraný ekonomický subjekt disponuje nějakou specifickou konkurenční výhodou, ať už je to známé jméno, distribuční síť, kvalifikovaný personál nebo technologický postup¹⁰.

Často je tento způsob vstupu preferován v případě pivovarů. Tak tomu bylo také v České republice, při koupi pivovarů Starobrno a Krušovice nadnárodní firmou Heineken. Náklady na výstavbu nových pivovarů by byly pro firmu Heineken mnohem vyšší než odkup těchto

⁸ DURČÁKOVÁ, J. a M. MANDEL. *Mezinárodní finance*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-726-1090-2.

⁹ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

¹⁰ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

společností. K akvizicím a fúzím dochází také v případě, kdy kapitálově vybavenější firma chce zlikvidovat resp. ovládnout svou konkurenci¹¹.

Ekonomické subjekty, jež při své produkci využívají převážnou část kapacit vytvořených novými investicemi matky, jsou označovány jako investice na hnědé louce (brownfield). Z právní stránky se jedná o akvizice a fúze, ale fakticky se blíží spíše investicím na zelené louce. Příkladem investic na hnědé louce je většina privatizačních přímých zahraničních investic. Jestli však zahraniční investor využil jen torzo privatizovaného podniku v podobě pozemků a budov a obměnil kompletní strojové vybavení i výrobu, lze takovou investici považovat spíše jako greenfield¹².

Vstoupit na cizí trh prostřednictvím join venture neboli společného podnikání je vhodné hlavně u zemí, kde je vstup investora spojen s řadou překážek a obtíží. Zahraniční firma tímto způsobem získává řadu výhod – ať už politických či psychologických, protože hostitelská země se obecně se společným podnikem identifikuje lépe než s cizí firmou. Například japonská Toyota se v r. 1987 spojila s Volkswagenem AG pro výrobu „pickupů“. Jedním z důvodů bylo také to, aby zabránila kritice EU za dynamický růst exportu japonských automobilů do Evropy¹³.

1.4 Přímé zahraniční investice v České republice

Po sametové revoluci došlo v ČR k razantním změnám - politickým, ekonomickým, kulturním či společenským. Takovéto změny se výrazně projeví ve všech sférách, ať už v oblasti investování, obchodu či průmyslu. Po otevření hranic západnímu světu byla většina investic situována do nákupů podílů státních podniků, směřovala do zavedených

¹¹ VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-869-2901-9.

¹² SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

¹³ DURČÁKOVÁ, J. a M. MANDEL. *Mezinárodní finance*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-726-1090-2.

výrob zpracovatelského průmyslu¹⁴. Díky umožněnému vstupu investorů do země se Česká republika a především severozápadní pohraničí – dříve uzavřený region hospodářsky otvírá a prostřednictvím své geografické polohy a blízkosti k západním sousedům se stává díky přeshraničním hospodářským vztahům propojený s hospodářstvím západních zemí¹⁵.

Tabulka 1: Objem PZI v ČR v letech 1992 - 2011

Rok	Objem PZI (stav k 31. 12.)			Roční nárůst v mld. Kč
	mld. CZK	mld. USD	mld. EUR	
1992	83,5	2,9	2,4	-
1993	102,5	3,4	3,1	19,0
1994	127,5	4,5	3,7	25,0
1995	195,5	7,4	5,7	68,0
1996	234,3	8,6	6,9	38,8
1997	319,8	9,2	8,4	85,5
1998	429,2	14,4	12,3	109,4
1999	631,5	17,6	17,5	202,3
2000	818,4	21,6	23,3	186,9
2001	982,3	27,1	30,7	163,9
2002	1165,5	38,7	36,9	183,2
2003	1161,8	45,3	35,9	-3,7
2004	1280,6	57,3	42,0	118,8
2005	1491,6	60,7	51,4	211,0
2006	1666,8	79,8	60,6	175,2
2007	2032,1	112,4	76,3	365,3
2008	2189,5	113,2	81,3	157,4
2009	2311,2	125,8	87,3	121,7
2010	2409,6	128,5	96,2	98,4
2011	2505,2	125,6	97,1	95,6

Pozn.: Hodnoty jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo – stejné platí i pro tab. 2

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

¹⁴ ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2010* [online]. Praha: Česká národní banka, 2012 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/

¹⁵ JEŽEK, Jiří. Zahraniční kapitál v průmyslových podnicích v oblasti západních a severních Čech. V: KRAFT, J. a K. ANTLOVÁ, eds. *Hospodářství v integrujícím se evropském ekonomickém prostoru: III. mezinárodní konference, Liberec 16.-17. září 1997*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita, Hospodářská fakulta, 1997, s. 99-105. ISBN 80-708-3254-1.

Do r. 1997 dosáhly PZI v ČR výše 9,2 mld. USD, což bylo méně jak v sousedním Polsku (14,6 mld.) a také v Maďarsku (15,9 mld.). V souvislosti se zavedením investičních pobídek došlo od r. 1998 k výraznému přílivu investic na zelené louce.

V r. 2000 se na přílivu PZI zřetelně podílela Erste Bank při vstupu do České spořitelny. Největším příjemcem PZI byl sektor služeb. 84 % investic přišlo ze zemí EU.

Po výrazných vkladech do základního kapitálu českých podniků dochází k postupné změně struktury PZI, kde narůstá podíl reinvestovaného zisku, kteří investoři vkládají do dalšího rozšiřování podniků. V r. 2001 poprvé reinvestovaný zisk převýšil objem vloženého základního kapitálu. Jak lze vidět z tabulky 1, vzrostl objem PZI meziročně téměř o 164 mld. Kč. Z toho základní kapitál činil 65 mld. Kč a reinvestovaný zisk 70,3 mld. Kč.

V r. 2002 byla zásadní investice do privatizované společnosti Transgas. Celkově se objem PZI zvýšil o 183,2 mld. Kč. Dominovala oblast peněžnictví, pojišťovnictví a dopravy. Přes velký objem investic se snížil počet zaměstnanců o 14 tisíc, zároveň však tržby narostly o zhruba 200 mld. Kč. Z tab. 1 vyplývá, že v r. 2003 došlo poprvé k poklesu objemu PZI. Meziroční úbytek činil 3,7 mld. Kč. Toto snížení bylo dáno především zpětným odkupem akcií společnosti Eurotel¹⁶.

Stav PZI v ČR k poslednímu dni roku 2011 dosáhl 2,4 biliony Kč, což je hodnotově stejné jako v r. 2010. Z tab. 2 je patrné, že PZI vyjma základního kapitálu tvoří také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál. *Základní kapitál představuje vklad nerezidenta do základního (vlastního) kapitálu společnosti. Reinvestovaný zisk vyjadřuje podíl přímého investora na hospodářském výsledku nerozděleném formou dividend, jenž je v poměru k přímé majetkové účasti investora. Ostatní kapitál představuje přijaté a poskytnuté úvěry, zahrnující dluhové cenné papíry a dodavatelské úvěry mezi přímými investory a jejich*

¹⁶ TVRDOŇ, J., R. WOKOUN et al. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.

afilovanými podniky a ostatními podniky ve skupině. Tyto vztahy zachycují mezipodnikové pohledávky a závazky¹⁷.

Tabulka 2: Stav PZI v ČR k 31. 12. 2011

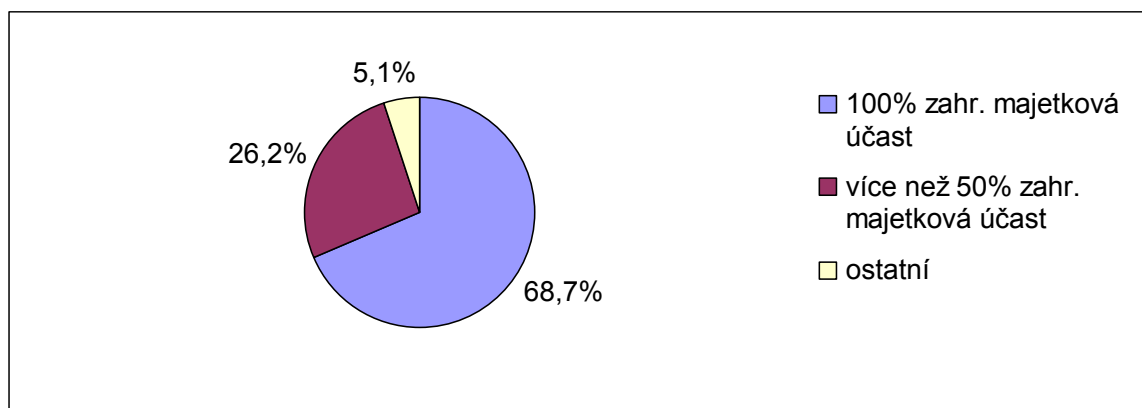
	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Ostatní kapitál	Celkem
Mld. CZK	1 239,8	919,9	244,5	2 404,2
Mld. USD	62,2	46,1	12,3	120,6
Mld. EUR	48,1	35,7	9,5	93,2

Kurz k 31. 12. 2010: 1 USD = 19,94 CZK

1 EUR = 25,80 CZK

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

K 31. 12. 2011 bylo na českém území evidováno téměř 4500 firem se zahraniční majetkovou účastí. Necelých 69 % z těchto subjektů je stoprocentně vlastněno zahraničním investorem, u dalších 26 % případů je zahraniční podíl více než 50 % (viz obr. 1).

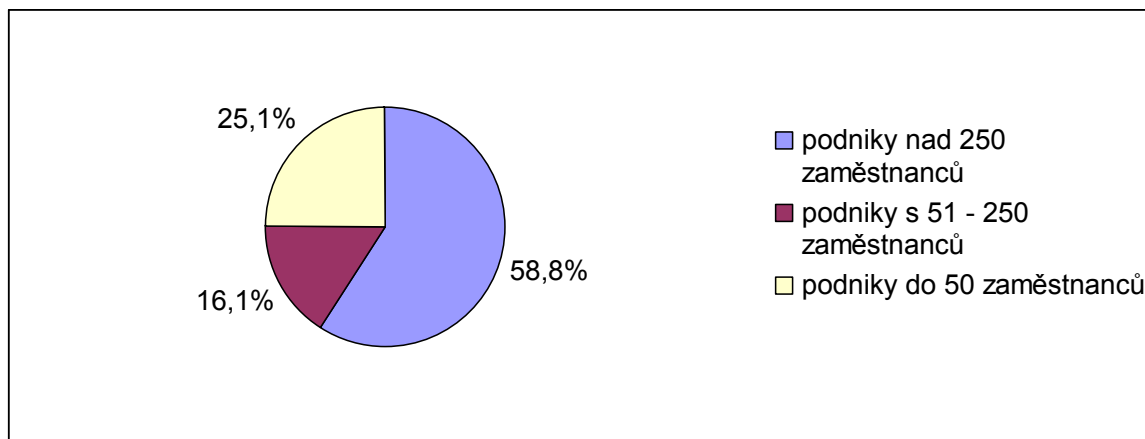

Obrázek 1: Podíl zahraniční majetkové účasti v podnicích k 31. 12. 2011

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Co se týče velikosti podniků, z obr. 2 vyplývá, že ve společnostech nad 250 zaměstnanců je umístěna většina PZI. Čtvrtina PZI je ve společnostech do padesáti zaměstnanců. Do podniků střední velikosti s 51 – 250 pracovníky míří zhruba 16 % objemu PZI.

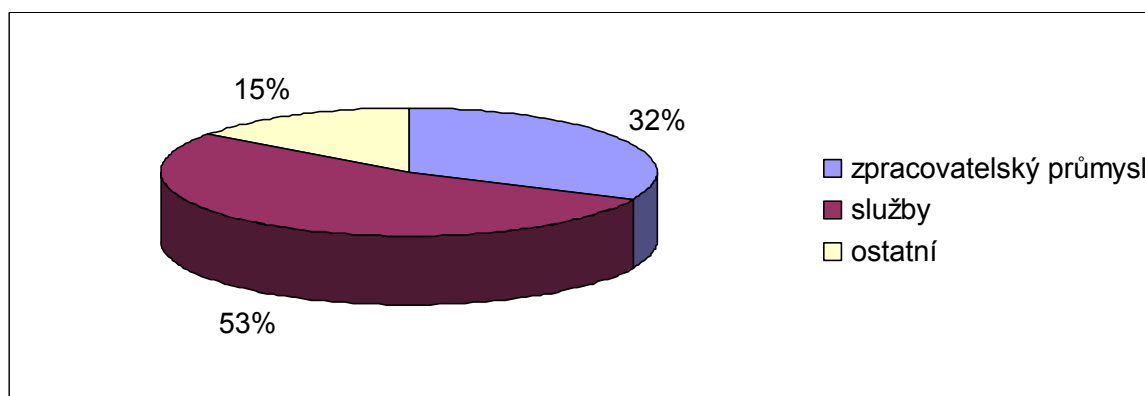
¹⁷ ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2010* [online]. Praha: Česká národní banka, 2012, s. 3. [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/

Obrázek 2: Umístění PZI z hlediska velikosti podniků

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Obr. č. 3 se věnuje odvětvové struktuře. PZI jsou směřovány nejvíce do služeb a to převážně do finančnictví a pojišťovnictví. Do zpracovatelského průmyslu plyne cca třetina PZI.

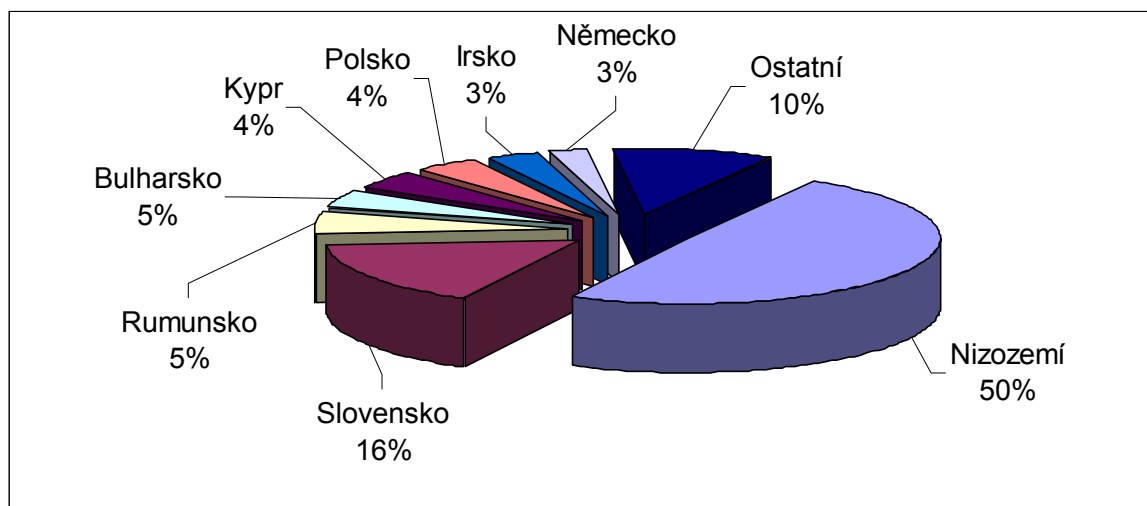
Obrázek 3: Přímé zahraniční investice v ČR k 31. 12. 2011 – odvětvová struktura

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Geografické hledisko je patrné z obr. č. 4. Největším investorem je Nizozemí, které je zároveň zemí, kam jsou nejvíce alokovány české investice v zahraničí. Téměř polovina investic z Čech míří právě do Nizozemí. Zásadními investory v ČR jsou také oba naši západní sousedé – Německo a Rakousko. *Mezi země, jejichž celkový objem investovaného kapitálu přesahuje 100 mld. Kč, patří Lucembursko, Francie a Švýcarsko¹⁸.* Z EU pochází

¹⁸ ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2010* [online]. Praha: Česká národní banka, 2012, s. 7. [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_balance_stat/publikace_pb/pzi/

téměř 88 % PZI v ČR, z evropského kontinentu pak necelých 93 %. Z mimoevropských zemí je pak nejvýznamnějším investorem Japonsko a USA¹⁹.

Obrázek 4: Přímé zahraniční investice v ČR k 31. 12. 2011 – teritoriální struktura

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

V současnosti patří Česká republika z hlediska investic a obchodu k nejotevřenějším ekonomikám v celosvětovém srovnání²⁰.

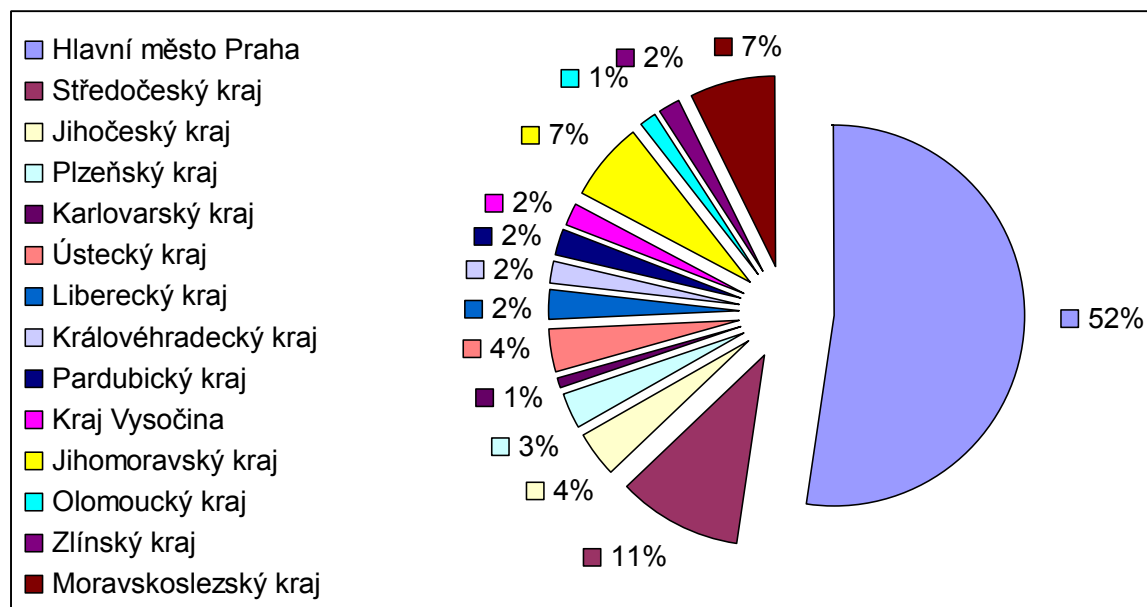
1.4.1 Regionální rozložení investic v České republice

K datu 31. 12. 2011 lze říci, že cca polovina investic směřuje do hlavního města. Tento fakt je dán díky atraktivnosti Prahy, rovněž i metodikou vykazování – hlavní město je sídlem mnoha investorů působících v jiných regionech. Z obrázku 5 vyplývá, že desetina investic byla realizována ve Středočeském kraji. Velmi dobrých hodnot dosahují Moravskoslezský (kde je v Nošovicích významnou investicí Hyundai Motor

¹⁹ ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2011* [online]. Praha: Česká národní banka, 2013, [vid. 7. října 2013]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2011_CZ.pdf

²⁰ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

Manufacturing Czech s.r.o.) a Jihomoravský. Naopak nízký příliv PZI vykazuje kraj Olomoucký či Zlínský. Nejhuře je na tom, z hlediska PZI, kraj Karlovarský²¹.

Obrázek 5: Rozložení PZI v jednotlivých krajích ČR ke dni 31. 12. 2011

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Rozložení PZI v rámci Ústeckého kraje bude blíže rozebráno v kap. 3.1.

²¹ ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2011* [online]. Praha: Česká národní banka, 2013, [vid. 7. října 2013]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2011_CZ.pdf

2 Motivy vstupu investora a dopady přímých zahraničních investic

Pokud se investor rozhodne pro PZI, za jeho rozhodnutím stojí mnoho faktorů. Motivovat ho může dobytí nového trhu, levná pracovní síla či hledání daňového zvýhodnění. V dnešní době nelákají země případné investory pouze potenciálem své země – ať už je to kvalifikovanou pracovní silou, kvalitní infrastrukturou, napojením na hlavní námořní trasy, dostatkem nerostného bohatství či dalšími jinými výhodami, ale v současnosti se země rovněž kloní k lákání pomocí čím dál tím více pestřejšího systému investičních pobídek. Ať se však investor přikloní k danému teritoriu už z jakýchkoliv důvodů, jeho rozhodnutí zároveň s sebou přináší různorodé dopady. Právě nastínění vybraných motivů a dopadů bude předmětem této kapitoly.

2.1 Lokalizační faktory přímých zahraničních investic

Firma má mnoho možností jak vstoupit na cizí trh. Ať už je to přímý či nepřímý vývoz, forma společného podnikání, koupě závodu či výstavba na zelené louce (viz kap. 1.3)²².

Forma vstupu na nový trh závisí na mnoha faktorech. V 19. století byla lokalizace dána čistě minimalizací výrobních nákladů. Výroby se přesouvaly za nalezištěm nerostných surovin a klíčovým lokalizačním faktorem byla doprava a nerostné bohatství. V současnosti investoři nehledají pouze levnější materiál a energie, ale rovněž se poohlíží po možnostech pracovní síly, daňových zvýhodněních či snížení rizik²³.

Tyto i další faktory, které jsou níže popsány, firmy motivují k přímému investování.

²² STRNAD, P. a A. KRAUSOVÁ. *Mezinárodní marketing*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008, ISBN 978-80-7372-384-2.

²³ TVRDOŇ, J. a R. WOKOUN. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.

2.1.1 Pracovní síla

Pracovní síla je jedním z nejčastějších motivů přímých zahraničních investic. Firmy expandují tam, kde je dostatek pracovní síly. Jedná se především o země, kde je nejenom pracovní síly dostatek, ale náklady s ní spojené jsou velmi nízké v porovnání s mateřskou zemí. Rozdíly v průměrných mzdách nemusejí být pouze mezi zeměmi, ale rovněž i mezi regiony či jednotlivými městy.

Přímé zahraniční investování motivované levnou pracovní silou je spojeno s určitými omezeními. Většinou v regionech, kde je levné pracovní síly dostatek, je naopak nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců. Tato skutečnost nutí dané mezinárodní společnosti k vynaložení nákladů na zaškolení, rekvalifikaci, kurzy vzdělávání, atd. aby se produktivita práce přiblížila produktivitě dosažené v mateřské zemi. Firma může být v některých případech i nucena používat jednodušší technologické postupy oproti těm, které by používala doma²⁴.

Česká republika je velmi lákavá pro investory vyhledávající efektivnost (efficiency seeking) – to jsou tací, kteří hledají země s nízkými pracovními náklady. Tradičně ČR disponovala oproti svým západním sousedům komparativní výhodou relativně levné pracovní síly, zároveň však, při poměrně nízkých mzdových nákladech, i dobrou jazykovou vybaveností, především v příhraničních regionech, flexibilitou a hlavně vysokou úrovní technického vzdělání.

2.1.2 Využití místních zdrojů

Pracovní síla není jediným výrobním faktorem, po kterém se může firma poohlížet za hranicemi své země. Především investice hledající zdroje (resource seeking) jsou zaměřené na země bohaté na nerostné bohatství. Jednotlivé země mohou disponovat levnými surovinami, dostatkem nalezišť potřebného nerostného bohatství, levnými energiemi a

²⁴ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

v neposlední řadě i dostatkem prostoru. Právě cena pozemků či nevyužité plochy v zahraničí mohou mezinárodním firmám ušetřit spoustu nákladů²⁵.

Využití levných pozemků v ČR bylo např. využito v případě výstavby německého plynovodu Opal, který je napojený na mezinárodní plynovod Nord Stream. Díky rapidně nižším cenám českých pozemků oproti německým, je plynovod Opal veden přes ČR. Na území ČR nese název Gazela a vede přes území Chomutov – Podbořany – Mladotice a dále se pak napojuje opět na německý Opal.

2.1.3 Následování obchodních partnerů

Následování obchodních partnerů je velkým motivem k expanzi do zahraničí hlavně pro banky, pojišťovny či auditorské společnosti. Právě takto orientované firmy otevírají své pobočky v zahraničí, aby byly schopné poskytnout kompletní servis a služby multinacionálním firmám, které jsou jejich klienty – a to jak v tuzemsku, tak i jejich dceřiným společnostem v zahraničí. Touto cestou se snaží využít své komparativní výhody, která plyne z toho, že nadnárodní společnosti mají zájem o co největší redukci počtu osob s přístupem k citlivým datům²⁶.

Mezinárodní korporace mají vytyčené přísné standardy na subdodavatele. Nedostatek dodavatelů v hostitelské zemi schopných vyhovět těmto standardům je pro danou zemi velkou překážkou k celkovému využití příležitostí plynoucích z konkrétní investice. Mezinárodní podnik je tedy nucen k dovozu svých vstupů popř. začíná sám nutit své „dvorní“ dodavatele k založení dcer či poboček v této zemi²⁷.

²⁵ GAJDUŠKOVÁ, K. Dopad světové ekonomické krize na přímé zahraniční investice v zemích střední a jihovýchodní Evropy. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1734-6.

²⁶ DURČÁKOVÁ, J. a M. MANDEL. *Mezinárodní finance*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-726-1090-2.

²⁷ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

2.1.4 Odbourání nákladů spojených s mezinárodním obchodem a hledání výhodnějších předpisů

Tento faktor představuje odstranění transportních nákladů a překonání celních překážek. Náklady na dopravu, vysoká cla a jiné bariéry, to vede také zahraniční společnost k přímé zahraniční investici na rozdíl od exportu.

Mnoho zemí využívá skrytých diskriminačních postupů vůči zahraničním exportérům v podobě přísných zdravotních, ekologických, bezpečnostních a jiných předpisů ve srovnání s domácími producenty. Vyhovění těmto předpisům nese pro exportéry další dodatečné náklady, které snižují jejich zisk ale i konkurenceschopnost. Založení dceřiné společnosti či pobočky je cestou, jak se vyhnout těmto nákladům. Kromě toho je exportující firma vystavena riziku nepříznivých změn kurzu. Otevřením pobočky v zahraničí může daný podnik kurzové riziko redukovat a tím pádem i nákladově optimalizovat výrobní proces.

Do tohoto faktoru by se daly zařadit i přísná bezpečnostní opatření v mateřské zemi, což může multinacionální společnosti motivovat v hledání teritorií, která jsou benevolentnější, co se týče např. ochrany životního prostředí.

2.1.5 Daňové podmínky

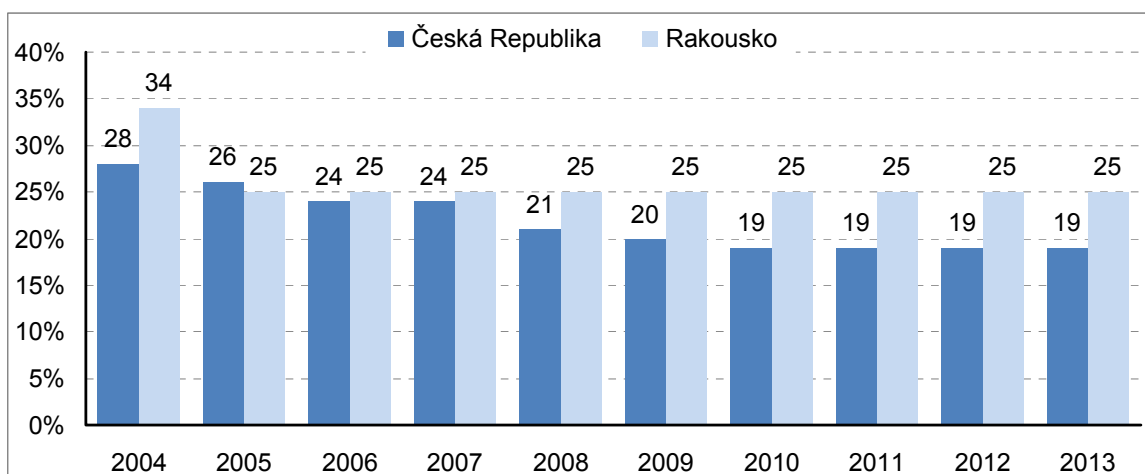
Nižší sazby daní v zahraničí ve srovnání s mateřskou zemí či výhodnější výpočet daňového základu (v případě vyššího počtu odpočitatelných položek) to může být další aspekt, proč investovat v zahraničí²⁸.

Některé země včetně České republiky poskytují firmám pro ně velmi výhodné několikaleté daňové prázdniny. Pokud investor uvažuje o splnění kritérií investičních pobídek (dále jen IP), zajímá ho vývoj daňových sazeb (viz obr. 6), a to z několika důvodů:

²⁸ DURČÁKOVÁ, J. a M. MANDEL. *Mezinárodní finance*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-726-1090-2.

1. Čím vyšší sazba daně, tím vyšší bude jejich daňová úleva.
2. Po uplynutí daňových prázdnin se z investorů čerpajících takovouto pobídku stanou normální plátcí daně – čím nižší je sazba daně, tím menší bude „daňový šok“ po skončení prázdnin.
3. Čím vyšší je sazba daně, tím větší mají konkurenční výhodu oproti subjektům, jež úlevu na daních nemají (viz obr. 7)²⁹.

Pro ilustraci je uveden vývoj sazby daně z příjmu PO v ČR v letech 2004-2013 (viz obr. 6).

Obrázek 6: Vývoj sazeb daně z příjmu PO v ČR a Rakousku (v letech 2004-2013)

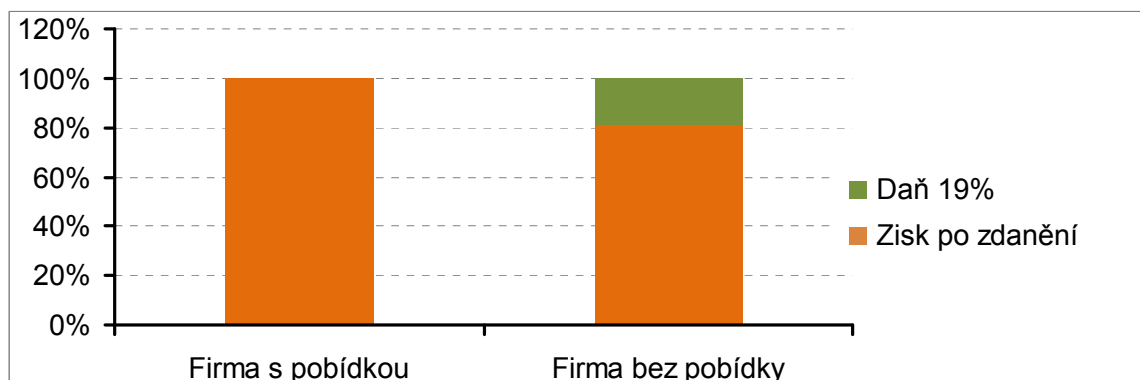
Zdroj: vlastní zpracování, data Euroekonom

Z obrázku 6 je patrný trend soustavného poklesu korporátní daně v ČR za poslední desetiletí, což lze z pohledu investora považovat za pozitivní jev. Vezmeme-li v úvahu že se např. v sousedním Rakousku od r. 2005 nezměnila korporátní daň a ve všech uvedených letech je vyšší oproti ČR, představuje tento rozdíl pro investora možnost využití těchto prostředků pro své další podnikatelské a investiční aktivity.

Obrázek č. 7 porovnává firmu, která čerpá daňovou úlevu a firmou bez této IP. Pokud je osvobození od daně úplné, tj. v plné výši – představuje toto zvýhodnění pro investora

²⁹ SCHWARZ, J., et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007 [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/32013/35445/388865/priloha001.pdf

prostor pro další investování, rozšíření výroby či k dalším jiným podnikatelským krokům, které jsou mnohem hůře uskutečnitelné pro firmu bez pobídky.

Obrázek 7: Rozdíl ve zdanění pro firmy s pobídkou a bez pobídky

Zdroj: vlastní zpracování, data MPO

Výše uvedené faktory nejsou zdaleka jediné, které motivují firmu k expanzi. Existují i další předpoklady, pomocí nichž se firma rozhoduje, jaká lokalita bude předmětem jejich obchodních zájmů. Např. sociální klid či neklid, nepřátelská naladěnost obyvatelstva k zahraničí, kulturní blízkost, náboženství, historické konflikty mateřské a hostitelské země, korupce, členství v nadnárodních uskupeních atd. Zároveň může firma hledat takovou hostitelskou zemi, kde je podobný systém práva, objektivní soudnictví, transparentní politika, nulová či nízká byrokracie, srozumitelný účetní systém apod. Tyto a mnoho jiných faktorů hrají podstatnou roli při rozhodování kam a kdy vstoupit, popř. kam nikdy nevstupovat.

2.2 Investiční pobídky

V současné době roste na důležitosti další faktor, který často zahýbá s pomyslným jazýčkem vah, při rozhodování kam danou investici umístit. Proto se následující podkapitola věnuje investičním pobídkám.

Do r. 1997 v České republice neexistovala žádná vládní podpora investic. Příliv investorů byl podmíněn především relativně stabilním ekonomickým a politickým prostředím oproti

okolním státům. Geografické situování státu, kvalitní pracovní síla, nízká zahraniční zadluženost i inflace – to vše z ČR udělalo zajímavou destinaci i bez vládních pobídek³⁰.

Nicméně IP nabízejí potenciálním investorům prakticky všechny země světa – od těch nejvyspělejších po rozvojové. Zavedení určitého systému podpor investic byl nutným a nevyhnutelným krokem. Pokud by ČR nenabízela žádné pobídky, stavěl by ji tento fakt do nevýhody v mezinárodní soutěži o případné investory. Pokles přílivu investorů by snížil rozmach průmyslové výroby i exportu a to by následně vedlo i k poklesu konkurenceschopnosti ČR³¹.

S cílem podporovat investiční aktivitu byl v r. 1998 zaveden systém IP, jenž odstartoval příliv investic na zelené louce³².

Irsko, Portugalsko či Španělsko lze považovat za průkopníky investičních pobídek – zde pomohl systém IP dříve silné zemědělské oblasti přeorientovat se na průmyslové a exportně orientované ekonomiky. Díky IP si sem našly cestu investice s vysokou přidanou hodnotou – ať už se jedná o vývoj softwaru, automobilový průmysl či mikroelektroniku. Úspěchy zaznamenaly IP rovněž i v blízkém Maďarsku, kde vyplnily mezeru v podobě chybějící výroby osobních vozů³³.

Za IP lze označit cílenou, penězi ocenitelnou, výhodu pro investora, jenž má zvrátit jeho rozhodnutí ve prospěch investování v daném státu³⁴.

³⁰ JAHN, M. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 77-84. ISBN 978-80-86547-90-9.

³¹ Investiční pobídky. *MM Průmyslové spektrum* [online]. Praha: MM publishing, 2002, 13.11.2002, č. 11, s. 60 [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: <http://www.mmspektrum.com/clanek/investicni-pobidky.html>

³² SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

³³ Investiční pobídky. *MM Průmyslové spektrum* [online]. Praha: MM publishing, 2002, 13.11.2002, č. 11, s. 60 [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: <http://www.mmspektrum.com/clanek/investicni-pobidky.html>

³⁴ ŠIMANOVÁ, J. *Investiční pobídky, nadnárodní firmy a regionální rozvoj*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011, ISBN 978-807-3728-038.

Investiční pobídku lze udělit přímo a nepřímo. Přímé investiční pobídky jsou poskytovány ve formě finančních dotací k účelu investiční výstavby, vytvoření nových pracovních míst, rekvalifikačních kurzů, nákupu technologií, pozemků, zavedení infrastruktury apod. Nepřímou formu poskytnutí IP představují fiskální úlevy (daňové, celní či úlevy v předpisech)³⁵.

S investiční pobídkou souvisí i investiční podmínka. Investiční podmínky jsou jakási kritéria, které lze chápat jako nutné zlo, které investor musí podstoupit, aby získal investiční pobídku – tedy zvýhodnění oproti ostatním. Mezi investiční podmínky v ČR např. patří velikost investice, počet vytvořených pracovních míst či zachování podpořeného majetku a pracovních míst minimálně po dobu pěti let. Nicméně výše uvedená kritéria a mantinely, určené vládou, má investorovi vynahradit štedrá investiční pobídka³⁶.

V jednotlivých státech fungují specializované agentury a to na národní nebo i regionální úrovni, jejichž úkolem je lákání investorů. Irská agentura IDA, existující od r. 1959, je považovaná za první agenturu svého druhu. Jí podobné agentury jsou prakticky ve všech státech světa (v případě ČR tuto funkci zajišťuje agentura Czechinvest – viz příloha 1)³⁷. Přičemž ve vyspělých ekonomikách hrají významnější roli regionální agentury, zatímco národní centra je jen koordinují a obstarávají marketing státu anebo vůbec neexistují – jak je tomu v případě USA³⁸.

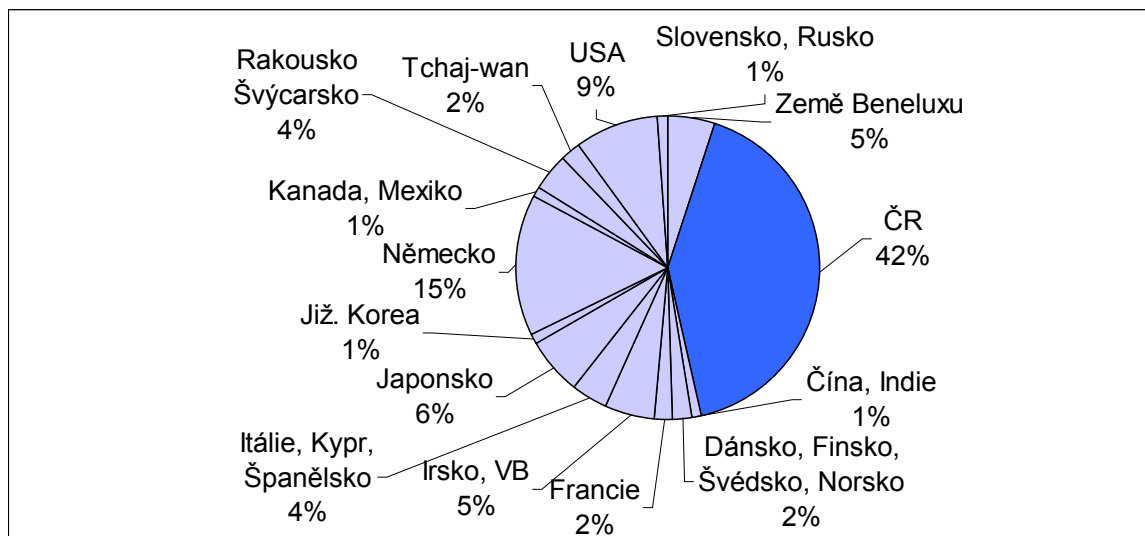
IP jsou k dispozici jak zahraničním tak i domácím investorům. Jak naznačuje obr. 8 (viz následující strana) v ČR nejvíce IP putuje právě do českých firem.

³⁵ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

³⁶ Czechinvest. *Investiční pobídky...Vaše brána k prosperitě* [online]. Praha: Czechinvest, 2012 [vid. 29. listopadu 2012] Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/brozura-investicnich-pobidek-po-novele-3297-cz.pdf>

³⁷ ČEJPOVÁ, Monika. *Systémy následné péče o investory – regionální srovnání*. Pardubice, 2010. 80 s., 7 s. příl. Diplomová práce (Ing.). Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní.

³⁸ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

Obrázek 8: Projekty zprostředkované CzechInvestem podle zemí původu (v letech 1993-2010)

Zdroj: vlastní zpracování, data CzechInvest

IP jsou zaměřeny různými směry. Česká republika se snaží soustředit IP do průmyslu, technologických center, kde se snaží o budování či rozšíření vědecko výzkumných center a do center strategických služeb, v této oblasti se vláda snaží o podporu investic v oblasti high-tech center, software, marketingu, účetnictví atd.

Dle novely zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, která nabyla účinnosti k 12. červenci 2012 Česká republika nabízí investorům slevu na dani z příjmů z původních pěti let na celé desetiletí. Úlevy na daních zdaleka nejsou jedinými pobídkami, dále sem lze zařadit hmotnou podporu na pořízení majetku, na vytvoření nových pracovních míst či na rekvalifikaci zaměstnanců, která je odstupňovaná dle míry nezaměstnanosti v daném regionu anebo dále pak převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu. Přičemž za IP se považuje rozdíl mezi kupní a prodejní cenou pozemku. Veškeré formy investičních pobídek jsou zobrazeny v příloze 2³⁹.

Ekonomové se často rozcházejí v názoru o tom, zda jsou IP pozitivní a vůbec nutné. Investiční pobídky lze považovat za přínosné v případě, že přilákají do země nějakého

³⁹ Czechinvest. *Investiční pobídky...Vaše brána k prosperitě* [online]. Praha: Czechinvest, 2012 [vid. 29. listopadu 2012] Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/brozura-investicnich-pobidek-po-novele-3297-cz.pdf>

výjimečného investora, který se liší od domácích producentů, je silným hráčem na trhu, přináší sebou specifické know-how i manažerské postupy, které časem „přelije“ na podniky v hostitelské zemi⁴⁰.

Na druhou stranu existují i názory, že IP jako takové nejsou efektivní. *Investiční pobídky deformují národní hospodářství a pokřivují konkurenční prostředí. Jsou jimi podporovány velké, zejména zahraniční, firmy, jimž pobídky poskytují tržní výhody oproti firmám středním a malým. Dochází tak k deformaci tržního prostředí, kdy některé firmy dostávají pobídky z peněz (tedy daní) jejich konkurentů a k deformaci struktury ekonomiky – ve prospěch podniků velkých a na teritoriu zpravidla nepůsobících*⁴¹.

Z obr. 9 je zřejmé, že systém IP způsobí přerozdělování a to od subjektů, jež nečerpají IP a platí daně, k subjektům čerpající nějakou investiční výhodu. Samotné investiční přerozdělování staví „plátce pobídek“ do značné nevýhody, neboť oproti „příjemcům“ nejsou schopni svým zaměstnancům nabídnout tak vysoký plat, jaký by získali u „příjemce pobídky“, či vůči svým odběratelům nemohou vyjít vstříc ohledně ceny, do které musí nějaký způsobem promítnout „obyčejné placení daní“.

Obrázek 9: Pobídkové přerozdělování

Zdroj: vlastní zpracování, data: SCHWARZ, J., et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/32013/35445/388865/priloha001.pdf

⁴⁰ SCHWARZ, J., et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/32013/35445/388865/priloha001.pdf

⁴¹ ŘÍMAN, Martin. Zahraniční investice ano, pobídky ne. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 11-16. s. 16. ISBN 978-80-86547-90-9.

Podle teorie, v souladu s kterou IP pokrývají trh, je tato forma podpory z tohoto důvodu odmítána EU. Evropská unie však dovoluje takovýto druh státní intervence v zaostávajících oblastech jako výjimku z pravidla⁴².

Podle procentuální výše ukazatele HDP na obyvatele v porovnání s unijským průměrem jsou jednotlivé státy omezeny, jakou nejvyšší možnou podporu mohou vyplatit jednotlivým investorům. Jednotlivá omezení jsou vypsána v tab. č. 3. Za poslední programovací období ČR mohla poskytovat podporu v maximální výši čtyřiceti procent hodnoty investice, což bylo o 10 % méně jak v době mezi roky 2004 – 2006.

Tabulka 3: Omezení veřejné podpory v zemích EU pro léta 2007-2013

Státy s HDP na obyvatele	Maximální výše podpory z hodnoty uznatelných nákladů investice
do 45 % průměru EU	50 %
do 60 % průměru EU	40 %
do 75 % průměru EU	30 %
do 100 % průměru EU	15 %
nad 100 % průměru EU	10 %

Zdroj: vlastní zpracování, data Evropská komise

Od těchto obecných pravidel existují odchylky. Např. pro „malé a střední podniky“ lze podporu navýšit o 20 %, pro automobilový průmysl lze poskytovat podporu jen na úrovni 30 % výše uvedených stropů...⁴³ apod.

Výše uvedená omezení ze strany EU jsou prakticky jediným mantinelem a zaleží už pak na jednotlivých státech, jak sestaví svůj systém IP. Tak aby byl co nejzajímavější pro potenciální investory⁴⁴.

⁴² SCHWARZ, J., et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/32013/35445/388865/priloha001.pdf

⁴³ SCHWARZ, J., et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, s. 14. [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/32013/35445/388865/priloha001.pdf

⁴⁴ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

Investiční pobídky představují velkou zátěž pro státní rozpočet a to nejenom její udělení v podobě jednorázových dotací, ale také znamenají výpadek příjmů v podobě daní po dobu daňových prázdnin⁴⁵.

V současnosti prakticky všechny země disponují nějakým systémem IP a pokud by Česká republika či jakýkoliv jiný stát upustil od tohoto nástroje podpory, automaticky by přestával držet tempo s okolním světem. Přičemž ale ČR dokáže potenciálním investorům nabídnout kromě zajímavého systému IP také stabilitu politického prostředí ve smyslu ochrany vlastnických práv, kvalitní soudnictví, vybudovanou infrastrukturu i napojení na námořní trasu, díky členství v EU záruky pětisetmilionového trhu, levnou a kvalifikovanou pracovní sílu s pracovními návyky, výhodnou geografickou polohu na křižovatce Evropy, a mnoho dalšího.

2.3 Dopady přímých zahraničních investic

Příliv přímých zahraničních investic je zdrojem přímých ale i nepřímých dopadů na hostitelskou zemi. Některé se projeví hned, jiné až v delším časovém horizontu. Vliv na hostitelskou ekonomiku je jak na regionální úrovni (např. transfer technologií, know-how, vznik nových pracovních míst, věda a výzkum atd.) tak i na národní (např. snížení nezaměstnanosti, stabilizace platební bilance, rozvoj MO ad.)⁴⁶.

Obecně lze říci, že PZI mají na hostitelskou zemi komplexní dopad a zásadně ovlivňují její ekonomiku. Jestli je však tento dopad v konečném výsledku pozitivní či negativní, závisí na mnoha okolnostech a tento fakt se ukáže až s odstupem času.

⁴⁵ ŘÍMAN, Martin. Zahraniční investice ano, pobídky ne. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 11-16. s. 16 ISBN 978-80-86547-90-9.

⁴⁶ ADÁMEK, P. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost - příručka pro představitele veřejné správy* [online]. Praha: CzechInvest, 2006 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf

2.3.1 Růst závislosti

V dlouhém období, při zohlednění veškerých dopadů, proti pozitivům se zrcadlí negativní protějšek. Systém investičních pobídek sice přiláká množství PZI do země, ale zároveň daňové úlevy a dotace od státu silně prohloubí deficit státního rozpočtu. Roste ekonomická závislost na zahraničních investorech, dochází k transferům zisků do zahraničí⁴⁷.

Jako silní hráči na trhu mají nadnárodní firmy mnohem větší manévrovací prostor při vyjednávání se státními orgány (např. dohody o daňových úlevách)⁴⁸.

Rostoucí závislost má za následek hrozbu nebezpečí případného odchodu zahraničního investora. V tom případě by po investorech zbyl nárůst nezaměstnanosti a prázdné stavby, které vzhledem ke svému charakteru poskytují ne příliš široké možnosti pro přeměnu k jinému typu výroby⁴⁹.

2.3.2 Technologický transfer

Růst konkurenceschopnosti závisí především na technologickém pokroku. PZI do hostitelské země přicházejí se svým know-how, technologickými postupy, znalostmi a organizačním řízením⁵⁰.

Transfer know-how a celkově znalostí a manažerských postupů je dopad, který se razantně a dlouhodobě odráží v ekonomice hostitelské země. Zaměstnanci, kteří prošli firmami s majetkovou účastí zahraničních subjektů a měli co dočinění s vedením, přenášejí

⁴⁷ VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-869-2901-9.

⁴⁸ ADÁMEK, P. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost - příručka pro představitele veřejné správy* [online]. Praha: CzechInvest, 2006 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf

⁴⁹ TVRDOŇ, J. a R. WOKOUN. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.

⁵⁰ ADÁMEK, P. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost - příručka pro představitele veřejné správy* [online]. Praha: CzechInvest, 2006 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf

propracované řízení a osvědčenou firemní kulturu dál – do dalších podniků, často se následně stávají vysokými manažery v domácích firmách či schopnými podnikateli⁵¹.

Nicméně příliš velký rozdíl mezi technologickou úrovní hostitelské země a vyspělostí dané nadnárodní firmy může způsobit propast, která se těžko překonává. Tato propast pak brání nebo zpomaluje navázání vazeb na místní ekonomiku. Vzniká zde nebezpečí tzv. duální ekonomiky, kdy na jedné straně figurují firmy se zahraniční majetkovou účastí, disponující nejmodernější technologickou výbavou a na straně druhé stojí domácí firmy bez takovýchto kapitálových možností⁵².

2.3.3 Dopad na nezaměstnanost a vliv na mzdovou hladinu

V případě investic na zelené louce je tvorba nových pracovních míst a dopad investice na nezaměstnanost nesporným pozitivem. Jestliže však investice připlouvá do hostitelské ekonomiky jinou formou než přes „zelenou louku“ – tedy investováním do již existujících firem, často k tvorbě pracovních míst vůbec nedochází ba právě naopak. Nadnárodní firmy se logicky snaží racionalizovat produkci, což je spojeno s propouštěním a snižování pracovních míst, v některých krajních případech může mít takovýto příliv z hlediska nezaměstnanosti čistě negativní dopad⁵³.

Další dopad PZI se odráží v mzdové hladině. Podniky pod zahraniční kontrolou si své zaměstnance vychovávají systémem školení, kurzů a rekvalifikací k obrazu svému. To vede k vyšší produktivitě práce, která se projeví i v mzdovém ohodnocení. I tak mezinárodní korporace těží z výhody levnější pracovní síly oproti jejich mateřské zemi. V porovnání s domácími podniky jsou mzdy v mezinárodních společnostech vyšší. Vysoké

⁵¹ JAHN, M. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 77-84. ISBN 978-80-86547-90-9.

⁵² TVRDOŇ, J. a R. WOKOUN. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.

⁵³ ADÁMEK, P. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost - příručka pro představitele veřejné správy* [online]. Praha: CzechInvest, 2006 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf

platové ohodnocení je pro potenciální zaměstnance velkým lákadlem, zároveň i důvodem pro stálé pracovníky, proč neodejít. Skrze mzdu a benefitům, které svým zaměstnancům firma poskytovává, rovněž zabraňuje technologickému přenosu přes mobilitu pracovní síly směrem ke konkurenci⁵⁴.

2.3.4 Imitace

Příliv zahraničních investic s sebou přináší dopad nepříjemný pro investici samotnou – tzv. efekt imitace. Konkurenti v podnicích hostitelské země pozorují novou zahraniční firmu – její postupy, marketing, přístup k veřejnosti, způsob jakým se firma prezentuje a chová. Díky pozorování těchto způsobů zahraniční firmy se domácí podniky v mnohém mohou poučit a mnohé také zlepšit – být konkurenceschopnější produktivnější⁵⁵.

2.3.5 Dodavatelské vztahy

Síla vazeb mezinárodních společností v hostitelské zemi se může lišit. Vývozně orientované PZI na zelené louce jsou na počátku méně napojeny na hostitelskou ekonomiku, a tudíž méně vytlačují domácí produkci z trhu, ale mají také úměrně méně vazeb na domácí firmy⁵⁶.

Globální dodavatelské sítě nadnárodních společností omezují dodavatele v hostitelské zemi k začlenění do jejich dodavatelského systému. V případě investic na zelené louce se vazby na domácí dodavatele nemusí vůbec vytvořit a pokud se jedná o akvizice a fúze tak jindy konkurenceschopní domácí výrobci mohou být vyměněni smluvními partnery mateřské společnosti. Úspěšný průlom domácí firmy jako dodavatele dcery mezinárodní společnosti však může znamenat první krok do její globální dodavatelské sítě případně i pro

⁵⁴ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

⁵⁵ JAHN, M. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 77-84. ISBN 978-80-86547-90-9.

⁵⁶ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. s. 53. ISBN 80-86131-52-1.

zásobování dalších mezinárodních společností v daném oboru, což by vedlo asi k obrovské příležitosti k růstu tohoto podniku.

Pokud domácí firma této příležitost využije či nikoliv, má velký vliv na dlouhodobé dopady PZI v hostitelské zemi. Využití této příležitosti znamená, že dochází k vytvoření sekundárních pracovních míst díky zakázkám a případný přesun místní PZI domácí firmu velkým způsobem neovlivní. Pokud ale domácí firma dodává pouze do této jediné pobočky zahraničního investora, z případného přesunu investice by vyplývala o to větší destabilizace daného regionu či odvětví⁵⁷.

Jestliže tedy nová PZI na sebe nabaluje další investice – např. investice do infrastruktury, rozšiřování výrobních kapacit u místních subdodavatelů atd., zvyšuje celkový objem investic v ekonomice. Takovýto projev je označován jako crowding-in efekt.

Opakem je crowding-out efekt, který vzniká v případě, že nová PZI vytlačí místní výrobce z trhu, dojde k převzetí konkurenta v podobě uskutečnění akvizice apod. Celkové dopady PZI na hostitelskou zemi lze hodnotit podle toho, který z efektů nakonec v ekonomice převáží⁵⁸.

Pro zámořské firmy orientované na dodávky na evropské trhy je motivací pro vyšší zapojení domácích dodavatelů také nutnost dosažení minimálně 60% podílu dodávek z členských nebo přidružených zemí EU pro zařazení do režimu bezcelního dovozu, což je významné zejména v automobilovém průmyslu⁵⁹.

Zvláště státy sousedící s EU mohou navíc využít své geografické polohy pro snížení nákladů na dopravu a zásobování. Například investici na zelené louce, kterou uskutečnila Suzuki v Maďarsku v devadesátých letech, následovalo mnoho japonských smluvních

⁵⁷ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

⁵⁸ TOMŠÍK, V. Zajistí přímé zahraniční investice prosperitu ČR? V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 17-30. ISBN 978-80-86547-90-9.

⁵⁹ SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. s. 56. ISBN 80-86131-52-1.

partnerů a zároveň firma Suzuki poskytla místním dodavatelům školení a odbornou pomoc vč. přístupu k technologiím. V r. 1994 pak byla překročena hranice 60% evropských dodávek a mnohé z těchto firem se posléze staly dodavateli i pro další automobilky. Stejně tak jako v případě Suzuki tak i investice Volkswagenu v České republice do Škoda Auto vykazuje podíl domácích dodavatelů přesahující 60 %⁶⁰.

Zároveň pokud se místní firma stane dodavatelem nějakého strategického investora, otevírají se jí dveře, které by byly nejspíš bez tohoto smluvního vztahu zavřené. Například získání úvěrů za výhodných podmínek, ať už se jedná o úrokovou sazbu, výši úvěru či podmínek splácení. To samé však platí i pro matku a dcery. Matka díky své silné globální pozici a jménu vyřizuje úvěry u bank za zcela jiných (samozřejmě výhodnějších) podmínek, než za jaké by je dcery dostaly bez ručení matky. Stejně je to přirozeně i v případě jiných peněžních institutů – v případě pojišťoven⁶¹.

Závěrem lze říci, že zásadním faktorem, jenž ovlivňuje, zda a do jaké míry bude PZI přínosná, je provázanost zahraničních investorů a domácích firem. Síla a velikost kooperace následně určuje rozsah multiplikačního efektu investice a především spolurozhoduje o setrvání a možném rozšíření aktivit daných zahraničních investorů.

Výše uvedené dopady nejsou zdaleka jediné, ve kterých se odráží příliv investorů. Nesporný je také dopad na životní prostředí, odraz v platební bilanci či dopady na vzdělávání, spolupráce VŠ s jednotlivými firmami a mnohé další dopady.

Nicméně zjednodušeně lze říci, že veškeré dopady jsou závislé na velikosti vztahů a provázanosti jednotlivých PZI s místní ekonomikou.

⁶⁰ SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

⁶¹ VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-869-2901-9.

3 Socioekonomický rozbor okresu Louny

Průmyslová zóna Alpa se nachází v Ústeckém kraji, konkrétně v okrese Louny. Tento region je charakteristický jednou z nejvyšších nezaměstnaností v ČR, proto následující podkapitoly, budou zaměřeny převážně na trh práce, který PZI z průmyslové zóny ovlivňuje.

3.1 Souhrnná charakteristika okresu Louny

Lounský okres se rozprostírá na jihozápadě Ústeckého regionu. Díky rozloze 1 118 km² je největším okresem kraje, ale vzhledem k počtu 86 tisíc obyvatel se řadí na poslední místo mezi 7 okresy Ústeckého kraje, neboť všechny ostatní překračují počtem obyvatel 100 tisícovou hranici. Z toho plyne, že hustota obyvatel na území okresu Louny - 77 osob na km² je nejnižší v rámci celého kraje. Vzhledem ke krajskému průměru (155 obyvatel/km²) je poloviční a ve srovnání s průměrem ČR (133 obyvatel/km²) nedosahuje ani dvou třetin.

Strukturu okresu tvoří 63 obcí a 7 měst. Charakteristické pro tento okres je relativně mladé obyvatelstvo, průměrný věk v regionu je cca 40 let s vysokou migrací. Více než polovina obyvatelstva žije ve městech. Tento fakt je dán především malou dopravní obslužností jednotlivých obcí.

Geograficky patří okres ke Krušnohorské soustavě (Českého středohoří, výběžky Doupovských hor a Žatecká tabule). Většina území okresu leží ve výšce 200 – 400 m n. m.

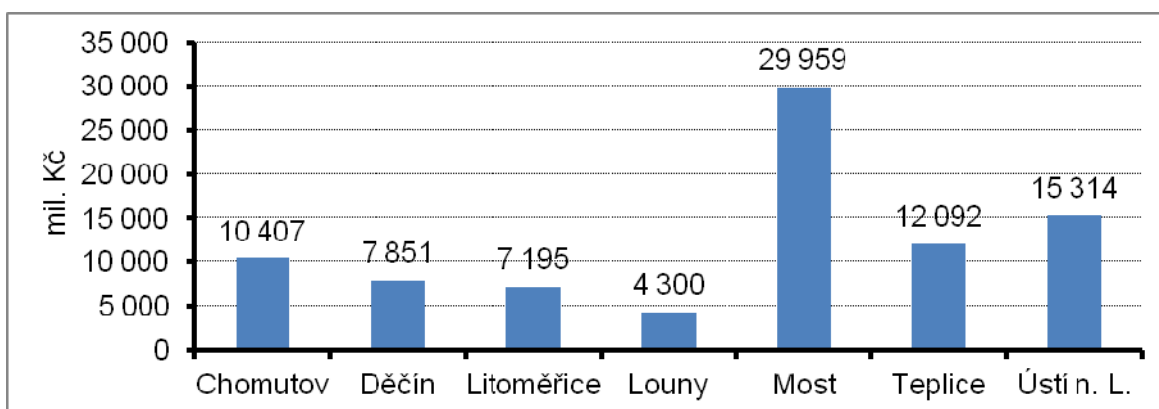
Současné hranice okresu Louny byly utvořeny v r. 1960 po územní reorganizaci sloučením bývalých okresů Žatec, Louny, poloviny okresu Podbořany a částí okresů Lovosice a Bílina. Okres Louny leží v dnešní podobě na hranici tří krajů. Uvnitř Ústeckého regionu sousedí s okresy Chomutov, Most, Litoměřice a Teplice, v jihovýchodní části sousedí s okresy Kladno a Rakovník ze Středočeského regionu a následně v jihozápadní části potom s okresem Plzeň sever z Plzeňského regionu a okresem Karlovy Vary z Karlovarského regionu.

Z celkové rozlohy zaujímá přes 72 % zemědělská půda vysoké bonity. Důležitým odvětvím okresu je zemědělství, zaměřené na pěstování olejnin (slunečnice, řepka a hořčice), obilovin, masa a vajec. Významné místo zaujímá pěstování chmele, kterým je okres Louny, zejména pak oblasti Podbořanska a Žatecka, známý po celém světě. Hospodářská skladba okresu je charakteristická vysokým podílem pracovníků v zemědělství.

Z průmyslových oborů, jež zaměstnávají přes čtvrtinu ekonomicky aktivního obyvatelstva, mají důležitá postavení strojírenský a potravinářský průmysl, stavebnictví a energetika. Průmyslová výroba je koncentrována ve třech největších městech – v Lounech, Žatci a Podbořanech. Životní prostředí je ovlivňováno nejen skladbou průmyslových oborů, ale také elektrárnou Počerady, jež se nachází na hranicích okresu a také sousedstvím s pánevními okresy Ústeckého regionu⁶².

Poloha okresu má značný vliv jak pro vnitrostátní tak i pro mezinárodní dopravu. Region je významnou dopravní lokalitou, disponující komparativní výhodou husté sítě železnic, často využívané jako alternativa při přepravě nákladu.

Co se týče stavu PZI, lze říci, že v okrese Louny je nainvestováno nejméně ze všech okresů Ústeckého kraje.

Obrázek 10: Stav PZI v okresech v r. 2011

Zdroj: vlastní zpracování, data RIS

⁶² ČSÚ. *Charakteristika okresu Louny* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012-06-05 [vid. 12. září 2013]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/\\$File/42312513.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/$File/42312513.pdf)

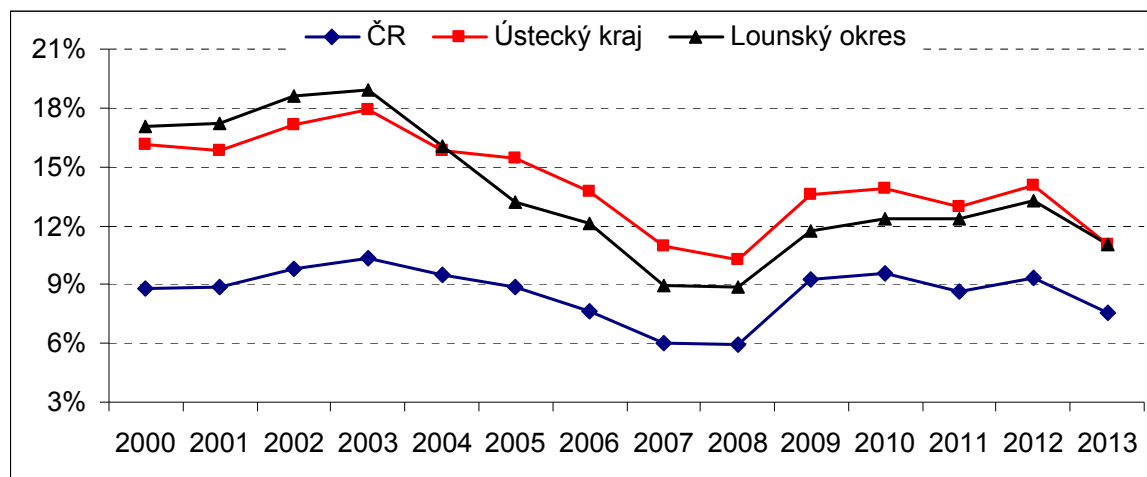
Každoročně je tento okres na posledním místě, jinak tomu nebylo ani v r. 2011, jak je patrné z obr. 10. Pokud se tento stav PZI přepočítá na 1 000 obyvatel, znamená to, že v r. 2011 připadalo na 1 000 obyvatel lounského okresu 50 mil. Kč, což je téměř 7 krát méně, než v okrese Most.

Vzhledem k výše uvedeným faktům se česká vláda, prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen MPO) resp. skrze Czechinvest, vždy snažila situaci v regionu zlepšovat přilákáním investorů a to hlavně pomocí systému IP, které mají motivovat investory především k tvorbě potřebných pracovních míst, aby docházelo k postupnému snižování výše zmíněných čísel. Region je na investory dobře připraven, disponuje dobře vybavenými průmyslovými zónami, které jsou dopravně napojené na hlavní trasy vedoucí do ostatních regionů. K tomu otevřenost úřadů, volné pozemky různých velikostí i prostor pro budoucí rozšíření závodů, to vše a mnohem více se snaží region nabídnout investorům, aby je nalákal na sever Čech, kde na jedno pracovní místo připadá cca 30 uchazečů. Jsou tu vytvořeny takové podmínky, aby nově příchozí investoři prakticky ihned mohli začít s výstavbou svých závodů, aby co možná nejdříve mohli začít zaměstnávat pracovníky.

3.2 Trh práce

Okres Louny je součástí kraje s nejvyšší nezaměstnaností v rámci celé ČR. Míru nezaměstnanosti v okrese Louny v porovnání s mírou nezaměstnanosti v Ústeckém kraji a s republikovým průměrem naznačuje obr. 11.

Hospodářská skladba okresu je charakteristická vysokým podílem pracovníků v zemědělství. Díky tomu se liší míra nezaměstnanosti v tomto okrese a částečně i v Ústeckém kraji v zimním a letním období. Tento rozdíl představují sezónní zemědělské práce. Vzhledem k přehlednosti a lepší čitelnosti v obr. 11, jsou hodnoty za zimní a letní období v jednotlivých letech zprůměrnovány.

Obrázek 11: Vývoj míry nezaměstnanosti v ČR, Ústeckém kraji a v okrese Louny

Zdroj: vlastní zpracování, data ČSÚ

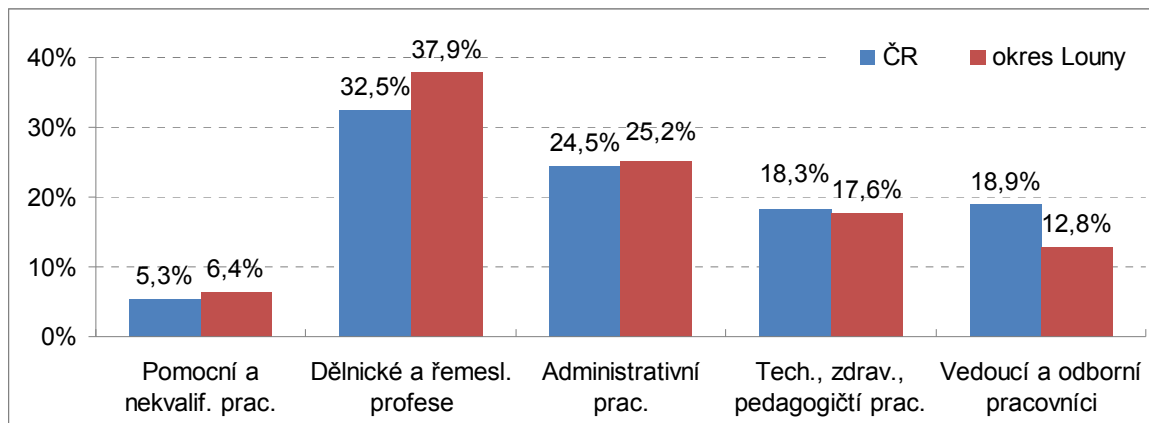
Z obr. 11 je patrné, že okres Louny je regionem, který se stejně jako celý Ústecký kraj dlouhodobě potýká s vysokou nezaměstnaností. Míra nezaměstnanosti v okrese Louny ve všech analyzovaných letech překračovala republikový průměr. Zejména pak v letech 2000 až 2003, kdy byl rozdíl více jak 8%. Z tohoto obrázku lze dále konstatovat, že míra nezaměstnanosti v okrese Louny od r. 2003 zřetelně kopíruje situaci na trhu práce v Ústeckém kraji. V porovnání s ostatními okresy ČR, se okres Louny každoročně pohybuje na 20. příčce⁶³.

Dle předběžných údajů ČSÚ nezaměstnanost v r. 2013 takřka ve všech krajích klesla. Tento pokles v Ústeckém kraji a v okrese Louny je méně znatelný v porovnání s celorepublikovým trendem. Míra nezaměstnanosti v okrese Louny i nadále převyšuje republikový průměr o více jak 3 %.

Jednou z charakteristik této oblasti je poptávka po profesích, které nevyžadují vysokou odbornost či vyšší vzdělání. Tuto skutečnost ilustruje obr. 12, ze kterého je patrné, že zaměstnanost v prvních skupinách (tj. pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a dělnické a řemeslnické profese) převyšuje republikové průměry. Obráceně tomu je ve skupinách vedoucích a odborných pracovníků a u zaměstnání vyžadujících kvalifikaci a vzdělání, kde

⁶³ PRAŽÁK, V. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2010* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2011-02-25 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2010.pdf

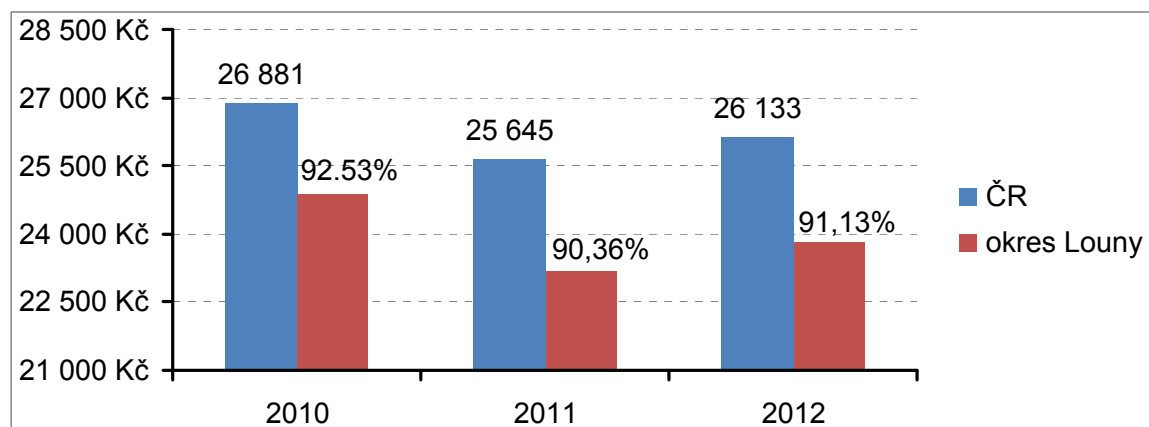
byl zaměstnáván výrazně nižší počet osob vzhledem k republikovým průměrům. Typické pro tento okres je rovněž nízký podíl zaměstnaných ve výzkumu a vývoji – pouze 0,5 %⁶⁴.

Obrázek 12: Poptávka po profesích za r. 2012

Zdroj: vlastní zpracování, data ČSÚ

Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto regionu dlouhodobě pohybuje pod republikovým průměrem. Tuto skutečnost zobrazuje obr. 13.

Obrázek 13: Vývoj průměrných mezd v letech 2010-2012 v rámci ČR a okresu Louny

Zdroj: vlastní zpracování, data ČSÚ

Průměrná hrubá měsíční mzda za rok 2012 v tomto regionu činila 23 816 Kč, což bylo o 2 317 Kč méně oproti průměru za celou ČR. Z obrázku 13 je zřejmé, že v porovnání s rokem 2011 se zde situace mírně zlepšila, neboť v r. 2011 byl rozdíl hrubé mzdy v tomto

⁶⁴ ČSÚ. *Trh práce 2012 v Ústeckém kraji* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2013-08-21 [vid. 15. září 2013]. ISBN 978-80-250-2261-0. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/\\$File/42312513.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/$File/42312513.pdf)

regionu vzhledem k průměru České republiky 2 471 Kč. V r. 2012 došlo tedy nejen k růstu mezd, ale i k mírnému snížení rozdílu vzhledem k republikovému průměru⁶⁵.

Pro trh práce v okrese Louny je specifický nízký počet cizinců. Dle údajů Ředitelství služby cizinecké policie v Ústeckém regionu k 31. 12. 2011 bylo registrováno na 30 607 cizinců, z toho pouze 2 035 v okrese Louny, což je nejméně ze všech okresů v rámci kraje.

3.3 Mikroregion Podbořansko

V roce 2003 proběhla reforma státní správy, díky které byl okres rozčleněn na 3 správní obvody – na Lounsko, Žatecko a Podbořansko. Právě Podbořansko je předmětem této podkapitoly. PZ Alpka se nachází v tomto správním území a Podbořansko je regionem, který tato průmyslová zóna bezprostředně ovlivňuje.

Mikroregion Podbořansko se rozkládá na 338 km², což ho řadí na druhé místo po Lounsku. S hustotou osídlení 48 obyvatel/km² Podbořansko představuje nejméně zalidněnou část okresu Louny. Dle ČSÚ zde žije přes 16 100 obyvatel, což je necelých 19 % z celkového počtu lidí žijících v okrese – z toho 8 000 je ekonomicky aktivních.

Mikroregion je složen ze 7 obcí a 4 měst. Jeden z hlavních problémů této oblasti je nízká dopravní obslužnost jednotlivých obcí. Mezi největší zaměstnavatele sídlící v tomto mikroregionu patří zaměstnavatele z PZ Alpka – FTE Automotive Czechia s.r.o., Logit s.r.o., Conta s.r.o. a Josef Dvořák – IZOPOL. Z firem sídlících mimo PZ, jsou to především společnosti AGC Flat Glass Czech a.s. a Lasselsberger, s.r.o.⁶⁶.

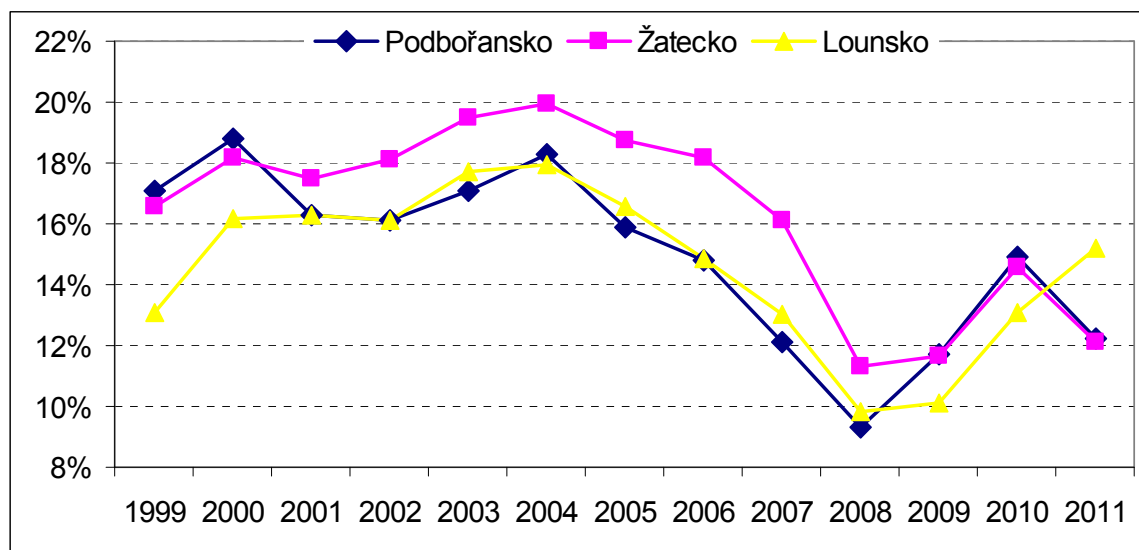
Nezaměstnanost v jednotlivých mikroregionech kopíruje situaci v okrese Louny. Míra nezaměstnanosti správního obvodu Podbořany, na jehož území se PZ Alpka nachází, v r.

⁶⁵ ČSÚ. *Statistická ročenka Ústeckého kraje 2012* [online]. 1. vyd. Ústí nad Labem: Český statistický úřad, 2013-01-10 [vid. 17. září 2013]. ISBN 978-80-250-2261-0. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FD8F8/\\$File/42101112.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FD8F8/$File/42101112.pdf)

⁶⁶ PRAŽÁK, V. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2010* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2011-02-25 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2010.pdf

2012 činila 12,9 %, což prakticky odpovídá krajskému průměru. Z dat ČSÚ však vyplývá, že pro tento správní obvod je příznačná menší nezaměstnanost u žen než u mužů a také nízká míra nezaměstnanosti u osob nad 50 let. Dále oproti ostatním správním obvodům je zde méně uchazečů o zaměstnání, kteří jsou registrováni na ÚP déle jak jeden rok⁶⁷.

Obr. 14 porovnává míru nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech okresu Louny.

Obrázek 14: Porovnání vývoje míry nezaměstnanosti v mikroregionech okresu Louny

Zdroj: vlastní zpracování, data ÚP Louny

Z obr. 14 je patrné, že vývoj míry nezaměstnanosti je ve všech mikroregionech obdobný. Zajímavé je, že situace na Lounsku a Podbořansku je hodnotově obdobná ve všech sledovaných letech, přitom oba mikroregiony mají odlišný charakter. Lounsko je ryze průmyslové, je zde více pracovních příležitostí oproti Podbořansku, které je spíše zemědělské. Na Podbořansku působí jen několik velkých zaměstnavatelů a mnoho lidí je zaměstnáno v zemědělství, nezaměstnanost je zde hodně řešena pomocí sezónních zemědělských prací⁶⁸.

⁶⁷ ČSÚ. *Trh práce 2012 v Ústeckém kraji* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2013-08-21 [vid. 15. září 2013]. ISBN 978-80-250-2261-0. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/\\$File/42312513.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/$File/42312513.pdf)

⁶⁸ PRAŽÁK, V. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2010* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2011-02-25 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2010.pdf

3.4 SWOT analýza sociálně-ekonomické úrovně okresu Louny s přihlédnutím na oblast mikroregionu Podbořansko

Výše uvedená fakta jsou shrnuta v analýze SWOT. Silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby jsou rozčleněny do čtyř základních oblastí – demografický vývoj, vzdělání a trh práce, ekonomické a podnikatelské prostředí a doprava.

Silné stránky (Strengths)

Demografický vývoj

- mladá populace (průměrný věk 40 let)
- vysoká úroveň migračního salda

Vzdělání a trh práce

- klesající podíl osob s nejnižším vzděláním
- nárůst počtu studentů VŠ (především bakalářského studia)
- relativní dostatek pracovní síly
- relativně levná pracovní síla

Slabé stránky (Weaknesses)

Demografický vývoj

- vyliďňování venkovských sídel
- nevyvážená struktura osídlení kraje (nadprůměrná hustota osídlení v kraji x nízká hustota osídlení v okrese Louny)
- nízká vybavenost menších obcí

Vzdělání a trh práce

- podprůměrný počet vysokoškolsky vzdělaných lidí (především v navazujícím studiu)
- vzdělanostní struktura se nachází pod celostátním průměrem
- malé zapojení studentů do praxe před ukončením studia
- nízký počet absolventů navazujícího studia VŠ

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek VaV pracovníků • nadprůměrná míra nezaměstnanosti od počátku 90. let • nepříznivá situace na trhu práce (vysoká nezaměstnanost i volná pracovní místa) • vysoké procento pracujících v primárním sektoru • vysoký počet lidí bez kvalifikace • nedostatek pracovních příležitostí
<p>Ekonomické a podnikatelské prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • výhodná poloha mezi Prahou a Spolkovou rep. Německo • přítomnost PZ • strategická poloha pro spolupráci s dalšími regiony • vytvořené podmínky pro příliv nových investorů (zasíťované PZ, dostatečná kapacita PZ, volné pozemky) • rostoucí počet podnikatelských subjektů • velký počet malých a středních firem 	<p>Ekonomické a podnikatelské prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • podprůměrná ekonomická vyspělost regionu v rámci ČR (dlouhodobě nízké hodnoty HDP na obyvatele) • vyšší podíl primárního sektoru a relativně stále nízký podíl služeb na tvorbě HDP v porovnání s průměrem ČR • útlum tradičních regionálních odvětví • nízký stav PZI • nízká aktivita ve vědě a výzkumu, v oblasti inovací

<ul style="list-style-type: none"> • zlepšující se kvalita ŽP • sezónní zemědělské práce 	<ul style="list-style-type: none"> • nízký počet patentů • nedostatečná kvalita služeb v oblasti cestovního ruchu • nízká návštěvnost Ústeckého kraje • negativní image regionu vzhledem k ŽP (i přes reálné zlepšení v posledních patnácti letech)
<p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • významná dopravní lokalita • hustá železniční síť • příhodná poloha vzhledem k hlavnímu městu – krátká dojezdová vzdálenost do Prahy 	<p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • nízký počet kilometrů dálnic • technické zaostávání dopravní infrastruktury • nedostatek obchvatů • omezené napojení venkovských sídel na hlavní dopravní systém • absence integrovaného systému linkové veřejné dopravy
<p>Příležitosti (Opportunities)</p> <p>Demografický vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • udržení příznivého věkového průměru • nárůst počtu obyvatel 	<p>Hrozby (Threats)</p> <p>Demografický vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • další vylidňování venkovských sídel (především mladou populací) do měst v důsledku malého množství prac. příležitostí a omezených perspektiv

Vzdělání a trh práce

- rozvoj vzdělávání, rozšíření nabídky studijních oborů
- zvýšení počtu praxí na středních a vysokých školách
- přizpůsobování studijních oborů potřebám trhu práce
- spolupráce škol a firem
- snížení míry nezaměstnanosti

Ekonomické a podnikatelské prostředí

- zvýšení ukazatele ekonomické vyspělosti (dosažení republikového průměru)
- znalostní potenciál u tradičních odvětví
- využití brownfields pro rozvoj regionu
- příliv PZI
- rozvoj sektoru služeb
- potenciál cestovního ruchu
- intenzivní propojení vědy a výzkumu s podnikatelskými subjekty

Vzdělání a trh práce

- zhoršení vzdělanostní struktury
- nedostatečná nabídka VŠ oborů
- nesoulad mezi nabídkou studijních oborů a poptávkou po pracovní síle
- odliv mozků
- narůst míry nezaměstnanosti
- nedostatek technicky vzdělané pracovní síly

Ekonomické a podnikatelské prostředí

- prohlubování zaostávání regionu v rámci ČR
- odliv investorů
- nevyužití potenciálu cestovního ruchu
- nedůvěra a nezájem firem o podpory EU

<ul style="list-style-type: none"> • využití dotací EU pro inovační aktivitu • rozvoj spolupráce se sousedními regiony • rozvoj spolupráce mezi firmami a mezi firmami a školami 	
<p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • výstavba nových úseků dálnic a rychlostních komunikací • výstavba obchvatů měst a obcí s důrazem na ŽP • modernizace silnic • odstranění kolizních míst • integrovaný systém linkové veřejné dopravy • potenciál rozvoje letecké dopravy • rozvoj přeshraničních dopravních služeb 	<p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> • znečišťování ovzduší v důsledku dopravní zátěže • nedojde k odstranění technické zaostalosti, kolizních míst • neprovázanost investičních akcí • zpoždění dostavby rychlostních úseků • pomalý rozvoj dopravní infrastruktury mimo města

Z analýzy SWOT vyplývají na jedné straně příznivé charakteristiky regionu – přítomnost PZ, významná dopravní lokalita, relativně mladá populace atd., na straně druhé slabiny především na trhu práce – dlouhodobě vysoká nezaměstnanost, nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatelstva apod.

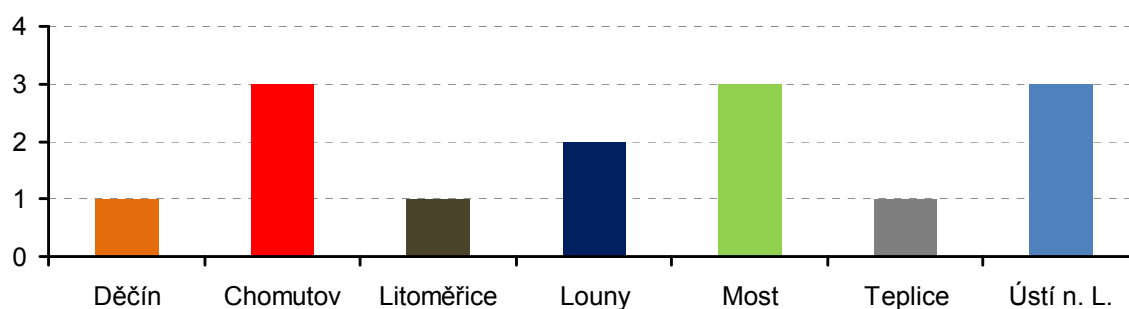
S výše uvedeného vyplývá, že PZ s několika strategickými investory může vést k posílení silných stránek a využití příležitostí a potenciálu, který v této oblasti skýtá. Zároveň koncentrace investorů v PZ vede k synergickému efektu mezi jednotlivými investory v zóně i subjekty mimo ni – odběratelsko-dodavatelské vztahy, spolupráce se školami atd. Díky navázání těchto vztahů a spolupráce dochází k oslabení hrozeb a posílení předností regionu.

4 Průmyslová zóna Alpka

Pojem Průmyslová zóna je všeobecně vysvětlován jako ucelený soubor kompaktních univerzálních objektů vhodných pro lehkou, hygienicky nezávadnou výrobu s účelně vyřešenou dopravou a velkým podílem zeleně mezi jednotlivými objekty⁶⁹.

V ČR existuje na 161 sledovaných průmyslových zón (dále PZ), z toho 14 se nachází v Ústeckém kraji. Tato vysoká koncentrace je podmíněna vlastnostmi regionu, které přitahují investory. Jsou jimi především dlouhá průmyslová tradice, vysoká nezaměstnanost, pracovní síla s technickým zaměřením, infrastruktura, návaznost na hlavní dopravní uzly, vyšší benevolence k faktorům, jež negativně působí na životní prostředí. Nicméně i přesto většina zón nemá plně využitou kapacitu plochy. Nabídka PZ v tomto případě vysoko převyšuje poptávku.

V okrese Louny se nacházejí dvě průmyslové zóny – a to PZ Alpka v Podbořanech a PZ Triangle v Žatci. Z obr. 15 je patrné, že v kraji existují okresy s větším počtem PZ, ale i přesto lze lounský okres označit za oblast s vysokou koncentrací průmyslové aktivity, neboť co do rozlohy PZ okres Louny za sebou s odstupem nechává ostatní okresy (viz obr. 16). Na druhou stranu to nemění nic na skutečnosti, jež byla popsána v podkapitole 3.1, že v okrese Louny je nejnižší úroveň PZI v rámci celého kraje.

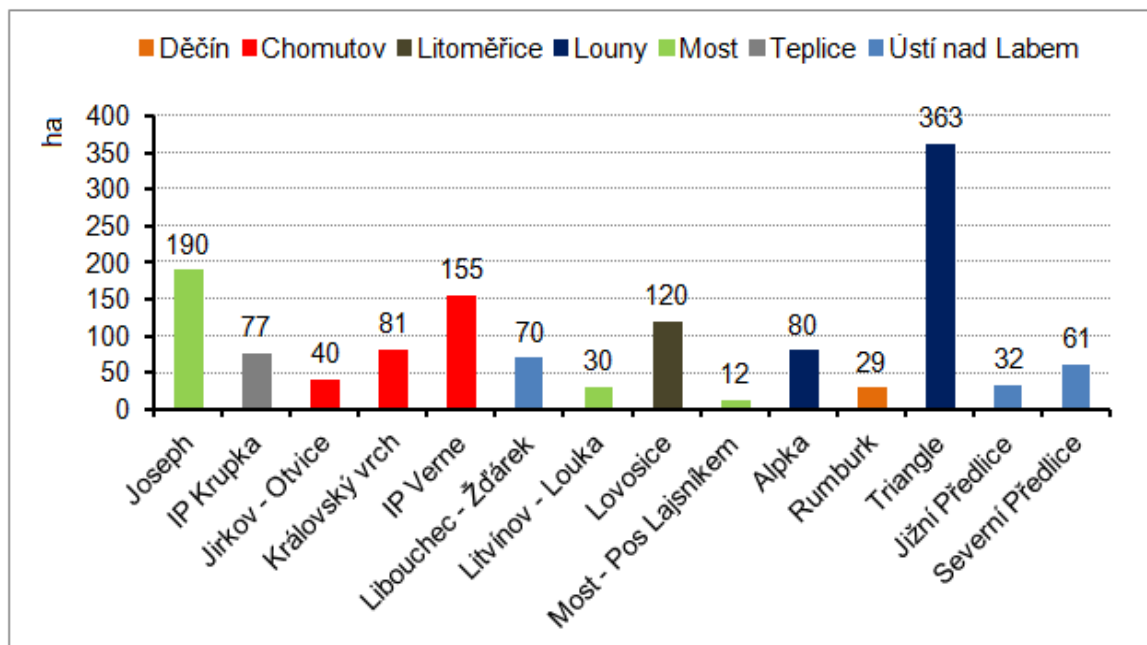

Obrázek 15: Počty PZ v okresech Ústeckého kraje

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj RIS

⁶⁹ PRŮMYSLové ZÓNY [online], [vid. 10. září 2013] Dostupné z: <http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>

Jak ukazuje obr. 18 PZ Alpka je rozlohově srovnatelnou se zónou Královský vrch v nedaleké Kadani. Díky svojí velikosti lze PZ Alpu řadit k největším PZ v regionu. Co do rozlohy ji překračují jen Triangle, PZ Joseph, industriální park Verne a již výše zmíněný Královský vrch⁷⁰.

Obrázek 16: Rozloha PZ v Ústeckém kraji v rámci jednotlivých okresů

Zdroj: vlastní zpracování, data RIS

Město Podbořany leží 50 km východně od Karlových Varů a 90 km od Prahy. Je třetím největším městem lounského okresu. *Spolu s 12 místními částmi (Buškovice, Dolánky, Hlubany, Kaštice, Kněžice, Letov, Mory, Neprobylice, Oploty, Pšov, Sýrovce a Valov) se rozkládá na ploše 6014 ha⁷¹, kde žije na 6 200 obyvatel. V silniční dopravě je páteří komunikačního systému komunikace II/226 spojující města Karlovy Vary - Lubenec - Podbořany - Žatec - Most - Ústí nad Labem. Městem prochází také železniční trať Plzeň - Žatec⁷².*

⁷⁰ RIS. *Průmyslové zóny* [online]. Praha: Regionální informační servis, [vid. 10. září 2013]. <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/regionalni-informace/prumyslove-zony/>

⁷¹ PODBOŘANY [online]. Podbořany: MÚ Podbořany, 2013-09-20 [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: <http://www.podborany.net/mesto/>

⁷² tamtéž

Tuto oblast je možné označit za region zemědělský s nízkým podílem průmyslu. Město Podbořany bylo historicky vždy zemědělským centrem této oblasti. Prudká restrukturalizace průmyslu uvolnila až 1000 zaměstnanců, což znamenalo nárůst míry nezaměstnanosti na počátku 90. let na 8 % tj. na dvojnásobek celostátního průměru. Jak uvádí tajemník MÚ Podbořany, Mgr. Martin Gutzer, *proto dříve než ostatní česká města jsme se začali zajímat o výstavbu průmyslové zóny, jak jsme to viděli v Německu, Rakousku, Anglii či USA, a to dříve než existovala agentura Czechinvest. Po návštěvě prvního investora, firmy Plastik Rehau jsme zjistili, jak jsme nepřipraveni na příchod nějakého investora – zaměstnavatele. Nebyly k dispozici pozemky. Stát je již nevlastnil a restituenti také ne. Stát až do r. 1996 neměl zákon, podle kterého by bylo možné pozemky státu na někoho převádět, takže situace byla velmi nepřehledná. Podařilo se najít ucelený 3ha pozemek z historického majetku obce, právě na Alpce a v r. 1993 prvního investora.*

Byla jím firma Heva Leder, opět z bavorského Rehau, avšak po získání územního rozhodnutí investor od svého záměru ustoupil. Důvodem byl fakt, že v první polovině 90. let došlo k prudkému poklesu stavu hovězího dobytka a základní surovina – hovězí kůže, která měla být zpracovávána pro výrobu nábytku, se stala v Čechách nedostupnou.

Pak jsme dlouho bezvýsledně nabízeli pozemky, neboť v Polsku i Maďarsku byly přijaty zákony umožňující investiční pobídky a investoři směřovali do těchto zemí. Až menší hospodářská krize v letech 1996 – 1998 přiměla českou vládu přijmout podobné investiční pobídky jako v těchto zemích. A tehdy přišla naše šance. Dodává tajemník města.

Na rozdíl od jiných měst, Podbořany byly připravené poskytnout investorům volné pozemky. Zóna vznikala postupně. První továrna se začala stavět v r. 1993. Jednalo se o závod na lisování oleje ze semena řepky – firma BIDIPO, českého investora s patnácti zaměstnanci. Výroba metylesteru, potřebného pro produkci bionafty zde začala v zápětí po kolaudaci, jenž proběhla 29. prosince 1995. Následně se zóna rozšiřovala i o další továrny.

Geografická poloha PZ je u silnice II/226, jihozápadně od Podbořan. Jak uvádí paní Švarcová, ze stavebního odboru, *PZ Alpka vznikala v historicky dané průmyslové části města. Zde bratři Martinové, kteří přišli ze Saska, využili naleziště kaolinu a v dnešní lokalitě Alpsy postavili porcelánku, které dali značku Alpka. Pro danou lokalitu se název*

používá dodnes. Porcelánka v r. 1920 vyhořela a zbyly z ní pouze sklady, které se na Alpce nacházejí dodnes. Bratři byly ve městě velice aktivní, např. v r. 1901 nechali v Podbořanech postavit evangelický kostel Božího Spasitele, který je dnes kulturní památkou.

V r. 1998 zahájil výstavbu 2ha haly druhý investor, z italského Bergama, koncern Radici Group, který nainvestoval do PZ Alpka 1,2 miliardy Kč. Koncern Radici Group, resp. Firma Logit, zaujímá přes ¼ rozlohy celé PZ Alpka a při výrobě kobercové příze zaměstnává v současnosti cca 150 pracovníků.

Město vždy nabízelo pozemky na svých webových stránkách i skrze Czechinvest, zároveň tajemník města propagoval vznikající PZ při návštěvách v zahraničí, převážně v sousedním Německu.

Třetím investorem se v r. 2000 stala milánská firma Candy s investicí 1,5 miliardy Kč. Na 16 hektarovém pozemku čtvrtinu rozlohy zaujímají haly sloužící k výrobě a skladování ledniček a mrazáků. Firma dnes zaměstnává cca 160 pracovníků.

Další, tentokrát osmihektarový pozemek kupuje český investor – firma Izopol Josef Dvořák. V 1,4ha hale 130 pracovníků vyrábí a zpracovává pěnový polystyrén pro balení výrobků.

Pátým opět českým investorem byla firma TRW volanty, kde v prostorách bývalé pekárny 250 pracovníků obšívalo kůží volanty. Firma zaměstnávala jak občany přímo z Podbořan tak cizince – konkrétně 40 Mongolů, kteří se do Podbořan přistěhovali se svými rodinami a žili zde v nájmech a ubytovnách. Zde je nutno dodat, že tato výroba v PZ Alpka byla ukončena, firma v r. 2012 přesunula výrobu do jiného kraje. V jejích prostorách nyní firma TS AIR CRAFT SHOP se svými deseti zaměstnanci zajišťuje čištění gumových pneumatik letadel společnosti Travel Service. Tato společnost dříve sídlila v okrese Chomutov, po uvolnění pozemku a objektu po společnosti TRW volanty, firma TS AIR CRAFT SHOP přesídlila okamžitě do PZ Alpka.

Šestou významnou investicí v PZ je 7,5 hektarový závod bavorské firmy FTE automotive, která v 1,2ha hale zaměstnává 570 pracovníků k výrobě hydraulických brzdových a spojkových systémů osobních automobilů.

Dalším zahraničním investorem je německá firma Kunststofftechnik s šedesáti zaměstnanci vyrábějícími plastové výlisky pro automobilový průmysl.

Posledním investorem je opět italská firma – Rover Plastic, která v PZ vlastní dceřinou společnost Rover Czech s.r.o s osmi zaměstnanci. Tato firma vyrábí plastové výlisky pro jiný závod v PZ zóně, a to pro společnost Candy.

Poslední dvě jmenované společnosti mají své závody vybudované na 2ha pozemcích. V rukou investorů je dohromady 68 ha, tj. 85 % využití plochy, k dispozici nadále zůstává 12 ha volné plochy, ať už pro rozšíření výroby stávajících investorů anebo pro potenciální nové firmy. Jedná se o dva pozemky, jeden s 10 ha a druhý s 2 ha.

Dle informací poskytnutých MÚ Podbořany se v PZ Alpka v současné době nacházejí firmy uvedené v tab. 6.

Tabulka 4: Firmy fungující v PZ Alpka v r. 2013

Název firmy (investor)	Velikost závodu	Země investora	Počet zaměstnanců v r. 2013	Výroba/zaměření
Logit (Radici Group)	24 ha	Itálie	150	Výroba kobercová příze
Conta (Candy Hoover Group)	16 ha	Itálie	152	Výroba ledniček a mrazáky
Izopol Josef Dvořák	8 ha	ČR	130	Výroba pěnového polystyrénu
TS AIR CRAFT SHOP	7,5 ha	ČR	10	Čištění gum letadel
FTE automotive	7,5 ha	Německo	570	Výroba hydraulických systémů pro brzdy a spojky
Kunststofftechnik	2 ha	Německo	60	Výroba plastových výlisků pro automobilový průmysl
Rover Czech s.r.o (Rover Plastic)	2 ha	Itálie	8	Výroba plastových výlisků

Zdroj: vlastní zpracování, data MÚ Podbořany

5 Konkrétní přímé zahraniční investice

Předmětem kapitoly je rozbor tří z výše uvedených investic. Jedná se o největší závody z hlediska velikosti a také největší zaměstnavatele v PZ Alpka. První z nich je firma Logit - největší závod v PZ a významný regionální zaměstnavatel. Zároveň tato firma je prakticky i prvním podnikem,⁷³ jenž od vstupu do PZ až do současnosti nepřerušil výrobní proces. V druhé části kapitoly je pozornost soustředěna na druhého významného italského investora - firmu Candy, jediného výrobce ledniček v ČR a zároveň i společnosti, která byla před krizí největším zaměstnavatelem z celé PZ Alpka. Nakonec je kapitola věnována firmě FTE automotive, závodu, který se v PZ Alpka nejdynamičtěji rozvíjí.

5.1 Logit, s.r.o.

Firma Logit, s.r.o. (dále jen Logit) je dceřinou společností italského koncernu Radici Group. Tento průmyslový koncern má dohromady 23 výrobních závodů v 8 zemích světa, z nichž 12 v Itálii, 2 v Německu, 2 v USA, 2 v Brazílii a 1 ve Švýcarsku, Rumunsku, České republice, Gruzii a Číně. V Radici Group existuje 5 divizí, které koordinují veškeré činnosti podle trhů:

- Syntetická vlákna
- Chemikálie
- Plastické hmoty
- Textilie – látky, koberce, netkané textilie
- Výroba a distribuce energie

Logit patří do divize syntetických vláken, která je ovládána subholdingem Radicifibres S.p.A. Celkem v koncernu existuje 8 subholdingů. Skupina zaměstnává 3 700 zaměstnanců.

⁷³ Firma Bidipo byla sice prvním investorem v zóně, ale v r. 2005 byl na společnost, z finančních důvodů, uvalen konkurz a firma již v PZ Alpka nevyvíjí žádné podnikatelské aktivity. Majetek firmy Bidipo získali manželé z okresu Louny, jenž se zabývají zemědělstvím. V nynější době není známo, jak budou noví majitelé prostory továrny využívat ani kolik lidí tu bude do budoucna pracovat.

Firma Logit se zabývá zušlechťováním kobercové příze. Zpracování probíhá v režimu aktivního zušlechťovacího styku. Jediným dodavatelem firmy Logit je mateřská společnost v Itálii. Hlavním cílem firmy je být nejlepší firmou na zpracování syntetické příze v Evropě.

V r. 1998 Radici Group koupil 100% obchodní podíl již existující české firmy Logit, aby mohl ihned začít s novou výstavbou. Pro výstavbu závodu na zelené louce byla vybrána lokalita Podbořany. Průmyslová zóna Alpka byla jako jedna z variant nabízená Czechinvestem – agenturou Ministerstva průmyslu a obchodu pro rozvoj zahraničních investic v ČR. Prakticky ihned po koupi pozemku v létě 1998 byla zahájena výstavba a kolaudace celého závodu proběhla na jaře r. 2001. Velikost zahraniční investice byla 148 milionů korun.

27. března 2001 obdržela firma Logit od MPO ČR několik investičních pobídek. Firma získala 200 tisíc korun na každé vytvořené pracovní místo. Podmínkou bylo, že firma bude zaměstnávat min. 30 zaměstnanců a podpořená pracovní místa udrží alespoň 5 let. Limit této investiční pobídky byl 6 milionů korun. Firma Logit získala tuto IP v maximální možné výši a vytvořila dohromady 114 pracovních míst.

Další získanou přímou podporou byla částka 945 tisíc korun na rekvalifikaci zaměstnanců. Dále firma získala několik fiskálních úlev – osvobození od cla na dovoz strojů a zařízení a daňové prázdny na 5 let s možností osvobození od daně s příjmů až do výše 90,95 milionů Kč. Investiční podmínkou bylo udržení a zachování investic min. po dobu pěti let od data kolaudace – od dubna 2001. Nakonec tyto daňové prázdny byly prodlouženy až na 10 let a do výše osvobození od daně z příjmu 100 milionů Kč. V současné době tedy již tuto investiční pobídku nečerpá.

V r. 2010 získala firma dotace z Evropského sociálního fondu na projekt „Logit, s.r.o. podporuje vzdělávání zaměstnanců“. Projekt se soustředí na rozšiřování kvalifikace svých pracovníků především v jazykových, PC a dalších odborných dovednostech.

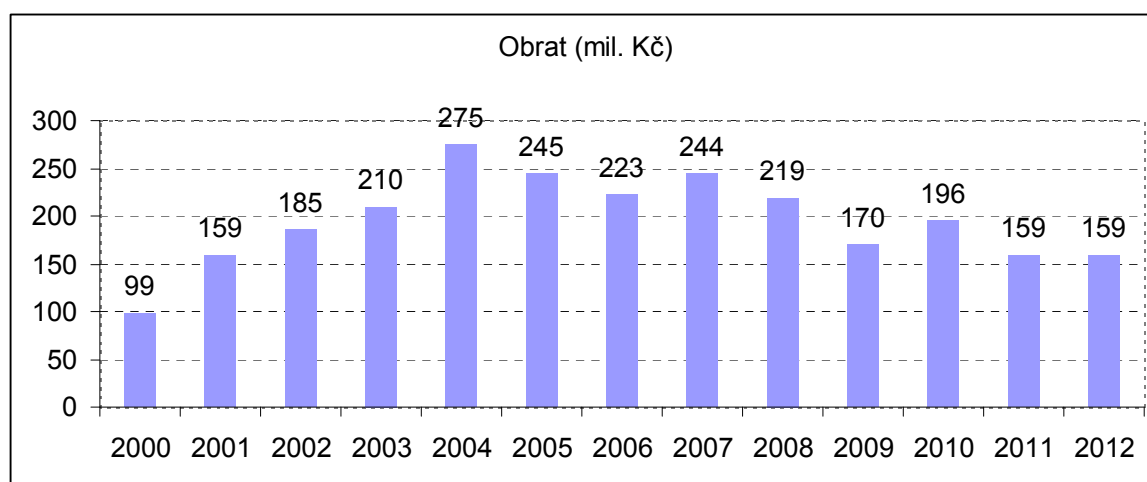
Přehled IP, které byly firmě udělené zobrazuje tabulka 5. Tato tabulka rovněž ilustruje podmínky a limity čerpání těchto podpor.

Tabulka 5: Investiční pobídky udělené firmě Logit, s.r.o.

IP	Podmínka	Limit IP	Čerpání IP	Rok získání
200 tis. Kč/vytvořené prac. místo	vytvoření min. 30 prac. míst a jejich udržení min. 5 let	6 000 000 Kč	v max. výši	2001
945 tis. Kč na rekvalifikaci zaměstnanců	vytvoření min. 30 prac. míst a jejich udržení min. 5 let	–	–	2001
fiskální úlevy – osvobození od cla na dovoz strojů a daň. prázdny na 5 let	udržení investic min. po dobu 5 let od data kolaudace – od dubna 2001	90,95 mil. Kč	daň. prázdny byly prodlouženy až na 10 let s limitem 100 mil. Kč	2001 – 2010

Zdroj: vlastní zpracování, data Logit, s.r.o.

Z obr. 17 vyplývá, že po soustavném zvyšování tržeb nastal v období 2005 a 2006 pokles obrátu. Ten byl vyvolán firemním snížením cen vyráběné produkce. Další pokles je spojen s obdobím hospodářské krize. V r. 2010 se firmě v porovnání s předchozím krizovým rokem 2009 podařilo navýšit objem výroby až o 22 %. V r. 2011 nastal poslední pokles tržeb, který byl způsoben především ukončení výroby tzv. PP příze a tím pádem k snížení celkovému objemu výroby a nevyužití celkových výrobních kapacit. Stagnace tržeb v r. 2012 byla zapříčiněna slabou poptávkou na evropském trhu.

Obrázek 17: Obrát v mil. Kč (v letech 2000-2012)

Zdroj: Vlastní zpracování, data Logit, s.r.o.

Co se týká postavení na trhu, těžko ho lze u této firmy určit, neboť Logit zpracovává vlákna pouze pro podniky ve skupině. Jediným dodavatelem příze je mateřská společnost a její odběratelé jsou situováni zásadně v Evropě⁷⁴.

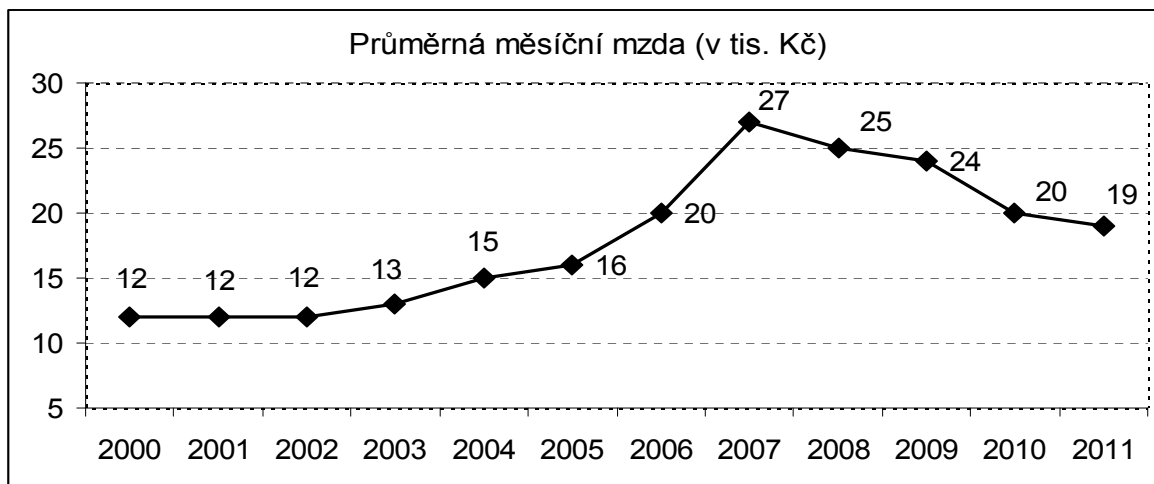
5.1.1 Personální politika

Firma Logit je koncipována pro třísměnný provoz, 7 dní v týdnu. Pracoviště má charakter čistého provozu, proto zde muži a ženy mohou pracovat prakticky v poměru 1:1. Rok 2000 byl prvním rokem činnosti firmy. V tomto roce bylo vynaloženo velké úsilí při náboru a školení pracovníků.

V r. 2001 byla zavedena nová mzdová politika, do které byly zakombinovány 3 typy variabilních odměn. Jelikož firma bojovala se silnou fluktuací, zavedla tzv. věrnostní odměnu, jejíž účinnost se potvrdila následným snížením fluktuace zaměstnanců. Druhou odměnou je tzv. výrobní, která má za cíl zvýšit závislost mezd a produktivity práce a poslední je odměna za kvalitu, která spočívá v tom, co nejvíce zredukovat počet reklamací a zamezit škodám. Bohužel se nepodařilo snížit nemocnost, proto od r. 2003 byl zaveden další motivační program – tzv. odměny za přítomnost. Tento krok se ukázal jako správný a velice účinný, neboť došlo ke snížení počtu pracovníků v pracovní neschopnosti.

Vývoj průměrných mezd je zobrazen na obr. 18. Do r. 2007 docházelo ve firmě k soustavnému zvyšování mezd. Následný pokles byl vyvolán hospodářskou krizí a poklesem poptávky. Většina pracovních pozic jsou dělnické profese, proto se mzdy ve firmě pohybují pod krajským průměrem.

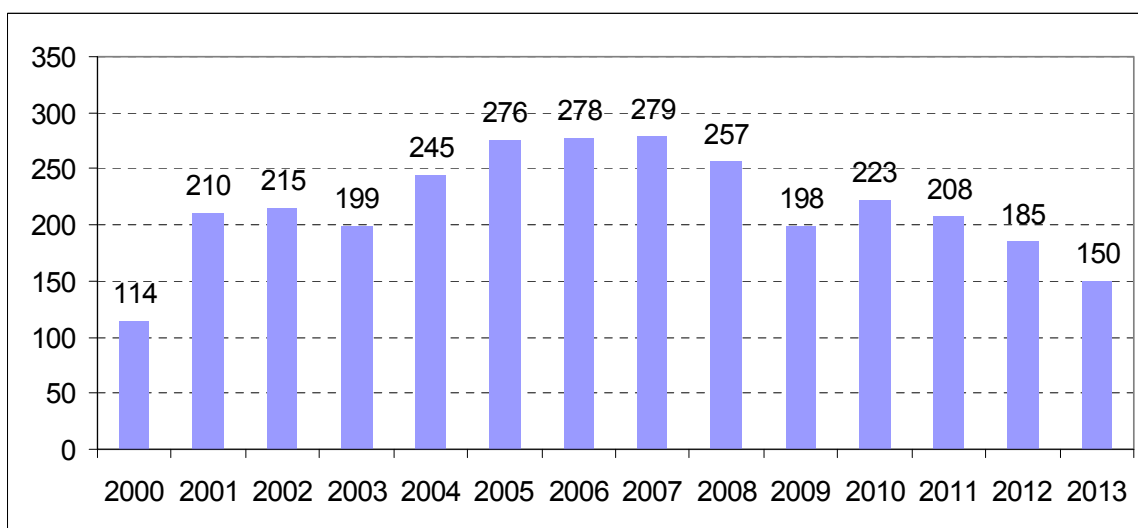
⁷⁴ LORO, S. *Výroční zpráva 2010 Logit, s.r.o.* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 1. února 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a303112&dokumentId=C+16462%2fSL37%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=5hk1wo>

Obrázek 18: Průměrná měsíční mzda (v tis. Kč) v letech 2000-2011

Zdroj: vlastní zpracování, data Logit, s.r.o.

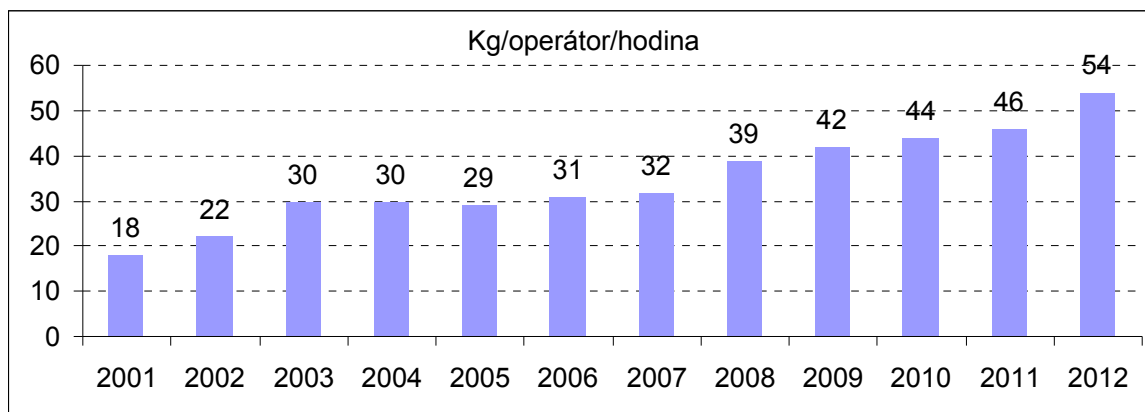
Obr. 19 znázorňuje počty zaměstnanců v jednotlivých letech existence firmy. Na obrázku je viditelné snížení počtu zaměstnanců v r. 2003. Díky zvýšené produktivitě práce se podařilo zredukovat počet pracovních míst o 7,5 %. Další pokles nastává v r. 2008, zejména na konci roku došlo příčinnou krize k propouštění. Společnost reagovala na situaci na trhu, kdy došlo k výraznému poklesu poptávky. Trend propouštění zaměstnanců pokračoval i v následujícím roce. Vliv krize se projevil v r. 2009 snížením počtu zaměstnanců téměř o 23 %. Nárůst objemu výroby vedl v r. 2010 k navýšení počtu zaměstnanců cca o 12 %. Oproti tomu propouštění zaměstnanců v následujících letech je zapříčiněno dvěma důvody – poklesem objednávek a zvyšování produktivity práce.

Obrázek 19: Počet zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování, data Logit, s.r.o.

Právě soustavné zvyšování produktivity práce patří k hlavním firemním cílům posledních let. Produktivitu práce zobrazuje obr. 20.

Obrázek 20: Produktivita práce v letech 2001-2012

Zdroj: Vlastní zpracování, data Logit, s.r.o.

Z obr. 20 je vidět, že v r. 2011 se firmě podařilo zvýšit produktivitu práce v porovnání s předchozím rokem o 5 %, o rok později dokonce až o 17 %. Příčinou tohoto zvýšení byla kombinace propracovaných motivačních odměn a snížení počtu zaměstnanců v těchto letech⁷⁵.

5.1.2 Důsledky přímé zahraniční investice

Závod Logit stojí na severozápadním okraji města Podbořany. Samotná výrobní hala je přízemní halový objekt o půdorysném rozměru 110x190 m. Na tento pozemek vydal Okresní úřad Louny, referát životního prostředí souhlas k trvalému odnětí části pozemku o výměře 5 ha ze zemědělského půdního fondu. Pozemek, na kterém se výrobní závod nachází, má charakter bonitní orné půdy. Závod vznikl právě zde, neboť tato lokalita byla spojena s četnými investičními pobídkami. Firma získala všechny tyto pobídky⁷⁶ a čerpala je do maximální možné výše.

⁷⁵ Interní materiály firmy Logit, s.r.o.

⁷⁶ Viz kapitola 3.1

Tato lokalita nebyla pro investora zajímavá pouze atraktivní vládní podporou, ale dříve měl koncern Radici Group mnoho malých závodů rozsetých po Evropě (nejvíce v Maďarsku). Umístění Logitu právě do České republiky, konkrétně do průmyslové zóny Alpka, znamenalo vznik závodu na půli cesty mezi dodavatelem a odběrateli. V mateřské společnosti v Itálii se vyrobí příze, ale zákazníci jsou v Německu, zemích Beneluxu a Francii. Vznik tohoto závodu zároveň znamenal zrušení závodů v Maďarsku a v dalších zemích – a jejich tehdejší výroba se začala soustředit právě do Logitu. Lze tedy říci, že příliv zahraničního investora k nám, zapříčil odchod téhož investora z jiných zemí.

Dalším důvodem pro volbu této lokality byl také fakt, že investor hledal levnou pracovní sílu. Jak uvádí ředitel společnosti, pan Martin Chlup, DiS, *tehdy byly v České republice nízké náklady jak na energie, tak i na pracovní sílu. Situace se výrazně obrátila v letech 2003 a 2004, kdy došlo k růstu cen energií i k nárůstu nákladů na zaměstnance.* Jak dodává – *výhoda tedy padla.*

V kapitole 2.1.1 je uvedeno, že investoři, kteří jsou motivováni levnou pracovní silou, někdy mohou bojovat s potíží hledání resp. nalezení kvalifikovaných zaměstnanců. S problémem sehnat kvalifikovanou sílu se tato společnost potýkala od počátků. S tímto aspektem také souvisí silná fluktuace zaměstnanců v prvních letech a rovněž také systém vzdělávání a rekvalifikačních kurzů.

V období krize došlo v závodu k propadu tržeb až o jednu třetinu, což vedlo k nutnému propouštění. Nicméně v současné době je tato firma stabilním závodem s min. 150 pracovních míst, což je pro region, jenž vede komplikovaný boj s nezaměstnaností, velice pozitivním faktem. V ČR je společnost Logit jediným průmyslovým podnikem v oboru, nemá zde žádného konkurenta, jenž by zpracovával vlákna stejným nebo aspoň podobným způsobem. Firma si dala za cíl opět navýšit výrobu, s tím souvisí také nábor nových pracovníků. Společnost se momentálně hodlá soustředit na hledání nových trhů a zvyšování objemu zakázek na nových trzích a u nových zákazníků, nicméně nadále platí, že hlavním odbytištěm zůstává evropský trh (Německo, Benelux a Francie). Společnost rok od roku investuje do úspor energií, ŽP a strojů, tak aby mohla zákazníkům nabídnout kompletní portfolio produktů.

Společnost dlouhodobě spolupracuje s regionálními dodavateli, a to v oblastech údržby, osobních a ochranných pomůcek, obalových materiálů, stravování a bezpečnosti. Konkrétně údržbu obstarává p. Menzel z nedalekých Kryr a firma Erka ze Žatce. Obalový materiál je dodáván firmou Korus sídlící přímo v Podbořanech, nicméně i přes tuto blízkost, ne všechny obalové materiály jsou dodávány z ČR a to především z důvodu kvality. Náhradní díly jsou pak výhradně dodávány ze zahraničí. Jedná se originály od mateřské společnosti. Požární ochrana je zajištěná regionální společností Black star, zdravotní péče pak místními doktory.

Nutno podotknout, že firma se aktivně podílí na regionálním dění. Je významným sponzorem mnoha kulturních akcí. Mezi ty pravidelné patří dětské dny a další kulturní akce pro děti, kulturní akce pořádané na nedalekém zámku v Krásném dvoře a firma je také sponzorem vrouteckých a podbořanských hasičů.

5.2 Conta, s.r.o.

Firma Conta, s.r.o. (dále jen Conta) je dceřinou společností italského koncernu Candy Hoover Group s.r.l. Skupina Candy Hoover Group s.r.l. je soukromou mezinárodní společností, jejichž výroba probíhá v 10 závodech v osmi zemích světa. V domovské Itálii, dále v Evropě pak ve Španělsku, Francii, VB a ČR. Dále skupina zakoupila továrny v Rusku a Turecku a postavila závod na zelené louce v Číně. Koncern je rozdělen na 4 samostatné divize:

- praní
- vaření
- chlazení
- péče o podlahu

Závod Conta v PZ Alpka patří do divize chlazení. Do koncernu ještě patří 10 společností zajišťující prodej, poprodejní servis a prodej náhradních dílů. V ČR je to společnost Candy ČR, s.r.o. Ostatní společnosti jsou pak v sousedním Polsku, Německu, VB, Španělsku, Portugalsku, Francii a Itálii.

Portfolio skupiny Candy Hoover Group čítá přes 2 000 modelů. Jedná se o domácí spotřebiče, převážně pračky, sušičky, myčky, chladničky, trouby, varné desky, odsavače, mikrovlnné trouby, výrobky pro péči o podlahy atd⁷⁷.

Koncern prodává spotřebiče pod různými značkami. Vlastní dvě mezinárodní – Candy a Hoover a několik národních – jedná se o značky Iberna, Otsein, Rosières, Vyatka a Zerowatt⁷⁸.

Značka Candy byla poprvé představena v r. 1946 na veletrhu v Miláně, kde bratři Fumagalliové představili první italskou pračku. Tehdy měsíční produkce dosahovala třiceti kusů. Již o 4 roky později byla firma Candy první italskou značkou domácích spotřebičů, která exportovala do zahraničí. V r. 2001 pracovalo pro značku Candy 5 700 zaměstnanců, z toho 2183 v Itálii a koncern vyrobil přes 5,5 milionů spotřebičů. V r. 2005, kdy se společnost trvale zařadila k předním evropským značkám spotřebičů, její prodeje přesáhly 1 mld eur s prodejem 6,1 milionů ks výrobků⁷⁹.

Tento koncern byl v ČR první italskou firmou, která získala vládní pobídku podle nového investičního zákona z května r. 2000. Zároveň závod Conta v PZ Alpa je první investicí koncernu ve střední Evropě. Do r. 2000 koncern situoval své závody pouze do zemí západní a jižní Evropy. Jednalo se o první rozšíření směrem na východ. Oficiálně byl tento záměr oznámen v září r. 2000 a 7. listopadu byl položen základní kámen továrny. Tehdejší investice koncernu činila 50 milionů eur. Slavností otevření proběhlo v r. 2002 a během prvního čtvrtletí 2004 byla vyrobena půlmiliontá chladnička, od té doby se továrna v Podbořanech začala dynamicky rozvíjet. Závod Conta úzce spolupracuje s další dceřinou

⁷⁷ RAJLOVÁ A. *Výroční zpráva za rok 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL29%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=cvtk4>

⁷⁸ CANDY HOOVER: *Informace o společnosti – hospodářské výsledky a stav k 2005/2006* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Informace_o_spolecnosti_hospodarske_vysledky_a_stav_k_2005_2006.asp

⁷⁹ CANDY HOOVER: *Informace o společnosti – historie značky Candy* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Informace_o_spolecnosti_historie_znacky_CANDY.asp

společností koncernu – Candy ČR, s.r.o., která v Praze působí od r. 2000 a zabývá se především prodejem. Výrazný podíl produkce společnosti Conta je určen pro export. Stěžejním odbytištěm je teritorium EU, kde koncern realizuje 80 % obratu, z toho čtvrtinu na italském – domácím trhu⁸⁰.

5.2.1 Strategická poloha PZ Alpka

Umístění závodu do PZ Alpka byl pro koncern strategickým krokem. Výkonný předseda představenstva Candy Hoover Group, Ing. Alda Fumagalli, jasně uvedl, *že se prakticky nejedná o továrnu na východě, když jsme na západ od Vídně a z Milána je dál do Neapole než-li do Podbořan. Nezávisle na tom, je ČR byt' malým, zato však velmi atraktivním trhem*⁸¹.

PZ Alpka se nachází technicky vzato na příhodném místě. Na sever od PZ Alpka leží Polsko, velice slibný a velký trh pro bílou elektroniku, v případě, že za velký trh je považováno odbytiště pro 3 miliony produktů ročně. Na začátku tisíciletí, tedy v době, kdy vznikala závod v Podbořanech, se řadil italský koncern v Polsku k třem nejprodávanejším značkám praček. Obdobného postavení chtěla firma docílit i u chladících zařízení. Výrobní závod v Podbořanech byl pro tento cíl zásadní a to především díky logistice a také pro modely, které jsou v továrně vyráběny. Ty byly totiž vytvořené výhradně pro polský trh.

V dceřiné společnosti Conta byly vyráběny série kombinovaných chladniček Eurcombi, navržené speciálně pro průměrnou východoevropskou rodinu. Je to typizovaný spotřebič, který vzhledem k rozměrům spotřebiče a poměrem mezi mrazákem a chladničkou polská domácnost koupí.

⁸⁰ CANDY HOOVER: *Candy Hoover v České republice* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/candy_v_ceske_republice.asp

⁸¹ CANDY HOOVER: *Projev Ing. Alda Fumagalli, výkonného předsedy představenstva Candy Group* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Projev_Ing_Alda_Fumagalli_vykonneho_predsedy_predstavenstva_Candy_Group.asp

Polsko však nebylo klíčové, neboť pokud tomu by tak bývalo bylo, koncern mohl závod na zelené louce vystavět blíž k polským hranicím. Jak uvedl Ing. Alda Fumagalli *jsme však také pouhých 70 km od Německa, největšího evropského trhu. Ti neinformovanější z vás o tomto průmyslovém odvětví dnes vědí, že přestože je Německo největším evropským trhem, je na něj úplně nejtěžší proniknout*⁸².

Mezi nejsilnější bariéry vstupu na německý trh bezesporu patří vnímání značky spotřebitelů. Domácí versus cizí. Německá značka jako záruka kvality, poskytovaných služeb a precizního technického provedení, je tvrdou překážkou i pro přichozí firmy s dlouholetou tradicí z jiných států. A o to těžší je zaujmout stabilní postavení na německém trhu bez tamního závodu.

Závod v PZ Alpka představuje styčný bod pronikání koncernových značek do Německa v chladírenském průmyslu. Conta je označována ve skupině za „německý“ závod a to jak pro geografickou polohu, tak i pro kvalitu ledniček, které jsou exportovány ze závodu přímo do Spolkové republiky.

Další sériová výroba je určená pro exportní odbytiště na východě, jimiž jsou Ukrajina a Rusko. Tyto modely jsou projektované pro snadnou nakládku a vykládku a pro dlouhý transport kamionovou dopravou. Díky kvalitně řešené logistice mezi PZ Alpka a východními trhy patří značka Candy mezi 4 nejznámější značky v těchto zemích⁸³.

Zároveň přítomnost výrobního závodu v ČR má podstatný vliv na vnímání značky v ČR. Pocit přítomnosti a známosti značky, stejně tak jako pohled na značku jako na zaměstnavatele přináší koncernu růst podílu na českém trhu⁸⁴.

⁸² tamtéž

⁸³ CANDY HOOVER: *Projev Ing. Alda Fumagalli, výkonného předsedy představenstva Candy Group* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Projev_Ing_Alda_Fumagalli_vykonneho_predsedy_predstavenstva_Candy_Group.asp

⁸⁴ CANDY HOOVER: *Projev generálního ředitele Candy ČR, Viktora Fialy* [online]. Praha: Candy Hoover, vid. [11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/CANDY_CR_po_roce_pusobeni.asp

Výhodná poloha nebyla jediným faktorem, který sehrál klíčovou roli pro výběr místa. K PZ Alpka, resp. k regionu, kde se PZ nachází, se pojily zajímavé investiční pobídky a to především díky vysoké míře nezaměstnanosti. Díky výstavbě závodu na zelené louce v PZ Alpka koncern získal několik investičních pobídek – slevu na dani po dobu 10 let, osvobození od cla při dovozu strojů ze zahraničí, dotace na vytváření nových pracovních míst a dotace na rekvalifikaci pracovníků.

Koncern tedy uzavřel smlouvy s MPO a Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). Firma byla tedy osvobozena od daně z příjmů dle zákona Sb. 72/2000 v letech 2000 - 2009. Dále v r. 2001 obdržela dotaci na rekvalifikaci zaměstnanců ve výši 3 920 000 Kč.

Investiční pobídku na vytvoření nových pracovních míst získala firma Conta celkem třikrát. Poprvé v r. 2001 ve výši 39 400 000 Kč, následně o dva roky později ve výši 40 600 000 Kč. Poslední investicí pak v r. 2005, jednalo se o 40 mil. Kč. Kompletní přehled veškerých získaných IP čerpaných firmou Conta, s.r.o. ilustruje následující tabulka⁸⁵.

Tabulka 6: Investiční pobídky udělené firmě Conta, s.r.o.

Investiční pobídky	Rok získání/čerpání IP
fiskální úlevy: sleva na dani po dobu 10 let, osvobození od cla při dovozu strojů ze zahraničí	2000 - 2009
3 920 000 Kč na rekvalifikaci zaměstnanců	2001
39 400 000 Kč na vytvoření nových pracovních míst	2001
40 600 000 Kč na vytvoření nových pracovních míst	2003
40 000 000 Kč na vytvoření nových pracovních míst	2005

Zdroj: vlastní zpracování, data Conta s.r.o.

Závěrem lze říci, že hlavním důvodem, proč byl závod vystavěn právě v PZ Alpka byla logistika. Dobrá poloha a nízké náklady. Koncernu se více vyplatí zásobovat trhy

⁸⁵ FUMAGALLI, E. *Výroční zpráva za rok 2005* [online]. Podbořany: 2006 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL17%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=c6i3up>

z Podbořan než z domovské Itálie. Je ekonomičtější poslat produkci do Paříže z Podbořan než z Itálie. Stejně platí i pro VB a Skandinávský poloostrov⁸⁶.

Zároveň je nutné dodat, že díky investování do regionu s vysokou mírou nezaměstnanosti získal investor zajímavé investiční pobídky a to v plné výši.

5.2.2 Expanze a krize

V závodu Conta probíhá silně automatizovaná sériová výroba ledniček, mrazáků a jejich kombinací.

Od samotného vzniku se společnosti velmi dařilo. Již v r. 2003 došlo k rozšiřování výrobních zařízení. Závod vyráběl na 300 modelů spotřebičů, diverzifikovaných podle jednotlivých trhů. Conta zaváděla nové výrobní linky a kvůli prudkému nárůstu výroby byla nucena k pronajmutí externího skladu.

Kapacity stávající haly nestačily a tak v období od srpna 2004 do června 2005 probíhala výstavba druhé haly. Vznikl tak rozsáhlý výrobní závod, dvou propojených hal – jedné výrobní a skladovací⁸⁷.

1. září 2005 pak byla nová hala o 23 000 m² slavnostně uvedena do provozu a to generálním ředitelem divize chlazení panem Luigim Longonim a tehdejšími místopředsedou vlády ČR panem Martinem Jahnem. Celková investice nové haly přišla firmu na 200 mil. Kč, tímto rozšířením se závod zvětšil až o dvojnásobek původní plochy.

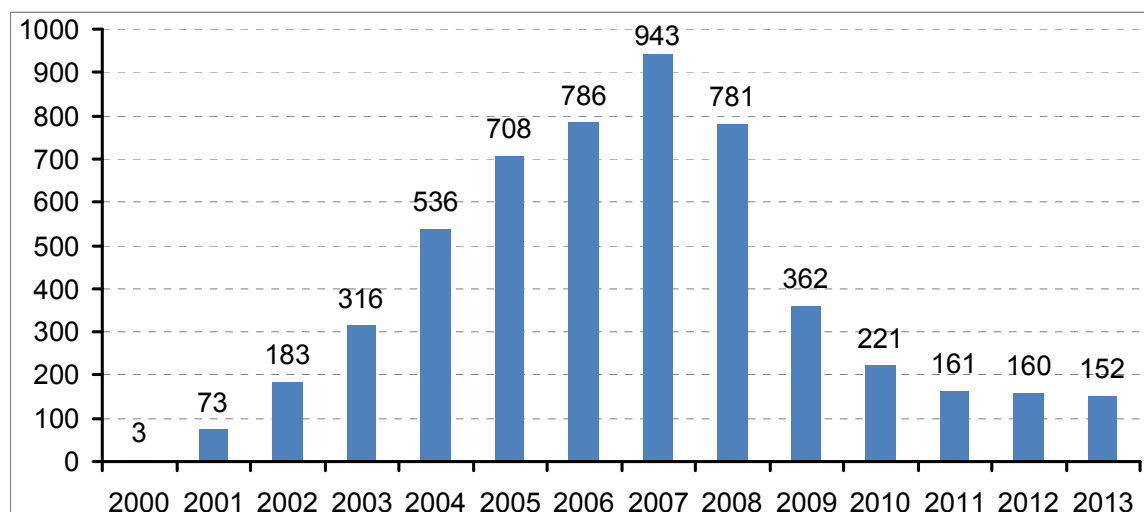
⁸⁶ CANDY HOOVER: *Projev Ing. Alda Fumagalli, výkonného předsedy představenstva Candy Group* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Projev_Ing_Alda_Fumagalli_vykonneho_predsedy_predstavenstva_Candy_Group.asp

⁸⁷ EKOSTAVBY LOUNY: *Novostavby skladové haly CANDY II. Etapa Podbořany* [online]. [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: <http://www.ekostavbylouny.cz/reference/prmyslove-a-pozemni-stavby/190-novostavba-skladove-haly-candy-ii-etapa-podboany>

Nová hala slouží čistě jako skladovací prostor, díky tomuto rozšíření může závod vyprodukovat až na 800 tisíc kusů spotřebičů ročně (oproti původním 500 tis. ks)⁸⁸.

Rozvoj společnosti pokračoval i v následujícím roce. Conta se stala jediným závodem na výrobu lednic v rámci koncernu. V červnu 2006 byla uzavřena její sesterská společnost Donora v Itálii a tím pádem celou výrobu od té doby zajišťovala pouze Conta v PZ Alpa⁸⁹.

S rostoucí výrobou se pojil i rostoucí počet zaměstnanců. Jak ukazuje obr. 21, v r. 2007 Conta zaměstnávala 943 zaměstnanců, což z ní učinilo největšího zaměstnavatele v PZ a strategického zaměstnavatele v regionu.

Obrázek 21: Počet zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování, data Conta, s.r.o.

Nábor nových pracovních sil byl zapříčiněn nutností zavádění nových výrobních procesů. Zároveň uzavření továrny Donory v Itálii vedlo ke kompletnímu převodu struktur a produkce, což si vyžádalo dodatečné a neplánované náklady. Tyto náklady, dále náklady

⁸⁸ CANDY HOOVER: *Italská firma Candy expanduje na Ústecku* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Italska_firma_Candy_expanduje_na_Ustecku.asp

⁸⁹ FUMAGALLI, E. *Výroční zpráva za rok 2006* [online]. Podbořany: 2007 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL18%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=l4c2vy>

spojené se zaškolováním nových zaměstnanců, velký nárůst mzdových nákladů a zavádění nových strojů, to vše vedlo k tomu, že se firma ocitla ve ztrátě 62 mil. Kč⁹⁰.

Během prvního pololetí r. 2008 se záводу podařilo kompletně dokončit převod výroby z uzavřené italské továrny. Avšak od poloviny roku na Contu dopadla tíha krize. Poptávka produkce se v západní Evropě propadla, což vedlo k prohloubení ztráty z r. 2007 na 236 mil. Kč a k propouštění zaměstnanců⁹¹.

Pokles výroby trval i v r. 2009, nicméně zde už se podařilo firmě začít situaci stabilizovat. Jak je patrné z obr. 22, v r. 2009 ztráta nedosahovala tak enormních hodnot, jak tomu bylo o rok dříve. Avšak v r. 2009 došlo ke snížení výroby a k rapidnímu propouštění, počet zaměstnanců se snížil o více než 400⁹².

Obrázek 22: Vývoj zisku a ztráty v závodu Conta

Zdroj: Vlastní zpracování, data Conta, s.r.o.

⁹⁰ FUMAGALLI, E. *Výroční zpráva za rok 2007* [online]. Podbořany: 2008 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL19%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=l4c2vy>

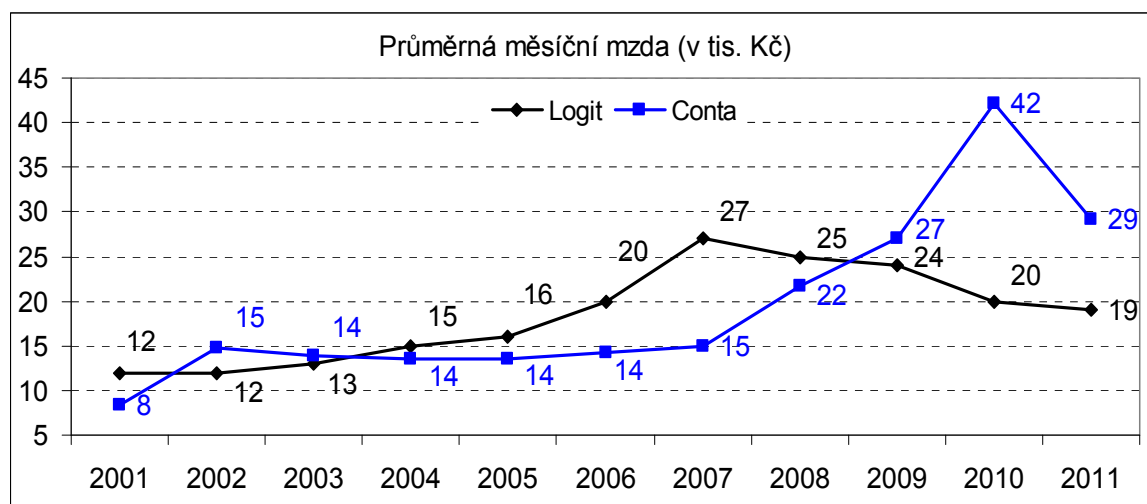
⁹¹ RAJLOVÁ, A. *Výroční zpráva za rok 2008* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL20%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=7zf3qs>

⁹² RAJLOVÁ, A. *Výroční zpráva za rok 2009* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 25. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL21%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=mdt4en>

Obdobný trend pokračuje až do dnešních dní. Meziročně snižuje firma výrobu zhruba o 20 %, k čemuž se váže i propouštění zaměstnanců. Tato klesající tendence je patrná i z obr. 21. Snížení výroby probíhá v závodu pravidelně na konci kalendářního roku – a to odstávkou výroby, která probíhá několik týdnů. Zaměstnanci při ní pobírají mzdu ve výši 65 až 100 %⁹³.

Průměrnou měsíční mzdu ilustruje obr. 23. Na tomto obrázku je vyobrazen vývoj průměrných mezd ve společnosti Conta v porovnání s firmou Logit v období let 2001-2011.

Z grafu je patrné, že v letech 2004-2008 firma Logit vyplácela svým zaměstnancům mnohem vyšší mzdu než Conta. Jedná se o období, kdy firma Logit zaměstnávala nejvíce pracovníků (firma zaměstnávala více jak 240 zaměstnanců ve všech letech tohoto období – viz obr. 21). Zároveň je to i doba hospodářského růstu společnosti – její obrat byl přes 210 mil Kč ročně (viz obr. 19). Situace se obrátila v r. 2008, kdy Conta začala s masivním propouštěním, které vedlo ke snížení celkových mzdových nákladů a zapříčinilo fakt, že firma si mohla dovolit zvýšit stávajícím zaměstnancům mzdy.

Obrázek 23: Porovnání průměrné měsíční mzdy ve společnostech Logit a Conta

Zdroj: vlastní zpracování, data Conta, s.r.o. a Logit, s.r.o.

⁹³ KINŠT, P. Conta v Podbořanech nebude několik týdnů vyrábět [online]. In: *deník.cz*. Žatec: Žatecký deník, 21.11.2011, 2011 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <http://zatecky.denik.cz/podnikani/conta-podborany-odstavka-20111121.html>

I přes výrazné snížení mezd v r. 2011 – na cca 29 200 Kč Conta převyšuje ve výši vyplacených mezd jak krajský tak i republikový průměr (viz obr. 13, kap. 3.2), stejně tak i firmu Logit a další subjekty v PZ Alpka.

V současné době pracuje v závodě cca 150 lidí. Společnost vyrobí měsíčně v průměru 8 300 ledniček a to v jednosměnném provozu⁹⁴.

Co se týče výhledů do budoucna, situace v závodu by se měla výrazně zlepšit. Dle informací společnosti by se produkce do r. 2015 měla zvýšit zhruba 2,75 násobně vzhledem k nasmlouváním zakázkám⁹⁵.

5.2.3 Důsledky přímé zahraniční investice

Byť měl investor více možností, kde postavit závod na zelené louce, umístil svou investici právě do PZ Alpka. Napomohly tomu také dobré zkušenosti jiného italského investora – a to již výše popsané skupiny Radici Group a jejího závodu Logit. Zároveň město vyšlo vstříc ve všech požadavcích investora. Infrastruktura, inženýrské sítě, vše bylo vystavěno dle kapacit a potřeb investora. A díky umístění v okrese s jednou z nejvyšších nezaměstnaností, se k lokalitě vázaly zajímavé IP.

Největším dopadem, který se projevil hned od začátku, je skutečnost, že lidé s technickým vzděláním už nemuseli odcházet za prací. Dříve Podbořansko a celkově lounský okres byl převážně zemědělskou oblastí. Naopak technici z jiných okresů začali přicházet právě sem. Město ihned na tuto skutečnost zareagovalo tím, že připravilo území pro stavbu domů, pozemky se prakticky okamžitě rozprodaly. Vlny výstaveb probíhají až do dnešních dní, město se rozšiřuje, cena parcel stoupá.

⁹⁴ KINŠT, P. Podbořanská Conta zastaví na dva týdny výrobu [online]. In: *deník.cz*. Žatec: Žatecký deník, 5.11.2012, 2012 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: http://zatecky.denik.cz/podnikani/podborany_conta_vyroba_20121105.html

⁹⁵ RAJLOVÁ, A. *Výroční zpráva za rok 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL29%40KSUL&partnum=0&variant=1&lic=cvtk4>

Ráz města se nemění jenom díky rostoucímu počtu rodinných domků, ale když dnes člověk přijíždí do města, nevitají ho zchátralé objekty po bývalém JZD, nýbrž moderní haly.

Pro lepší dostupnost do zaměstnání zařídila firma pro své pracovníky autobusovou dopravu přímo k závodu i ze vzdálenějších míst. Zaměstnanci pravidelně dojíždějí z Března, Loun, Petrohradu i Žatce⁹⁶.

Conta se již od počátku snažila navázat vztahy s místními firmami. I když ne vždy se jí v tomto směru dařilo. Již od počátků hledala místní dodavatele, kteří by byli schopni splnit požadavky společnosti. S tímto problémem se potýká firma doposud. Díky těmto potížím přišel do PZ další italský investor – firma Rover Plastic, která úzce spolupracuje s koncernem Candy Hoover Group⁹⁷.

Nutno podotknout, že Conta navázala odběratelský vztah i s českým investorem působícím přímo v PZ Alpka, a to s firmou Izopol, jenž je dodavatelem polystyrénových dílů⁹⁸.

Zásadní význam má společnost pro nezaměstnanost. Do r. 2007 byla Conta nestrategičtější zaměstnavatelem v zóně, rok od roku nabírala skokově nové pracovníky. Zaměstnanci procházeli pravidelnými školeními. V prvních letech dokonce i zaškolením v mateřské firmě v Itálii. Zároveň firma již od svého příchodu úzce spolupracovala s podbořanským učilištěm a tak si vychovávala své budoucí zaměstnance prakticky již od nástupu do 1. ročníku.

Nutno dodat, že od r. 2008 se situace razantně obrátila, ze strategického zaměstnavatele, se stala firma, která je v regionu známá každoročním masivním propouštěním. Stav zaměstnanců se rok od roku snižuje. A jen část z propuštěných našla uplatnění v ostatních firmách v PZ. Velký počet výpovědí, především v období hospodářské krize, kdy byla

⁹⁶ CHADT, M. Italové v Čechách aneb jak vzniká chladnička. [online]. *Inspirace EURONICS*, léto 2005, 2005 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <http://www.chadt.cz/abc/index.php?zam=1&str=2&dal=36>

⁹⁷ Následování obchodních partnerů je blíže popsáno v kap. 2.1.3

⁹⁸ Interní zdroj firmy Conta, s.r.o.

nouze o volná pracovní místa i v regionech s nižší mírou nezaměstnanosti než zde, donutil propuštění k opětovnému dojíždění či odchodu za prací z hranice okresu.

5.3 FTE automotive Czechia, s.r.o.

Firma FTE automotive Czechia, s.r.o. je v ČR jediným výrobním závodem společnosti FTE automotive Group. Skupina FTE automotive Group je mezinárodní společností s 11 výrobními závody. Výrobní závody, centra technické podpory, vědeckovýzkumná centra, prodej a servisní centra jsou rozmístěna po celém světě. V Americe - v USA, Mexiku a Brazílii, v Asii - v Japonsku, Jižní Koree, Číně a Indii. V Evropě je pak zastoupení největší – v německém Ebernu se nachází mateřská společnost, dále FTE automotive Group působí ve Švédsku, VB, Francii, Itálii, ČR a v r. 2011 expandoval koncern i na Slovensko. V Prešově vznikl zatím poslední výrobní závod⁹⁹.

FTE automotive Group je společnost s více než šedesátiletou tradicí. Tato společnost se řadí k předním dodavatelům pro automobilový průmysl. Celosvětově zaměstnává koncern FTE cca 3 200 pracovníků¹⁰⁰.

Firma FTE automotive Czechia s.r.o. (dále jen FTE Podbořany) byla zapsána do obchodního rejstříku 4. října 2005, v březnu následujícího roku byla zahájena výstavba závodu v PZ Alpka. Následně v prosinci r. 2006 byl zahájen zkušební provoz. V závodu se vyrábí brzdové a spojkové komponenty. Výroba v FTE Podbořany je rozdělena do dvou základních oblastí:

- obrábění komponentů
- oblast montáže

Firma FTE Podbořany je rozdělena níže popsáním způsobem:

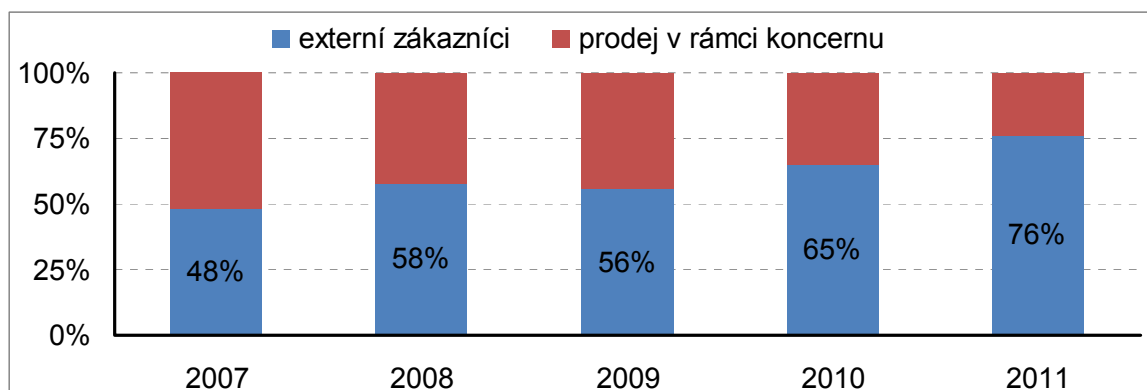
⁹⁹ FTE Automotive [online]. [vid. 1. října 2013]. Dostupné z: <http://www.fte.de/unternehmen/standorte-weltweit.html>

¹⁰⁰ FTE Automotive [online]. [vid. 1. října 2013]. Dostupné z: <http://www.fte.de/index.html>

- Vedení společnosti
- Finance a controlling
- Logistika
- Kvalita
- Personální oddělení
- Bezpečnost práce a ŽP
- Výroba
- Údržba
- Průmyslové inženýrství

Přičemž oddělení výroby je dále rozděleno na Obrábění a Montáž. Útvar Prodeje, IT a VaV v FTE Podbořany úplně chybí, tyto oddělení včetně plánování a správy finančních toků jsou umístěny v mateřské společnosti v Ebernu.

FTE Podbořany dodává své díly jak pro koncern, tak i pro externí zákazníky. Podíl externích zákazníků na obratu se snaží firma rok od roku zvyšovat. Z obr. 24 je patrné, že kromě mírného poklesu v r. 2009, jenž byl zapříčiněn hospodářskou krizí a s ní spojeným poklesem objednávek, se firmě tento cíl daří plnit.

Obrázek 24: Podíl externích zákazníků na obratu firmy

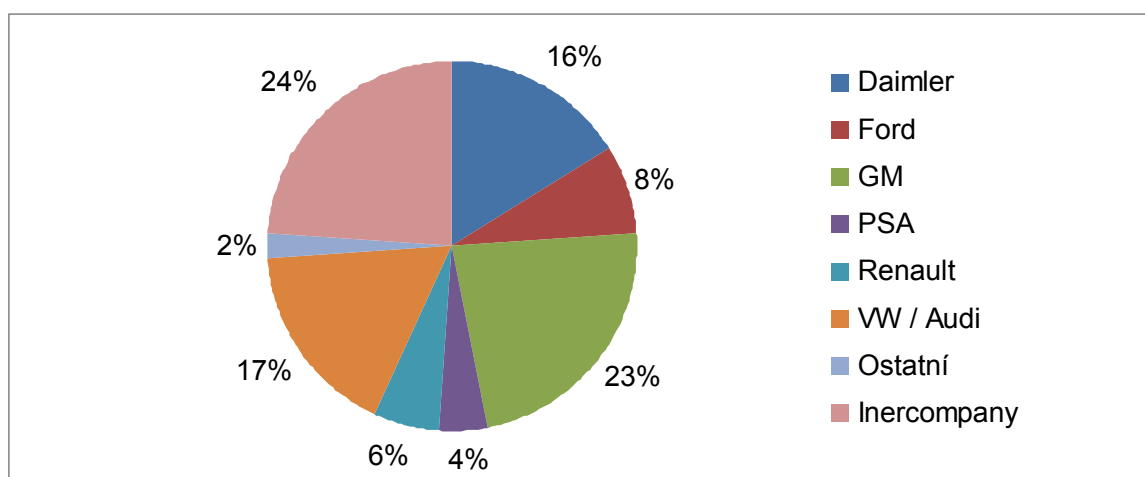
Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o.

V r. 2010 v tomto směru došlo k největšímu úspěchu, neboť firmě se podařilo získat nového zákazníka evropského významu – a to automobilku Renault. Do té doby růst podílu

externích zákazníků byl zapříčiněn růstem objednávek stávajících zákazníků, nikoliv růstem jejich počtu¹⁰¹.

S růstem podílu externích zákazníků na obratu bylo nutné učinit kroky k rozšíření firmy v oblasti průmyslového inženýrství, které do té doby v FTE Podbořany chybělo. Do té doby kompletní dodávky vybavení k jednotlivým projektům a montážím zabezpečovala pouze mateřská společnost v Ebernu¹⁰².

Mezi externí zákazníky FTE Podbořany patří světové automobilky, viz obr. 25, proto je kladen důraz nejen na špičkovou kvalitu, ale i na procesy, které nejsou pevně spjaté z výrobou – jako je např. personalistika či logistika. *Ve všech oblastech života firmy – a především pak přímo ve výrobě – je dále kladen důraz na cíl „0 chyb“, neboť ani naši zákazníci neakceptují žádné chyby*¹⁰³.

Obrázek 25: Podíl zákazníků na obratu (v r. 2011)

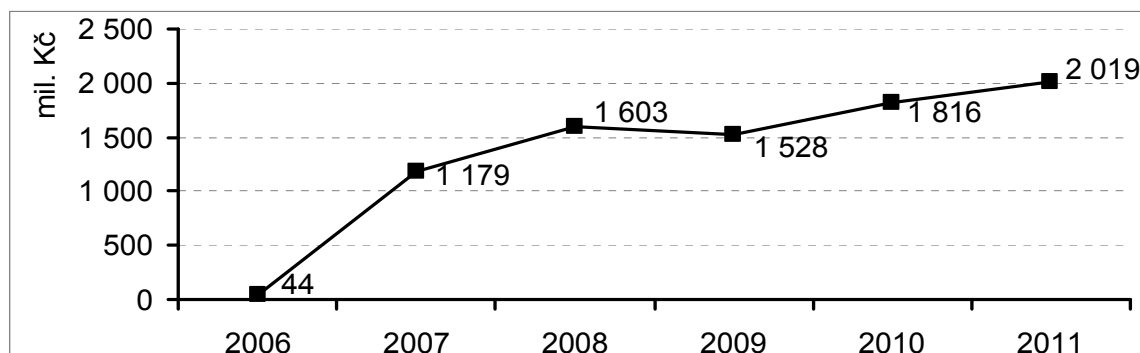
Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o.

¹⁰¹ BOSCHEN, T. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL28%40KSUL&klic=aqqh51>

¹⁰² URBANOVÁ, K. FTE automotive Czechia s.r.o. Vynikají nejen spojovacími systémy. In: *Svět průmyslu*. 02/2011 Šumperk: Smart Connections s.r.o, 2011, č. 2, s. 52-55. ISSN 1804-3925.

¹⁰³ BOSCHEN, T. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 10. října 2013]. s. 5. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL28%40KSUL&klic=aqqh51>

Z hlediska výše obrátu jsou Podbořany největším závodem FTE. Vývoj obrátu FTE Podbořany je znázorněn na obr. 26.

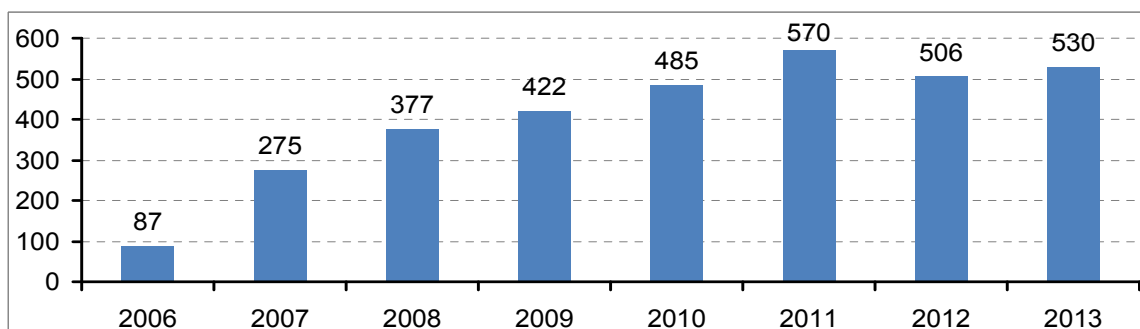

Obrázek 26: Vývoj obrátu (v letech 2006-2011)

Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o.

Jak je z grafu patrné, jediný pokles proběhl v r. 2009 díky hospodářské krizi. Kdy došlo ke snížení tržeb oproti plánu o 18 %¹⁰⁴.

Nicméně i přes tento výkyv, se hospodářská krize nijak nedotkla zaměstnanosti ve firmě, na rozdíl od výše uvedených PZI (viz obr. 21 a 23), firma FTE Podbořany v období hospodářské krize nesnížila počet svých zaměstnanců – jak je i vidět z obr. 27.

Obrázek 27: Vývoj počtu zaměstnanců (v letech 2006-2013)

Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o.

Tento fakt uvedl současný ředitel FTE Podbořany pan Jiří Malkus v rozhovoru pro Svět průmyslu v r. 2011 – od doby, kdy začala krize, firmy v PZ redukuje počty svých

¹⁰⁴ RÖSSLE, R. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2009* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL23%40KSUL&klic=6nsbqf>

zaměstnanců a FTE prakticky profituje z propouštění dělníků z ostatních závodů v PZ Alpka¹⁰⁵.

Bezesporu FTE je jediným závodem v PZ Alpka, který v období hospodářské krize nepropouštěl, ba dokonce přijímal do svých řad nové zaměstnance, nicméně nelze opomenout, že tou dobou měla firma prakticky svázané ruce. Do Podbořan byl investor přilákán pomocí pestrých investičních pobídek. A jak už bylo popsáno v kap. 2.2, k investičním pobídkám se vážou investiční podmínky. Firma vzniká 4. října 2005, v provozu je o rok později – v témže roce získává investiční pobídku na tvorbu nových pracovních míst, přičemž podmínkou bylo vytvoření 417 nových pracovních míst k 18. dubnu 2009¹⁰⁶.

A právě tato podmínka zapříčinila, že firma nabírala po celé období hospodářské krize. Podmínku se splnit nakonec nepodařilo, resp. dodržet termín. Hodnoty v obr. 29 jsou vztažené vždy k 31. 12, tzn., že v první polovině r. 2009 se počet zaměstnanců požadovanému číslu zdaleka neblížil. Firma FTE Podbořany tedy požádala MPSV o prodloužení termínu. S ministerstvem byl uzavřen 9. dubna 2009 *Dodatek č. 1 k Dohodě o hmotné podpoře vytváření nových pracovních míst* a lhůta byla prodloužena přesně o jeden rok. Díky dodatku se podařilo kritéria IP splnit a to k 31. 12. 2009 vytvořením 422 pracovních míst. Vytvořená místa, na která byla určená dotace, musí firma udržet alespoň po dobu pěti let. Dále firma od r. 2007 čerpá IP ve formě slevy na dani¹⁰⁷.

Z výše uvedených faktů lze konstatovat, že v tomto konkrétním případě se IP ukázala jako maximálně účinná. Pokud by firma FTE tuto IP nezískala, tak by s vysokou pravděpodobností propouštěla stejně jako ostatní firmy v PZ. Lze tedy říci, že udělení IP firmě FTE Podbořany zafungovalo „jako pojistka“ proti růstu už tak vysoké

¹⁰⁵ URBANOVÁ, K. FTE automotive Czechia s.r.o. Vynikají nejen spojovacími systémy. In: *Svět průmyslu*. 02/2011 Šumperk: Smart Connections s.r.o, 2011, č. 2, s. 52-55. ISSN 1804-3925.

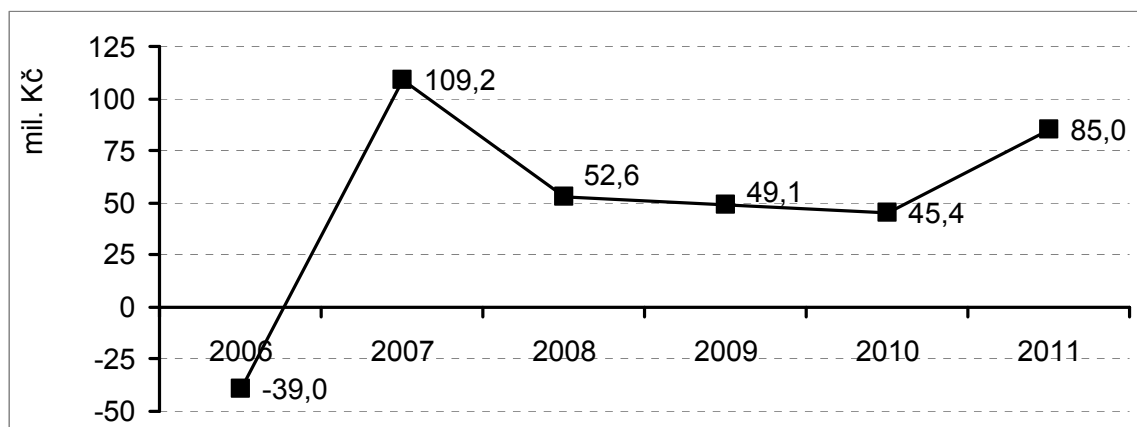
¹⁰⁶ HORN, P. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2008* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL21%40KSUL&klic=6nsbqf>

¹⁰⁷ RÖSSLE, R. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2009* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 10. října 2013]. s. 12. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL23%40KSUL&klic=6nsbqf>

nezaměstnanosti, která byla v r. 2009 v mikroregionu Podbořansko a v celém okrese Louny prakticky totožná – na úrovni 11,7 %. Meziroční nárůst oproti r. 2008 byl v případě Podbořanska o 2,4 % a v rámci okresu 2,8 %. Ze zjištěných údajů lze vyvodit závěr, že pokud by firma nezískala IP na podporu tvorby pracovních míst, meziroční nárůst míry nezaměstnanosti v r. 2008 by byl větší, než jaký ve skutečnosti nastal¹⁰⁸.

Od r. 2011 firma zaměstnává přes 500 zaměstnanců, což z ní činí největšího zaměstnavatele na Podbořansku. Na podzim r. 2013 pracovalo v této společnosti 530 lidí – viz obr. 27. V FTE Podbořany probíhá nepřetržitá výroba 24 hodin denně sedm dní v týdnu. Tomu je také přizpůsoben třísměnný provoz v závodě.

Obr. 28 znázorňuje vývoj hospodářského výsledku v jednotlivých letech fungování společnosti až do r. 2011¹⁰⁹.

Obrázek 28: Vývoj hospodářského výsledku (v letech 2006-2011)

Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o.

Zde je nutné podotknout, že za velikostí zisku nestojí pouze vývoj tržeb a objednávek obchodních partnerů, ale také Smlouva o zakázkové výrobě, kterou závod uzavřel

¹⁰⁸ vývojem míry nezaměstnanosti v mikroregionu Podbořansko a v okrese Louny se blíže zabývá kap. 6.1.2

¹⁰⁹ hodnoty jsou uvedené pouze do r. 2011, neboť výroční zpráva za r. 2012 při vzniku této práce nebyla zveřejněná a v té době byla ve schavovacím řízení. Proto hodnoty za r. 2012 nemohly být v této práci uvedeny.

s matkou. Díky této smlouvě FTE Podbořany kryje německé centrále část nákladů spojených s prodejem, nákupem a VaV¹¹⁰.

5.3.1 Důsledky přímé zahraniční investice

FTE Podbořany představuje dceřinou společností nadnárodního koncernu vyhledávajícího lokality s nízkými náklady a dopravní blízkostí odbytiště. Zároveň díky umístění závodu do PZ Alpka je tato dceřiná společnost relativně na dosah mateřské společnosti (240 km) tak i ostatním dceřiným společnostem¹¹¹.

Právě díky vzdálenosti k centrále a vstřícnosti vedení města se rozhodl koncern umístit svou investici do PZ Alpka. Koncern se v prvopočátku rozhodoval mezi Polskem, Maďarskem, Slovenskem a ČR. Nakonec se rozhodl pro ČR, právě kvůli vzdálenosti k centrále a také k blízkosti k odběratelům. Na Slovensko expandoval až později, v r. 2011 investoval do Prešova. V ČR koncern volil mezi čtyřmi lokalitami – jižními Čechy, Ostravskem, středními Čechy a Podbořanskem. Výše zmíněný ochotný přístup města a lokalita spojená s vysokou nezaměstnaností výrazně přispěly k umístění investice do PZ Alpka.

Vzhledem k této lokalizaci je vedení z mateřské společnosti v neustálém kontaktu a mezi jednotlivými pobočkami dochází k pravidelné výměně pracovníků.

Díky pravidelným návštěvám německého managementu a výměnou pracovníků s dceřinou společností FTE Slovensko došlo k rozvoji služeb v oblasti hotelnictví a pohostinství v přílehlém regionu.

Výběr lokality byl vhodný nejen vzhledem k odběratelům ze západní Evropy, ale také k blízkosti dodavatelů z východní Evropy. Dodavatelsko-odběratelské vztahy navázala

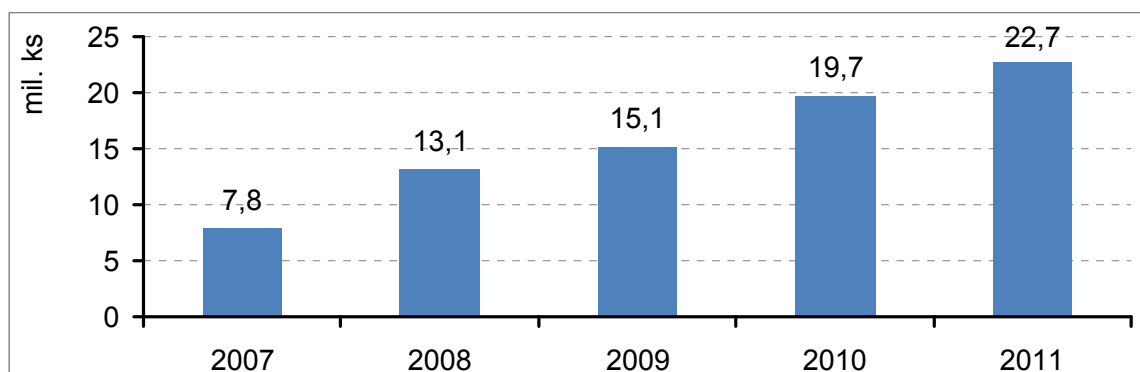
¹¹⁰ HORN, P. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2008* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL21%40KSUL&klic=6nsbqf>

¹¹¹ nejbližší dceřiná společnost je v německém Mühlhausenu vzdálená 340 km.

firma FTE Podbořany s českými firmami především v oblasti služeb – doprava, spedice, finanční služby, poradenství, catering, likvidace odpadů a další služby, jsou plně zajišťovány českými firmami. Jmenovitě například Vorlíčková partners, ČEZ, Tegamo – likvidace odpadů. Z lokálních firem je to pak spolupráce s firmou Korus, která dodává pracovní oděvy. V rámci PZ Alpka nebyly navázány žádné obchodní vztahy. Dále firma úzce spolupracuje s městem, ÚP Louny a Gymnáziem Podbořany.

V prvních letech fungování firmy působilo v závodě zhruba 40 pracovníků z Německa – z mateřské společnosti. Vzhledem k soustavnému přenosu know-how od těchto pracovníků se po krátké době podařilo obsadit téměř všechny pozice v managementu českými (lokálními) manažery. Od r. 2012 je management plně v českých rukou.

Současný management se těší velké důvěře mateřské společnosti a FTE Podbořany je v rámci koncernu druhým největším závodem co do počtu zaměstnanců. Rok co rok firma zvyšuje objem výroby - viz obr. 29¹¹².

Obrázek 29: Počet vyrobených dílů (v letech 2007-2011)

Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o.

Soustavné zvyšování výroby firmu donutilo k rozšíření výrobních prostor. V současnosti v PZ Alpka vzniká nová hala, která bude rozdělena na lisovnu, montáž a sklad. Konec stavby je naplánován na poslední čtvrtletí r. 2014. V nové části závodu vznikne přes 220 pracovních míst. V současnosti je firma FTE největším zaměstnavatelem v PZ Alpka.

¹¹² Interní zdroj firmy FTE automotive Czechia s.r.o.

Pokud se rozšíření uskuteční v plánovaném rozsahu, stane se společnost největším zaměstnavatelem v celém okrese¹¹³.

I přes každoroční navyšování počtu zaměstnanců se společnost od počátku až do dnešních dní potýká s nedostatkem odborníků z oblasti obrábění. Takováto pracovní síla je v regionu silně nedostatková a vzhledem k požadavkům firmy prakticky chybí. Na základě tohoto nedostatku začala firma spolupracovat s učilištěm v Chomutově, kde je personál FTE Podbořany školen v oblastech strojírenství a technologického obrábění. Další školení pak probíhá přímo v závodě¹¹⁴.

Firma navíc díky úzké spolupráci s učilištěm poskytuje studentům možnost praxe v závodě. Studentům gymnázia jsou nabízeny exkurze.

Firma rok co rok vynakládá prostředky a úsilí na další vzdělávání svých zaměstnanců. Např. v r. 2011 firma vynaložila 1 458 tis. Kč na školení a rozvoj dovedností pro potřeby automobilového průmyslu.

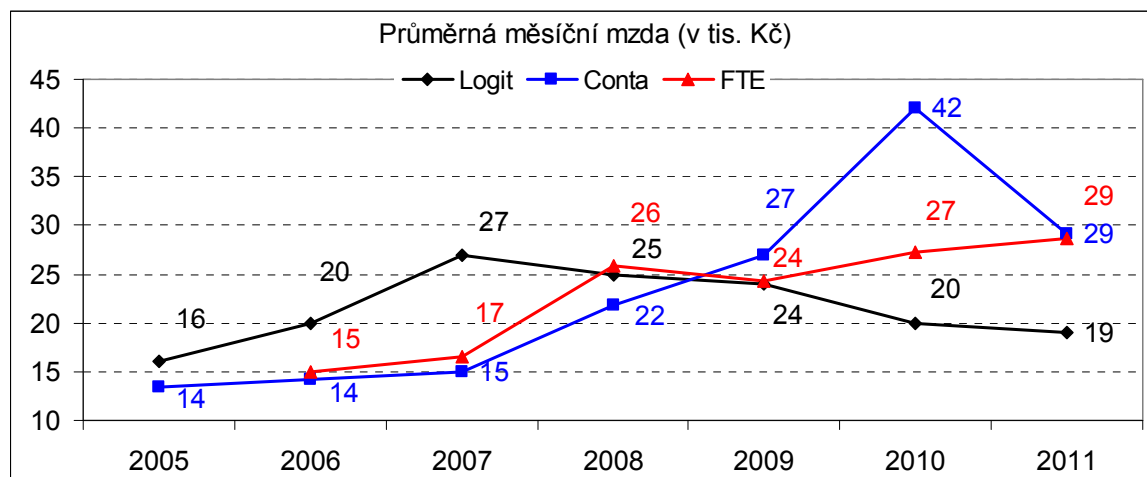
FTE Podbořany rovněž propojuje oblast vzdělávání a ochrany ŽP. Zaměstnanci procházejí pravidelnými školeními, jak nakládat s chemickými látkami a odpady co nejbezpečněji vzhledem k zdraví a ŽP. V rámci této oblasti je každé dva roky proveden audit na ochranu životního prostředí¹¹⁵.

Za zmínku stojí také ohodnocení zaměstnanců. Vývoj průměrných mezd je znázorněn na obr. 30. Vývoj průměrných mezd ve společnosti FTE Podbořany je bez dramatických výkyvů, narozdíl od výše analyzovaných společností. Mzdy v FTE mají rostoucí tendenci (jediný pokles mzdového ohodnocení proběhl v r. 2009 – v období krize – snížení mezd bylo o 6 %).

¹¹³ KINŠT, P. FTE plánuje rozšířit výrobu v Podbořanech a přijmout lidi [online]. In: *deník.cz*. Žatec: Žatecký deník, 7.11.2012, 2012 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: http://zatecky.denik.cz/podnikani/podborany_fte_vyroba_20121107.html

¹¹⁴ URBANOVÁ, K. FTE automotive Czechia s.r.o. Vynikají nejen spojkovými systémy. In: *Svět průmyslu*. 02/2011 Šumperk: Smart Connections s.r.o, 2011, č. 2, s. 52-55. ISSN 1804-3925.

¹¹⁵ BOSCHEN, T. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL28%40KSUL&klic=aqqh51>

Obrázek 30: Vývoj průměrných měsíčních mezd ve společnostech Logit, Conta a FTE Podbořany (v letech 2005-2011)

Zdroj: Zdroj: Vlastní zpracování, data FTE automotive Czechia s.r.o., Conta, s.r.o. a Logit, s.r.o.

Mzdy v FTE dlouhodobě přesahují krajský (např. za r. 2011 o 19,2 %) i republikový průměr (za r. 2011 o 10,6 %) ¹¹⁶.

V r. 2009 byl v oblasti spokojenosti zaměstnanců spuštěn program Ideenmanagement. Do programu se mohou zapojit všichni zaměstnanci. Program je založen na procesu stálého zlepšování. Pokud někdo ze zaměstnanců přijde s nápadem, jak zefektivnit výrobní proces či jak zlepšit fungování podniku, jeho kreativita a aktivita je finančně odměněna.

Firma o zaměstnance pečuje nejen v oblasti vzdělávání a podpoře kreativního myšlení, ale i v oblasti sociální. Někteří ze zaměstnanců byli zasaženi povodněmi v létě r. 2013. Pokud zaměstnanec prokázal, že jeho majetek byl zničen či silně poškozen povodněmi, získal od firmy nevratnou půjčku ve výši 10 000,- a placené volno po dobu 1 týdne na odklizení škod.

¹¹⁶ viz kap. 3.2 – obr. 13

6 Důsledky průmyslové zóny Alpka pro přilehlý region

Význam PZI lze vysvětlit na analýze průmyslových zón, kde je zahraniční zastoupení v podnicích významné. Jednou z PZ, kde zahraniční investoři převyšují svým počtem české investory je PZ Alpka. Tato zóna se nachází v kraji a okrese, který dlouhodobě patří k nejvíce postiženým oblastem vysokou nezaměstnaností. Proto právě na této PZ bude v následujících kapitolách rozebrán význam PZI a jejich komplexní dopad na přilehlý region se zaměřením na ekonomické dopady resp. dopady na nezaměstnanost.

6.1.1 Ekonomický přínos

PZ Alpka je ucelená plocha v majetku města, která byla rozplánovaná dopředu – tak aby v zóně byl prostor pro budoucí expanzi stávajících firem i pro příchod nových investorů. Uprostřed ryze zemědělského regionu vznikla velká průmyslová zóna, dnes zaměstnávající přes 1 000 obyvatel.

Ekonomický přínos pro město je dán především příjmem plynoucí z daní. Většině firem již skončily daňové prázdniny (firma FTE čerpá slevu na dani až do r. 2016). Kromě daní z příjmu plyne městu příjem z daně z nemovitosti a poplatků. Mezi další příjmy patřily i příjmy z prodeje pozemků, na kterých město vydělalo necelý 1 mil. eur. Ekonomický dopad pro město plyne i z řešení problematiky nezaměstnanosti. Díky PZI v PZ Alpka dochází k rozkvětu města a rozvoji malého a středního podnikání. PZ Alpka přispívá k posílení kupní síly obyvatelstva. Dále z PZ plynou zakázky různého typu pro místní firmy – především z oblasti stavebnictví.

PZ Alpka přispěla výrazně k zlepšení investiční image města a přilehlého regionu. Došlo jak ke zmírnění odlivu osob do lépe prosperujících regionů, tak i k příchodu celých rodin z jiných regionů ČR. V Podbořanech se rozvíjí maloobchod, vzhledem k růstu kupní síly se ve městě postavil supermarket Penny a Billa, dále se rozšířila restaurační činnost. Co se týče výstavby bytů, město postavilo jeden bytový dům a pro výstavbu domů vyčlenilo plochy pro výstavbu z územního plánu. Cena pozemků na výstavbu rodinných domů vzrostla v Podbořanech o 100 Kč/m². Z původních 150 Kč/m² na 250 Kč/m². Stejně tak vzrostla cena pozemků v PZ o 50 Kč/m², z původních 150 Kč/m² na 200 Kč/m².

Zajímavé je, že v okrese Louny existuje mnoho nevyužitých ploch – brownfields, které by mohly být použity jako průmyslové zóny či jako pozemky pro výstavbu jednotlivých průmyslových závodů. Tento problém není charakteristický pouze pro okres Louny, ale napříč celou ČR se vyskytují tyto nevyužité plochy. Paradoxní je, že investiční pobídky jsou ve většině případů udělovány investicím na zelené louce a k obnově či k novému využití brownfieldů tak nedochází. Obdobná situace je i v mikroregionu Podbořansko, většina závodů, které získaly investiční pobídky v PZ Alpka, byly investicemi na zelené louce. Největším současným brownfieldem v této oblasti je areál bývalých kasáren, který je nevyužit od zrušení Armády ČR v Podbořanech. Vzhledem k dlouhému období naprostého nevyužívání a nezájmu investorů Město převzalo areál bývalých kasáren, kde na 22 ha dnes probíhá výstavba rodinných domů. Cílem je dosáhnout revitalizace areálu, kde by mohlo bydlet cca 300 lidí, pracovat kolem 100 lidí a město by z této akce mělo dosáhnout výnosu kolem 25 mil Kč.

Pro město neplynou žádné náklady z provozu PZ, pouze při prodeji pozemků se finančně podílelo na vybudování inženýrských sítí. Město spolupracovalo s Czechinvestem, díky této spolupráci stát přispěl na výstavbu inženýrských sítí cca 40 mil Kč. Město se tedy díky tomuto příspěvku podílelo na finanční stránce budování inženýrských sítí pouze 25 %. Nutno také vyzdvihnout pozitivní manažerskou a plánovací činnost města a její spolupráci s Czechinvestem. Veškeré zasíťování a projektovou dokumentaci obstaralo město na základě konkrétních požadavků jednotlivých investorů.

V průběhu existence PZ Alpka ukončila činnost jediná společnost – BIDIPO a jedna firma přesunula svou výrobu do jiného regionu, k žádným dalším odchodům a změnám v PZ nenastalo. Důvody ukončení činnosti v PZ Alpka nebyly spojeny s fungováním PZ. Firmy v PZ nejsou vázány žádnou smlouvou s městem Podbořany (na rozdíl např. od PZ Borská Pole).

6.1.2 Vliv na trh práce

V PZ Alpka pracovalo ke konci roku 2013 celkem 1 080 zaměstnanců, kteří mají trvalé bydliště většinou do 30 km (dvě třetiny z nich do 14 km). Dále jsou zde zaměstnaní také pracovníci z jiných regionů, v tomto případě se jedná o vyšší a manažerské pozice. V PZ

Alpka pracují také cizinci, ale jedná se o minimum pracovníků s cizím státním občanstvím. Z toho vyplývá, že dopad na regionální zaměstnanost je významný. Zájem o práci v PZ je velký především díky výši mezd, které převyšují mzdy vyplácené v místních firmách mimo PZ. V mikroregionu Podbořansko převažují podniky s menších velikostí, jenž zaměstnávají převážně do deseti zaměstnanců. Místní podnikatelé nejsou schopni nabídnout obdobné platové podmínky a pracovní benefity, které nabízejí firmy v PZ.

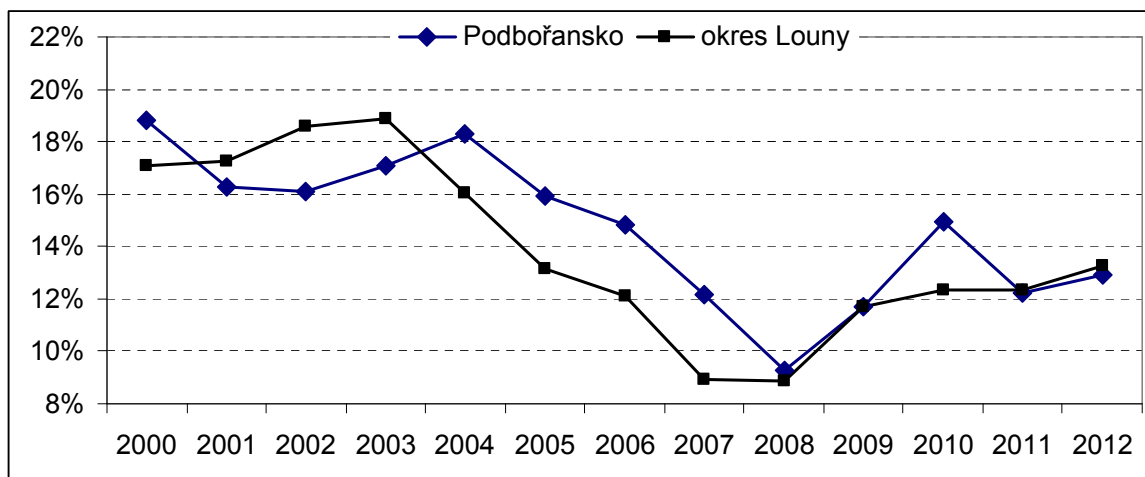
V období, kdy firma TRW volanty zaměstnávala pracovníky mongolské národnosti, se ve městě rapidně zvýšilo sociální napětí, neboť zhruba 40 mongolských pracovníků se přistěhovalo do Podbořan i se svými rodinami a kapacity ubytovacích zařízení tehdy byly omezené. V r. 2012 firma přestěhovala svou výrobu a zahraniční pracovníci odešli z města s ní, v současné době v Podbořanech nežije nikdo s mongolským občanstvím. Ostatní cizinci, především Italové a Němci, kteří pracují v PZ Alpka svých chováním ani způsobem života nijak nenarušují sociální klid místního prostředí¹¹⁷.

Ze socioekonomického hlediska lze konstatovat, že PZI v PZ Alpka výrazně napomáhají k řešení ekonomických problémů regionu, zejména na trhu práce. V r. 2000 mělo na vývoj nezaměstnanosti na Podbořansku výrazným způsobem vliv zahájení výroby v závodu Logit, s.r.o.

Vývoj míry nezaměstnanosti mikroregionu Podbořansko a okresu Louny ilustruje obr. 31. Míru nezaměstnanosti v okrese Louny v r. 2000 negativně ovlivnila restrukturalizace Šroubárny Žatec a.s. a Elektroporcelánu a.s. s dopadem na propouštění zaměstnanců. Dále propouštění v Elektrárně Počeradý a vyhlášení konkurzu a propouštění v Masokombinátu Louny. Dále došlo k propouštění v oblasti stavebnictví. Díky tomuto propouštění nebyl dopad nábory pracovníků do společnosti Logit dostatečně výrazný, tak aby se projevil v míře nezaměstnanosti okresu Louny v daném roce¹¹⁸.

¹¹⁷ Interní zdroj MÚ Podbořany

¹¹⁸ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2000* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2001-02-12 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2000.pdf

Obrázek 31: Míra nezaměstnanosti mikroregionu Podbořansko a okresu Louny (v letech 2000-2012)

Zdroj: vlastní zpracování, data ÚP Louny

Jak je patrné z obr. 31, v r. 2001 došlo na Podbořansku k meziročnímu poklesu míry nezaměstnanosti o 2,5 %. Další nábor pracovníků do závodu Logit a zahájení náboru ve firmě Conta má za důsledek tento výrazný pokles míry nezaměstnanosti.

Nicméně v rámci celého okresu míra nezaměstnanosti v r. 2001 vzrostla. Příčinou bylo především další propouštění ve Šroubárně a.s. v Žatci, ve firmě Elektroporcelán a.s. a v Elektrárně Počeradý, racionalizace počtu pracovníků v bankovníctví a ve zdravotnictví a snižování zaměstnanosti ve stavebních firmách¹¹⁹.

Jak je dále z obr. 31 patrné, v r. 2002 míra nezaměstnanosti na Podbořansku mírně klesla (cca o 0,2 %). Na tomto poklesu se opět podílely PZI z PZ Alpka, oba italské závody v tomto roce nabíraly nové zaměstnance.

V rámci celého okresu došlo k růstu nezaměstnanosti – konkrétně o 1,34 %. V ostatních mikroregionech docházelo v r. 2002 k častému propouštění. Za růstem nezaměstnanosti stálo především opětovné uvolňování pracovníků ze Šroubárny Žatec a.s., ukončení činnosti firmy N.G. Elektro. Dále propouštění v společnosti Silnice Žatec s.r.o. a v dalších stavebních společnostech a racionalizace počtu pracovníků v telekomunikacích a

¹¹⁹ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2001* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2002-02-12 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2001.pdf

bankovníctví. Na Lounsku došlo rovněž v r. 2002 k výraznému propouštění v oblasti zdravotnictví vzhledem k rušení oddělení v lounské nemocnici¹²⁰.

I přes nábor pracovníků v obou italských závodech v PZ Alpka, došlo v r. 2003 k nárůstu míry nezaměstnanosti oproti r. 2002 jak na Podbořansku (o 1,01 %) tak i v celém okrese (o 0,31 %). Na vývoj zaměstnanosti působilo zejména ukončení výroby firmy Šroubárna a.s. v Žatci. Další propouštění ve společnosti Silnice Žatec a v dalších regionálních stavebních firmách. Ukončení činnosti dalších oddělení v Nemocnici s poliklinikou Louny, ukončení provozu firmy Timo a s tím spojené propuštění švadlen a šiček¹²¹.

Jak je rovněž z obr. 31 vidět, v r. 2004 dochází poprvé k poklesu míry nezaměstnanosti v okrese Louny, za tímto poklesem především stojí nábor v průmyslových závodech v Žatci a Lounech, zejména pak nábor ve společnosti Koito¹²².

V r. 2005 dochází k poklesu míry nezaměstnanosti jak v mikroregionu (2,39 %) tak i v celém okrese (2,86 %). V tomto roce v Contě probíhaly další nábor, mezi další firmy, které nabíraly, patří japonské společnost Koito a Aisan Bitron Czech. Rovněž probíhal nábor kvalifikovaných pracovníků do strojírenské firmy LOSTR Louny¹²³.

Obdobná situace na trhu práce nastala i následující rok. Jen s tím rozdílem, že meziroční poklesy v obou případech se pohybovaly kolem jednoho procenta. V r. 2006 přijímaly

¹²⁰ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2002* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2003-02-14 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2002.pdf

¹²¹ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2003* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2004-02-10 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2003.pdf

¹²² ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2004* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2005-02-10 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2004.pdf

¹²³ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2005* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2006-02-03 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2005.pdf

nové pracovníky firmy Conta, TRW Volant, FTE Podbořany, Koito, Aisan Bitron Czech a LOSTR Louny¹²⁴.

Stejná situace na regionálním trhu práce nastala i v r. 2007, s tím rozdílem, že meziroční pokles míry nezaměstnanosti v mikroregionu Podbořansko byl 2,66 % a v okrese Louny dokonce 3,18 %. Nábor probíhaly ve stejných firmách jako v r. 2006 a navíc ve firmě a Fujikoki Czech působící v Lounech¹²⁵.

V r. 2008 dochází k poklesu nezaměstnanosti v obou oblastech, jak je z grafu zřejmé, v rámci mikroregionu je tento pokles výraznější. Tento pokles nastal především v důsledku rozšiřování zaměstnanosti ve firmách působících v PZ Alpka, konkrétně v společnostech TRW Volant, IZOPOL Josef Dvořák a v FTE Podbořany. Nábor ve firmách mimo PZ nebyly tak markantní, proto se vliv na zaměstnanost více projevil v míře nezaměstnanosti Podbořanska a v rámci okresu Louny pouze nepatrně. Meziroční pokles míry nezaměstnanosti v mikroregionu Podbořansko byl v r. 2008 2,85 % a v okrese Louny 0,09 %¹²⁶.

V r. 2009 došlo k výraznému nárůstu míry nezaměstnanosti prakticky kdekoli v republice. Hospodářská krize se dotkla podniků všech velikostí i sfér podnikání. Na mikroregion Podbořansko a i na okres Louny působilo především výrazné propouštění zejména v PZ Alpka, konkrétně v závodu Conta. Obdobná situace nastala i v průmyslové zóně Triangle, zejména ve společnosti Hitachi Home Electronics s.r.o. V rámci celého okresu došlo k rapidnímu úbytku pracovních příležitostí¹²⁷.

¹²⁴ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2006* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2007-02-14 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2006.pdf

¹²⁵ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2007* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2008-02-18 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2007.pdf

¹²⁶ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2008* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2009-02-18 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2008.pdf

¹²⁷ ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2009* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2010-02-26 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2009.pdf

Situace v jednotlivých mikroregionech v roce 2010 kopírovala vývoj nezaměstnanosti v okrese. V 1. čtvrtletí tak byl evidován nárůst počtu uchazečů ve všech mikroregionech. Nejvyšší míru nezaměstnanosti v tomto období zaznamenalo Žatecko, kde došlo k ukončení činnosti firmy Hitachi Home Electronics s.r.o. a hromadnému propouštění. Následně se začala situace mírně stabilizovat, vlivem sezónních prací v zemědělství a stavebnictví¹²⁸.

V r. 2011 došlo k mírnému poklesu okresní míry nezaměstnanosti (o 0,03 %), v rámci mikroregionu byl pokles znatelnější (o 0,63 %). Tyto hodnoty jsou důsledkem stabilizace v jednotlivých firmách. V tomto období již nedocházelo k žádným hromadným propouštěním v regionu, zároveň na Podbořansku docházelo k dalšímu přijímání pracovníků do FTE Podbořany.

Obdobná situace v případě mikroregionu Podbořanska pokračuje až do dnešních dní, na trhu práce dochází k pozvolnému snižování míry nezaměstnanosti, situace v jednotlivých firmách v PZ Alpka i mimo ni je po krizi již stabilizovaná, nedochází k výrazným propouštěním ale spíše k občasným náborům.

Naopak v rámci okresu dochází k mírnému nárůstu míry nezaměstnanosti. Důvodem této situace je především to, že od období hospodářské krize se okres potýká na jedné straně s nedostatkem pracovních příležitostí a na straně druhé s neuspokojenou poptávkou po určitých profesích. V okrese je nedostatek odborné pracovní síly. Firmy poptávají na úřadu práce černá řemesla, především – svářeče, a obráběče, ale většinou bezúspěšně či dlouhodobě. Dále je rovněž poptávka po čišnících a kuchařích, ale kvalitně vzdělaní lidé v těchto oborech zde také chybí, což je paradoxní, když okres disponuje několika velkokapacitními učilišti a hotelovými školami. Mezi další pracovníky, kterých je v okrese velký nedostatek, patří řidiči, truhláři či obsluha průmyslových zařízení.

Tabulka 7 ilustruje přehled IP a počtu zaměstnanců v analyzovaných společnostech. Tabulka porovnává průměrné počty zaměstnanců, nejvyšší počet zaměstnaných pracovníků v rámci

¹²⁸ PRAŽÁK, V. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2010* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2011-02-25 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2010.pdf

každé z firem a současný stav. Pro komplexnost informací jsou rovněž uvedeny IP, které s nezaměstnaností a tvorbou pracovních míst úzce souvisí.

Tabulka 7: Přehled počtu zaměstnanců v analyzovaných firmách a podíl jednotlivých firem na zaměstnanosti v PZ Alpka

Firma	IP	Prům. počet zaměstnanců	Max. počet zaměstnanců (rok)	Počet zam. v r. 2013 (% podíl zaměstnanosti v rámci PZ)
Logit	200 tis. Kč/vytvořené prac. místo 945 tis. Kč na rekvalifikaci osvobození od cla na dovoz strojů daň. prázdny na 5 let	217	279 (2007)	150 (13,88 %)
Conta	sleva na dani po dobu 10 let osvobození od cla na dovoz strojů 3 920 tis. Kč na rekvalifikaci 120 mil. Kč na vytvoření nových pracovních míst	385	943 (2007)	152 (14,07 %)
FTE	sleva na dani po dobu 10 let IP na vytvoření 417 pracovních míst	407	560 (2011)	530 (49 %)

Zdroj: vlastní zpracování, data MÚ Podbořany

PZI z PZ Alpka hrají roli z hlediska zaměstnanosti obyvatel přilehlého regionu. Bezespornu tyto firmy mají vliv na snížení nezaměstnanosti (v PZ v současné době pracuje 1 080 lidí, z toho cca 80 % je zaměstnáno u výše uvedených firem – Logit, Conta a FTE, přičemž největší podíl na zaměstnanosti v rámci zóny má firma FTE Podbořany – viz tab. 7), nicméně míra nezaměstnanosti je v tomto regionu dlouhodobě na enormně vysoké úrovni, lze říci, že tyto vytvořená pracovní místa jsou jen kapkou v moři. 1 000 pracovních míst není v případě takto postiženého regionu dostatečné.

Výše zkoumané firmy sice napomáhají tuto situaci řešit, ale nejsou samotným řešením. V regionu chybí strategický investor, který by vytvořil dostatek pracovních míst, nikoliv v řádech desítek či stovek ale tisíců. Zároveň zde není žádný investor, který by díky svému působení navázal velký počet silných odběratelko-dodavatelských vztahů, tak aby došlo k sekundární tvorbě pracovních míst. Současné firmy v PZ Alpka sice spolupracují ať už s firmami v rámci zóny či regionálními firmami, ale počet či velikost této spolupráce není

dostačující pro to, aby tato spolupráce ovlivnila míru nezaměstnanosti. Tyto firmy jsou i při své velikosti příliš malé na to, aby dokázaly dostatečně napomoci k řešení takto vysoké nezaměstnanosti. Makroekonomický dopad zkoumaných PZI a celkově PZ Alpka, z hlediska makroekonomických ukazatelů je velmi malý.

6.1.3 Další důsledky zkoumaných PZI

Ekonomický přínos PZ Alpka je významný nejen z hlediska zaměstnanosti, ale rovněž firmy přispívají k tvorbě regionálního HDP. Výše zkoumané PZI jsou exportně orientované. Vzhledem k tomu, že většina zákazníků těchto firem je za hranicemi ČR, činnost firem se odráží i v platební bilanci. (analýza dopadů na obchodní bilanci ČR není předmětem zkoumání této práce).

V PZ Alpka jsou koncentrovány výrobní podniky, vzhledem k charakteru výroby se zde uplatňují především lidé s nižším a středním vzděláním. Celkově je v PZ Alpka zaměstnáno minimum vysokoškolsky vzdělaných lidí, jedná se cca o 3 % z celkového počtu zaměstnanců v zóně.

Firmy v PZ Alpka se řadí ke klasickým montážním závodům se zaměřením na sériovou výrobu bez výzkumných center. Výše zkoumané firmy jsou sice součástí technologicky orientovaných společností, ale v jejich pobočkách v PZ Alpka jsou realizovány převážně výrobní a montážní aktivity. Výzkum je zpravidla prováděn v mateřských zemích těchto firem. Z hlediska dopadů na znalostní ekonomiku má PZ Alpka malý vliv na posílení konkurenceschopnosti regionu.

K přenosu know-how dochází především na řídicí úrovni. V manažerských pozicích. Vzhledem k vzdělanostní struktuře zaměstnanců, firmy úzce spolupracují z ÚP Louny a využívají možností rekvalifikačních kurzů. V rámci spolupráce firmy rovněž využívají příspěvků ÚP. Úřad práce poskytuje příspěvky na úhradu mzdových nákladů nově umístěného zaměstnance v maximální výši 10 800 Kč po dobu 6 až 12 měsíců, v závislosti na délce evidence tohoto zaměstnance na úřadu práce, jeho věku a kvalifikaci.

Přímým ekonomickým dopadem je samotná výroba v jednotlivých závodech. Do ekonomického přínosu lze rovněž zařadit i výstavbu jednotlivých továren a vznik samotné průmyslové zóny a dopad na rozvoj stavebnictví v regionu.

Stimulace bytové výstavby patří k dalším důsledkům PZI. Mezi další dopady patří výstavba rodinných domů a bytů ve městě Podbořany a v přilehlých vesnicích, zaměstnanci se totiž nestěhují za prací sami, ale i se svými rodinami. Tento fakt působí nejen na rozšiřování města, ale i na změnu podoby jednotlivých obcí díky výstavbě. Dále také konkrétně v městě Podbořany došlo k zvýšení zájmu o místa ve školkách, školách a zájmových organizacích a došlo také k rozvoji služeb. Výše uvedená fakta vedly k zvýšení atraktivnosti samotného města a přilehlého okolí.

Místní firmy částečně profitují z PZ Alpka především díky navázání obchodních vztahů. Díky přílivu investorů do PZ Alpka došlo v regionu k výraznému rozvoji služeb, především ubytovacích zařízení. Hotely v Podbořanech s dlouholetou tradicí se kapacitně rozšířily, jedná se o ubytovací zařízení nižší úrovně, vzhledem k ceně a nabízeným službám. Hotely vyšší kategorie, tedy tři a více hvězdičkové v Podbořanech úplně chybí. Investoři v zóně přispěli k výstavbě i těchto ubytovacích zařízení. Např. tříhvězdičkový hotel V Údolí Zlatého potoka v Blšanech, jenž leží 5 km od Podbořan, je v provozu od r. 2010 a zahraniční manažeři firem v PZ Alpka tvoří vysoký podíl dlouhodobé klientely tohoto hotelu.

Firmy v PZ Alpka ovlivňují regionální malé a střední podniky i z jiných oborů – např. stravování, doprava, IT, marketing ad.

Firmy v PZ navázaly dodavatelsko-odběratelské vztahy jen s některými firmami z regionu, (přehled hlavních dodavatelsko-odběratelských vztahů ilustruje tabulka 8), což je dáno přesevších charakterem výroby a poptávkou po daných službách. Nicméně i ostatní firmy profitují z těchto PZI a to především díky růstu kupní síly obyvatelstva z regionu.

Zároveň je nutné podotknout, že firmy z PZ Alpka navázaly spolupráci nejen s lokálními podnikatelskými subjekty, ale rovněž také spolupracují s místními vzdělávacími institucemi, MÚ v Podbořanech a ÚP v Lounech a místními doktory, kteří zajišťují zdravotnickou péči ve firmě Logit, s.r.o a dalších společnostech.

Tabulka 8: Navázání dodavatelsko-odběratelských vztahů s lokálními podniky

Firma	Oblast	Konkrétní podnikatelské subjekty
Logit, s.r.o.	Údržba osobní a ochranné pomůcky, obalové materiály požární ochrana, bezpečnost Stravování stavebnictví	p. Menzel firma Erka firma Korus firma Black star
Conta, s.r.o.	spolupráce v rámci PZ Alpka Stavebnictví	Rover Plastic Izopol Ekostavby Louny
FTE Podbořany s.r.o.	catering, ubytovací služby dopava, spedice stavebnictví	Hotel & Motorest V Údolí Zlatého potoka Hotel Černý Orel

Zdroj: vlastní zpracování, data Logit, s.r.o., Conta s.r.o., FTE Podbořany s.r.o.

Firmy podporují společenské dění ve městě. Sponzorují kulturní a společenské akce, které jsou zaměřené především na firemní zaměstnance a jejich rodiny (plesy, dny otevřených dveří, dětské dny atd.).

PZ Alpka výrazně napomohla ke zlepšení dopravní obslužnosti města. Díky PZ Alpka vznikly nové zastávky a časové prodlevy mezi jednotlivými spoji se výrazně zkrátily.

K dalším dopadům se řadí tzv. demonstrativní efekt pro další investory. Významným faktorem pro příchod nových investorů do zóny byla spokojenost těch stávajících. Italský investor Candy Hoover Group přišel do PZ Alpy na základě referencí jiného italského investora – Radici Group tou dobou již měla v PZ umístěný svůj závod Logit, s.r.o. Poté firmu Candy Hoover Group následoval její smluvní dodavatel firma Rover Plastic.

Mezi největší zaměstnavatele v regionu patří italské firmy, tento fakt má za důsledek změnu výuky cizích jazyků na školách. Především na gymnáziu v Podbořanech je italština zařazena do rozvrhů studentů. I na ostatních školách se mohou na tento předmět přihlásit, buď v rámci volitelného předmětu anebo jako volnočasový kroužek.

Existence italských závodů má vliv na partnerské vztahy Podbořan s evropskými městy. Vedle dlouholetého partnerství s městy v Německu navázaly Podbořany partnerské vztahy s italským Russi. V rámci tohoto partnerství například probíhají výměnné pobyty žáků a studentů, či mezinárodní sportovní turnaje mezi těmito městy.

PZI investice nepředstavují přímou konkurenci pro společnosti působící na místním trhu. Nicméně představují konkurenci nepřímou a to vzhledem ke mzdovým podmínkám, které jsou v zóně nabízené. Výše analyzované PZI nabízejí vyšší mzdy a zajímavější benefity svým zaměstnancům a místní podnikatelé jim nejsou v tomto ohledu schopni konkurovat. Proto často odcházejí pracovníci ze svého oboru, z firem z oblasti služeb nejvíce do firmy FTE Podbořany, která každého nového zaměstnance zaškoluje.

Firmy PZ vznikly na zelené louce, proto byl ovlivněn krajinný ráz. Tato skutečnost je logickým důsledkem výstavby PZ. Společnosti lokalizované v PZ minimálně znečišťují ŽP z hlediska svého provozu a zátěže ČOV. Z hlediska znečišťování ŽP PZI představují zvýšené nároky na dopravní obslužnost a dopravní zatížení místních komunikací.

Přesné hodnocení dopadů PZI v PZ Alpka na ŽP je v rámci nashromážděných dat relativně obtížné, nicméně lze říci, že negativní vliv na ŽP je minimální. V rámci této analýzy nebyly zjištěny žádné negativní sociální a enviromentální dopady PZI na přilehlý region. V PZ nejsou umístěné žádné závody s vysokými nároky na vodu a nerealizuje se zde výroba, která by dramaticky ovlivňovala ŽP. PZ je napojená na ČOV a hluk vznikající při výrobě nepřekračuje žádné limity.

Firmy byly zasaženy hospodářskou krizí, která se z hlediska sociálního nejvíce projevila na zaměstnanosti. Před hospodářskou krizí v r. 2007 pracovalo v PZ Alpka nejvíce lidí v rámci celé její existence – 1 950 zaměstnanců. Následně docházelo k soustavnému snižování počtu zaměstnanců, dnes lze konstatovat, že situace je stabilizována a k žádnému dramatickému propouštění nedochází a ve firmě FTE Podbořany dochází k nárůstu pracovních míst. Nicméně lze jen těžko odhadovat, kdy se počet zaměstnanců v PZ dostane na úroveň před krizí, rozhodně by napomohlo, kdyby město našlo investory pro dva volné pozemky, které jsou v zóně prozatím k dispozici.

6.1.4 Shrnutí a doporučení

Z výsledků, které byly zde konstatovány lze tvrdit, že PZI a PZ Alpka má pozitivní vliv na přilehlý region. Jednotlivé dopady a přínosy však nejsou úplně vyčíslitelné. Změna krajinného rázu, zlepšení společenského života díky sponzoringu těchto firem, či zatráktivnění regionu lze jen těžko kvantifikovat.

Stejně tak jako dopad na vzdělání. Díky spolupráci firem s jednotlivými školami v regionu, se změnila struktura vyučovaných předmětů. Do rozvrhů přibyla italština, na němčinu a angličtinu je kladen větší důraz, co do počtu hodin. Lze tedy říci, že i kdyby firmy z PZ dříve nebo později odešly, zůstanou v regionu vzdělání mladí lidé, kteří díky své jazykové vybavenosti budou moci najít snáze uplatnění na trhu práce či na vysokých školách.

Obdobná situace trvá i na odborných učilištích, kde se změnila počty studentů přijímaných do jednotlivých oborů, podle požadavků místních firem. Důraz je také kladen na praxe ve firmách.

Bez italských investorů by nejspíše město Podbořany nikdy nenavázalo přeshraniční spolupráci s italskými městy a středoškolským studentům se asi nenaskytla možnost exkurzí a výměnných pobytů do Itálie.

Výstavba rodinných domů, rozvoj služeb, vznik nových obchodů, restaurací a hotelů, dopad na stavebnictví, dopravní obslužnost a změna celkové podoby města a regionu zapříčinila PZ Alpka. Kdyby Městu neplynuly příjmy z firem z PZ Alpka asi nejspíše by se nerozhodla zainventovat do brownfieldu bývalých kasáren a přestavět ho na satelitní městečko. S největší pravděpodobností by dále vedení města čekalo na příchod investora, který by areál konečně odkoupil. Město se stává rok od roku atraktivnější, roste cena pozemků a na mikroregion Podbořansko se už nenahlíží pouze jako na ryze zemědělskou oblast.

Jak už bylo uvedeno výše, firmy v PZ Alpka příliš nehýbou s makroekonomickými ukazateli. Firmy jsou příliš malé, aby dokázaly adekvátně řešit regionální problém vysoké míry nezaměstnanosti. Ale bez těchto firem, by se tento problém ještě více prohloubil a s přihlédnutím k faktu tvorby sekundárních pracovních míst by míra nezaměstnanosti

dosáhla nejspíše ještě závratnějších čísel. Za zmínku zde stojí spolupráce firem s ÚP Louny. Vzhledem k vysoké regionální nezaměstnanosti, ÚP Louny nabízí podnikatelům různé formy dotací, v případě zaměstnání jedinců, evidovaných na ÚP. Výše těchto dotací je odvislá od délky této evidence a dalších faktorů. Např. zda uchazeč o zaměstnání spadá do rizikových skupin – absolvent bez praxe, matky s dětmi, osoby starší padesáti let. Tuto spolupráci a možnost čerpání dotací lze označit za výhodnou. Úřadu práce ubude evidovaný, firma získá zaměstnance s dotací resp. Příspěvkem na úhradu mzdových nákladů a zdravotního a sociálního pojištění a v neposlední řadě evidovaný získá pracovní smlouvu. Na druhou stranu lze konstatovat, že tyto dotace znevýhodňují ostatní uchazeče o zaměstnání, kteří nespádají do rizikové skupiny.

Pro ilustraci se lze zaměřit na rizikovou skupinu absolventů bez praxe. Aby firma získala na absolventa dotaci, musí zaměstnat absolventa, který je minimálně 4 měsíce evidován na ÚP. Absolvent není starší třiceti let a celkový úhrn jeho praxe nepřesáhl dvou let. Při vytvoření pracovního místa pro takového absolventa firma získá příspěvek až 16 000,- měsíčně až po dobu dvanácti měsíců. Tento fakt, znevýhodňuje absolventy, kteří ihned po ukončení studia chtějí nastoupit do zaměstnání. Mnohé firmy upřednostní raději absolventy, kteří jsou evidováni na ÚP, kvůli vysoké dotaci, popř. absolventům nezbyvá v krajním případě nic jiného, než se nechat zaevidovat na ÚP po dobu 4 měsíců, tak aby poté získali lepší mzdové ohodnocení a zajímavější pracovní místo. V tomto případě, lze konstatovat, že tento dotační resp. motivační program pro firmy je nastaven poměrně nešťastně. Pokud už se ÚP rozhodně, že chce podpořit pracovní uplatnění absolventů, měl by ho podporovat bez výjimky, tedy bez podmínky evidence x měsíců na ÚP.

Co se týče spolupráce v rámci mikroregionu Podbořansko, chybí zde jakékoliv pravidelné setkávání zástupců regionu, podnikatelů, široké veřejnosti a institucí působících na Podbořansku. Pokud by v mikroregionu setkání zástupců jednotlivých skupin probíhala v nějakých pravidelných časových intervalech, vedly by k prohloubení obchodních vztahů, navázání nových dodavatelsko-odběratelských kontraktů a také k prohloubení spolupráce například se školami, úřady veřejné správy a dalšími subjekty, podle aktuálních požadavků. Tato jednání by například mohla pomoci k propojení vzdělávacích zařízení a podnikatelských subjektů skrze praxe studentů, exkurze apod. Jednání by mohla vést k vzniku nových příležitostí pro studenty, jak nahlédnout do běžných provozů firem.

Pravidelné schůzky či jednání zástupců PZ, dalších klíčových regionálních zaměstnavatelů a místních podnikatelů například z oblasti služeb, by mohlo zajistit navázání nových obchodních vztahů. To by mohlo vézt nadále k tvorbě nových pracovních míst a k zesílení pozitivních efektů PZI. Jak už bylo uvedeno výše, firmy se ze začátku potýkaly s problémem hledání lokálních dodavatelů – vznik této organizace by mohl proces hledání vhodných dodavatelů zkrátit či usnadnit. PZ Alpka není ještě kompletně zaplněna, město nabízí dva pozemky potenciálním investorům. Kdyby v regionu působilo takové sdružení, bylo by schopno novým přichozím investorům být nápomocno. Vzhledem k tomu, by mohli noví investoři snadněji a rychleji vyřešit obdobné problémy, se kterými se po vstupu do regionu potýkali předchozí investoři.

Zavedení těchto setkání, či vznik spolku nebo organizace, jejichž cílem by bylo navázání bližší spolupráce mezi jednotlivými aktéry, by přispělo k rozvoji regionu, tak aby byl úspěšný a konkurenceschopný i do budoucna.

Většina dopadů, která se nedá kvantifikovat, lze zařadit mezi dopady dlouhodobé, které se projeví až v delším časovém horizontu. V PZ Alpka hrají klíčovou roli 3 výše analyzované firmy. Z dodavatelsko-odběratelského hlediska vytvářejí tyto hráči silný poptávkový stimul pro malé a střední podnikání v zóně i mimo ní. Tyto firmy využívají malé a střední podniky pro celou řadu služeb – stravování, ubytování, údržbu atd. Celkový vliv PZ Alpka resp. PZI v této PZ, neboť 5 ze 7 firem působících v zóně je pod zahraniční kontrolou lze hodnotit jako pozitivní pro místní a regionální rozvoj, na druhou stranu lze konstatovat, že tento vliv je malý na to, aby dokázal odstranit regionální problémy.

Celkové dopady těchto firem lze rozdělit do výše zmíněných pohledů – ekonomického, sociálního a environmentálního. Komplexně lze vliv těchto firem hodnotit jako velmi pozitivní. Firmy vytvořily pracovní místa a tím ovlivnily jak nezaměstnanost, tak i ekonomickou výkonnost přilehlého regionu. Avšak z hlediska okresu lze tento význam označit za marginální.

Závěr

Příliv zahraničních investic podporuje v současné době většina světových vlád. Zahraniční investice vytvářejí základ pro vyšší růst HDP, vytvářejí nová pracovní místa a tím ovlivňují míru nezaměstnanosti v dané zemi, ovlivňují podnikatelské prostředí a zvyšují blahobyt země. Z přímých zahraničních investic profitují obě strany – mezinárodní společnost a hostitelské země. Cílem poskytovatele investice je zvýšení zisku, ať už skrze snížení nákladů či zvýšení tržeb. Mezinárodní společnosti lokalizují svůj kapitál a technologie do míst, kde je levná pracovní síla, energie, nízké daně či zajímavé investiční pobídky. To vše představuje pro investora poskytovatele redukci nákladů. Zároveň v případě vstupu na velký trh realizace velkého obrátu.

Každá mince má dvě strany a i přímé zahraniční investice nemají jen čistě pozitivní přínos pro hostitelský region. Často do země přichází velký konkurent, který díky své kapitálové síle dokáže přetahovat zkušené zaměstnance z již zaběhnutých místních firem. V určitých případech mezinárodní investor působí v daném regionu pouze po dobu čerpání investiční pobídky. Po jeho odchodu zůstanou nezaměstnaní a z původní investice na zelené louce se stane další nevyužitý brownfields.

Předkládaná diplomová práce měla za cíl analyzovat a zhodnotit vliv vybraných přímých zahraničních investic na mikroregion Podbořansko a okres Louny, prostřednictvím získaných údajů o konkrétních firmách situovaných v průmyslové zóně Alpka. Jak ukázala provedená analýza, tyto PZI pozitivně ovlivňují podnikatelské prostředí, výrazným způsobem zlepšily image Podbořanska, zlepšují atraktivnost oblasti v rámci ČR i v mezinárodním kontextu. Image regionu patří mezi důležité lokalizační faktory a atraktivita regionu úměrně souvisí s rozhodováním, zda do dané lokality investovat či nikoliv. Právě v PZ Alpka byl zřetelný demonstrativní efekt, kdy zahraniční firma následovala svého obchodního partnera a lokalizovala svou PZI právě do PZ Alpka.

Výše analyzované PZI ovlivňují celý přilehlý region. Tyto firmy představují jedny z klíčových zaměstnavatelů, spolupracují s celou řadou firem, především z oblasti služeb, díky této spolupráci vznikají sekundární pracovní místa a tvorba regionálního HDP je touto spoluprací umocněna. Zároveň se jedná o firmy, které se aktivně podílejí na kulturním a

společenském dění, díky těmto firmám se kulturní život na Podbořansku výrazně zlepšil, což pozitivně působí na sociální stabilitu v regionu. Záslouhou těchto firem se změnil ráz města, došlo k výstavbě obchodů i rodinných domů.

Vzhledem k tomu, že zkoumaný region patří mezi oblasti s nejvyšší nezaměstnaností v České republice, byla zvýšená pozornost věnována trhu práce. Tato práce hledala odpověď na otázku, zda tyto PZI dokáží ovlivnit míru nezaměstnanosti. Analyzované firmy jsou největšími zaměstnavateli v mikroregionu a zároveň patří do deseti největších okresních zaměstnavatelů. I přes vysoký počet pracovních míst, které nabízejí, je dopad na regionální zaměstnanost nízký (viz kapitola 6.1.2).

Díky úzké spolupráci s regionálními vzdělávacími institucemi, analyzované PZI ovlivnily skladbu vyučovaných předmětů či nároky na výuku na odborných učilištích. Rozvoj stavebnictví, služeb, vliv na pohostinství a ubytování v regionu, dopad na dopravní obslužnost obce či na společenské dění v regionu jsou důsledky, které tyto PZI v regionu vyvolaly. Těmto a dalším důsledkům je věnována celá kapitola 6.

Na základě souhrnu získaných informací lze konstatovat, že výše analyzované investice přispívají k řešení problému vysoké nezaměstnanosti v regionu, nicméně tyto firmy nejsou dostatečně velké, aby dokázaly ovlivnit makroekonomický ukazatel míry nezaměstnanosti. Problém s vysokou nezaměstnaností v okrese Louny je natolik veliký, že v rámci okresu lze dopad těchto PZI na nezaměstnanost označit za marginální.

Závěrem lze říci, že vybrané PZI mají příznivý vliv pro místní rozvoj a tyto investice pozitivně působí na regionální ekonomiku. Pro regionální rozvoj by bylo určité přínosné, pokud by docházelo k větší spolupráci mezi firmami, subjekty státní správy a vzdělávacími institucemi. Lze se domnívat, že situaci by pomohl vznik nějakého lokálního spolku či sdružení, jehož náplní by bylo prohlubování spolupráce mezi jednotlivými regionálními účastníky – tedy zástupci obcí, strategických zaměstnavatelů, malého a středního podnikání, vzdělávacích institucí, veřejnosti apod. Pořádání pravidelných setkání zástupců jednotlivých skupin by umožnilo navázat např. nové obchodní vztahy a samotné sdružení by jistě bylo nápomocné při upevnění dosavadních partnerství či prohlubování a rozvoji další spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a firmami, např. v oblasti exkurzí do

provozů, či praxí a stáží ve firmách. Větší kontakt a spolupráce mezi jednotlivými subjekty v regionu by napomohl úspěšnosti regionu i do budoucna.

PZI lze chápat jako jakýsi bonus navíc, který sebou nese nové technologie, kapitál, znalosti, osvědčené manažerské know-how, odborné zkušenosti a pracovní návyky. Což vede také k prolínání a ovlivňování kultur. Do ekonomiky je tedy přinášeno něco nového, dochází k zvyšování životní úrovně a samozřejmě i k růstu HDP. Kapitál, práce a technologie jsou tři základní faktory, které jsou spojeny s cílem dosažení vyšší produkce a růstu HDP. Tvorba nových pracovních míst, rozvoj mezinárodního obchodu, zvýšení produktivity práce, přebírání manažerských postupů, organizačních schopností, zvýšení přidané hodnoty – to vše jde ruku v ruce s PZI.

Podle intenzity navázání dodavatelsko-odběratelských vztahů, podle počtu zakázek místním firmám se všechny zmiňované efekty přímé zahraniční investice zesilují. Zároveň přímé zahraniční investice ovlivňují i obory a sféry, které s ní přímo nesouvisí. Zapříčiňují vznik nových pracovních příležitostí ve službách, působí na sféru pohostinství, hotelnictví, cestovní ruch i školství. Hlavním a nesporným významem pro ekonomiku je dopad na hospodářský růst.

Seznam použité literatury

Citace

- ČEJPOVÁ, Monika. *Systémy následné péče o investory – regionální srovnání*. Pardubice, 2010. 80 s., 7 s. příl. Diplomová práce (Ing.). Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní.
- DURČÁKOVÁ, J. a M. MANDEL. *Mezinárodní finance*. 2. dopl. vyd. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-726-1090-2.
- GAJDUŠKOVÁ, K. Dopad světové ekonomické krize na přímé zahraniční investice v zemích střední a jihovýchodní Evropy. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1734-6.
- JAHN, M. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 77-84. ISBN 978-80-86547-90-9.
- JEŽEK, Jiří. Zahraniční kapitál v průmyslových podnicích v oblasti západních a severních Čech. V: KRAFT, J. a K. ANTLOVÁ, eds. *Hospodářství v integrujícím se evropském ekonomickém prostoru: III. mezinárodní konference, Liberec 16.-17. září 1997*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita, Hospodářská fakulta, 1997, s. 99-105. ISBN 80-708-3254-1.
- JONES, J. a C. WREN. *Foreign Direct Investment and Regional Economy*. 1st ed., Burlington: Ashgate, 2006. ISBN 0-7546-4522-3.
- MOOSA, I. A. *Foreign direct investment: theory, evidence, and practice*. 1st ed., New York: Palgrave, 2002. ISBN 03-339-4590-5.
- ŘÍMAN, Martin. Zahraniční investice ano, pobídky ne. V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 11-16. s. 16 ISBN 978-80-86547-90-9.
- SRHOLEC, M. Přímé zahraniční investice v ČR. Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

- STRNAD, P. a A. KRAUSOVÁ. *Mezinárodní marketing*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008, ISBN 978-80-7372-384-2.
- ŠIMANOVÁ, J. *Investiční pobídky, nadnárodní firmy a regionální rozvoj*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011, ISBN 978-807-3728-038.
- TOMŠÍK, V. Zajistí přímé zahraniční investice prosperitu ČR? V: LOUŽEK, M., ed. *Zahraniční investice: cíl hospodářské politiky?* 1. vyd. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008, s. 17-30. ISBN 978-80-86547-90-9.
- TVRDOŇ, J. a R. WOKOUN. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.
- URBANOVÁ, K., 2011. FTE automotive Czechia s.r.o. Vynikají nejen spojkovými systémy. In: *Svět průmyslu*. 02/2011 Šumperk: Smart Connections s.r.o, 2011, č. 2, s. 52-55. ISSN 1804-3925.
- VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-869-2901-9.

Internetové zdroje

- ADÁMEK, P. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost - příručka pro představitele veřejné správy* [online]. Praha: CzechInvest, 2006 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf
- BOSCHEN, T. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL28%40KSUL&klic=aqqh51>
- CANDY HOOVER: *Candy Hoover v České republice* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/candy_v_ceske_republice.asp
- CANDY HOOVER: *Informace o společnosti – historie značky Candy* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Informace_o_spolecnosti_historie_znacky_CANDY.asp

- CANDY HOOVER: *Informace o společnosti – hospodářské výsledky a stav k 2005/2006* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Informace_o_spolecnosti_hospodarske_vysledky_a_stav_k_2005_2006.asp
- CANDY HOOVER: *Italská firma Candy expanduje na Ústecku* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Italska_firma_Candy_expanduje_na_Ustecku.asp
- CANDY HOOVER: *Projev generálního ředitele Candy ČR, Viktora Fialy* [online]. Praha: Candy Hoover, vid. [11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/CANDY_CR_po_roce_pusobeni.asp
- CANDY HOOVER: *Projev Ing. Alda Fumagalli, výkonného předsedy představenstva Candy Group* [online]. Praha: Candy Hoover, [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: http://www.candy-hoover.cz/o_spolecnosti/tiskove_zpravy/o_firme/Projev_Ing_Alda_Fumagalli_vykonného_předsedy_představenstva_Candy_Group.asp
- Czechinvest. *Investiční pobídky...Vaše brána k prosperitě* [online]. Praha: Czechinvest, 2012 [vid. 29. listopadu 2012] Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/brozura-investicnich-pobidek-po-novele-3297-cz.pdf>
- ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2010* [online]. Praha: Česká národní banka, 2012 [vid. 27. listopadu 2012]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/
- ČNB. *Přímé zahraniční investice za rok 2011* [online]. Praha: Česká národní banka, 2013, [vid. 7. října 2013]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2011_CZ.pdf

- ČSÚ. *Charakteristika okresu Louny* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012-06-05 [vid. 12. září 2013]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/\\$File/42312513.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/$File/42312513.pdf)
- ČSÚ. *Statistická ročenka Ústeckého kraje 2012* [online]. 1. vyd. Ústí nad Labem: Český statistický úřad, 2013-01-10 [vid. 17. září 2013]. ISBN 978-80-250-2261-0. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FD8F8/\\$File/42101112.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FD8F8/$File/42101112.pdf)
- ČSÚ. *Trh práce 2012 v Ústeckém kraji* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2013-08-21 [vid. 15. září 2013]. ISBN 978-80-250-2261-0. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/\\$File/42312513.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/CE003C6259/$File/42312513.pdf)
- EKOSTAVBY LOUNY: *Novostavby skladové haly CANDY II. Etapa Podbořany* [online]. [vid. 11. září 2013]. Dostupné z: <http://www.ekostavbylouny.cz/reference/prmyslove-a-pozemni-stavby/190-novostavba-skladove-haly-candy-ii-etapa-podboany>
- FTE Automotive [online]. [vid. 1. října 2013]. Dostupné z: <http://www.fte.de/unternehmen/standorte-weltweit.html>
- FTE Automotive [online]. [vid. 1. října 2013]. Dostupné z: <http://www.fte.de/index.html>
- FUMAGALLI, E. *Výroční zpráva za rok 2005* [online]. Podbořany: 2006 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL17%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=c6i3up>
- FUMAGALLI, E. *Výroční zpráva za rok 2006* [online]. Podbořany: 2007 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL18%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=l4c2vy>
- FUMAGALLI, E. *Výroční zpráva za rok 2007* [online]. Podbořany: 2008 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL19%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=l4c2vy>
- HORN, P. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2008* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis->

sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL21%40KSUL&klic=6nsbqf

CHADT, M. Italové v Čechách aneb jak vzniká chladnička. [online]. *Inspirace EURONICS*, léto 2005, 2005 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <http://www.chadt.cz/abc/index.php?zam=1&str=2&dal=36>

Investiční pobídky. *MM Průmyslové spektrum* [online]. Praha: MM publishing, 2002, 13.11.2002, č. 11, s. 60 [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: <http://www.mmspektrum.com/clanek/investicni-pobidky.html>

KINŠT, P. Conta v Podbořanech nebude několik týdnů vyrábět [online]. In: *deník.cz*. Žatec: Žatecký deník, 21.11.2011, 2011 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: <http://zatecky.denik.cz/podnikani/conta-podborany-odstavka-20111121.html>

KINŠT, P. FTE plánuje rozšířit výrobu v Podbořanech a přijmout lidi [online]. In: *deník.cz*. Žatec: Žatecký deník, 7.11.2012, 2012 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: http://zatecky.denik.cz/podnikani/podborany_fte_vyroba_20121107.html

KINŠT, P. Podbořanská Conta zastaví na dva týdny výrobu [online]. In: *deník.cz*. Žatec: Žatecký deník, 5.11.2012, 2012 [vid. 19. září 2013]. Dostupné z: http://zatecky.denik.cz/podnikani/podborany_conta_vyroba_20121105.html

LORO, S. *Výroční zpráva 2010 Logit, s.r.o.* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 1. února 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a303112&dokumentId=C+16462%2fSL37%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=5hk1wo>

PODBOŘANY [online]. Podbořany: MÚ Podbořany, 2013-09-20 [vid. 10. září 2013]. Dostupné z: <http://www.podborany.net/mesto/>

PRAŽÁK, V. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2010* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2011-02-25 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2010.pdf

PRŮMYSLOVÉ ZÓNY [online], [vid. 10. září 2013] Dostupné z: <http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>

- RAJLOVÁ, A. *Výroční zpráva za rok 2008* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL20%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=7zf3qs>
- RAJLOVÁ, A. *Výroční zpráva za rok 2009* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 25. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL21%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=mdt4en>
- RAJLOVÁ A. *Výroční zpráva za rok 2011* [online]. Podbořany: 2012 [vid. 20. září 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl.pdf?subjektId=isor%3a403693&dokumentId=C+16565%2fSL29%40KSUL&partnum=0&variant=1&klic=cvtka4>
- RIS. *O kraji - Ústecký kraj* [online]. Praha: Regionální informační servis, [vid. 15. září 2013]. <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/kraj/>
- RIS. *Průmyslové zóny* [online]. Praha: Regionální informační servis, [vid. 10. září 2013]. <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/regionalni-informace/prumyslove-zony/>
- RÖSSLE, R. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2009* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&dokumentId=C+22194%2fSL23%40KSUL&klic=6nsbqf>
- SCHWARZ, J., et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007 [vid. 1. prosince 2012]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/32013/35445/388865/priloha001.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2000* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2001-02-12 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2000.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2001* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2002-02-12 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2001.pdf

- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2002* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2003-02-14 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2002.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2003* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2004-02-10 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2003.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2004* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2005-02-10 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2004.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2005* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2006-02-03 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2005.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2006* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2007-02-14 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2006.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2007* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2008-02-18 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2007.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2008* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2009-02-18 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2008.pdf
- ZÁHOŘÍK, P. *Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Louny za rok 2009* [online]. Louny: Úřad práce v Lounech, 2010-02-26 [vid. 10. listopadu 2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/louny/ke_stazeni/lnokres2009.pdf

Interní

Interní zdroje Conta, s.r.o.

Interní zdroje FTE Automotive Czechia s.r.o.

Interní zdroje Logit Radici Group, s.r.o.

Interní zdroje MÚ Podbořany

Bibliografie

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz)

HORN, P. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2007* [online]. Podbořany: 2009 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&klic=e6gc2>

LORO, S. *Výroční zpráva 2007 Logit, s.r.o.* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 1. února 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a303112&klic=6xnejh>

LORO, S. *Výroční zpráva 2008 Logit, s.r.o.* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 1. února 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a303112&klic=6xnejh>

LORO, S. *Výroční zpráva 2009 Logit, s.r.o.* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 1. února 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a303112&klic=6xnejh>

RÖSSLE, R. *Výroční zpráva FTE automotive Czechia s.r.o. 2010* [online]. Podbořany: 2011 [vid. 10. října 2013]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a500005052&klic=e6gc2>

Seznam příloh

Příloha 1	Vývoj projektů CzechInvestu	117
Příloha 2	Formy investičních pobídek.....	118

Příloha 1 Vývoj projektů CzechInvestu

Vývoj projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest v letech 1993–2011 Development of projects mediated by CzechInvest, 1993–2011				
Rok	Počet projektů	Investice celkem v mil. CZK	Investice celkem v mil. USD	Pracovní místa
Year	Number of Projects	Investment total in CZK mil.	Investment total in USD mil.	Jobs created
1993	2	361	12	570
1994	7	2 132	71	1 392
1995	6	2 260	81	1 243
1996	5	5 217	196	1 865
1997	5	1 624	59	870
1998	16	28 621	851	4 164
1999	23	15 259	526	5 576
2000	58	94 165	2 623	19 947
2001	55	54 690	1 460	13 179
2002	57	61 715	1 749	15 862
2003	65	35 851	1 185	12 218
2004	138	55 595	2 187	21 948
2005	153	77 470	3 300	21 998
2006	176	114 617	4 711	34 824
2007	196	70 954	3 532	30 598
2008	208	27 860	1 667	14 315
2009	186	16 889	876	5 769
2010	209	16 248	823	9 423
2011	233	33 666	1 895	12 617
Celkem/Total	1 798	715 194	27 804	228 378

Příloha 2 Formy investičních pobídek

Novela zákona o investičních pobídkách Určená novým i stávajícím investorům pro nové investiční projekty						
Typ investiční akce	Formy investiční pobídky		Podmínky		Uznatelné náklady	Maximální míra veřejné podpory ⁴
	Investiční akce	Strategická investiční akce	Investiční akce	Strategická investiční akce		
Zpracovatelský průmysl	Sleva na dani z příjmů na 10 let Převod území za zvýhodněnou cenu Regiony A ¹ navíc ještě: Hmotná podpora 50 000 Kč na vytvořené pracovní místo Hmotná podpora na školení zaměstnanců 25 % z uznatelných školících nákladů	Hmotná podpora na pořízení majetku až do výše 5 % nákladů (max. 1,5 mld. Kč) Sleva na dani z příjmů na 10 let Převod území za zvýhodněnou cenu Regiony A ¹ navíc ještě: Hmotná podpora 50 000 Kč na vytvořené pracovní místo Hmotná podpora na školení zaměstnanců 25 % z uznatelných školících nákladů	Minimální výše investice do majetku ³ 500 mil. Kč, z toho minimálně 250 mil. Kč do nového strojního zařízení V Regionech I ² – 50 mil. Kč, z toho minimálně 25 mil. Kč do nového strojního zařízení V Regionech II ² – 100 mil. Kč, z toho minimálně 50 mil. Kč do nového strojního zařízení	Minimální výše investice do majetku ³ 500 mil. Kč, z toho minimálně 250 mil. Kč do nového strojního zařízení a současně minimálně 500 nových pracovních míst	Majetek ³ , kdy hodnota strojů tvoří minimálně polovinu hodnoty pořízeného majetku	40 % z celkových uznatelných nákladů (30 % v Regionech II a u low-tech sektorů)
	Sleva na dani z příjmů na 10 let Převod území za zvýhodněnou cenu Regiony A ¹ navíc ještě: Hmotná podpora 50 000 Kč na vytvořené pracovní místo Hmotná podpora na školení zaměstnanců 25 % z uznatelných školících nákladů	Hmotná podpora na pořízení majetku až do výše 5 % nákladů (max. 0,5 mld. Kč) Sleva na dani z příjmů na 10 let Převod území za zvýhodněnou cenu Regiony A ¹ navíc ještě: Hmotná podpora 50 000 Kč na vytvořené pracovní místo Hmotná podpora na školení zaměstnanců 25 % z uznatelných školících nákladů	Minimální výše investice do majetku ³ 10 mil. Kč, z toho minimálně 5 mil. Kč do nového strojního zařízení a současně minimálně 40 nových pracovních míst	Minimální výše investice do majetku ³ 200 mil. Kč, z toho minimálně 100 mil. Kč do nového strojního zařízení a současně minimálně 120 nových pracovních míst	Majetek ³ , kdy hodnota strojů tvoří minimálně polovinu hodnoty pořízeného majetku nebo 2-leté hrubé mzdy na nově vytvořených pracovních místech	40 % z celkových uznatelných nákladů
Centra strategických služeb (vývoj SW, centra sdílených služeb, high-tech opravárenská centra)	Sleva na dani z příjmů na 10 let Převod území za zvýhodněnou cenu Regiony A ¹ navíc ještě: Hmotná podpora 50 000 Kč na vytvořené pracovní místo Hmotná podpora na školení zaměstnanců 25 % z uznatelných školících nákladů	X	Minimálně 40 nových pracovních míst u center pro tvorbu software Minimálně 100 nových pracovních míst u ostatních center	X	Majetek ³ , kdy hodnota strojů tvoří minimálně polovinu hodnoty pořízeného majetku nebo 2-leté hrubé mzdy na nově vytvořených pracovních místech	40 % z celkových uznatelných nákladů

¹Regiony A - regiony s mírou nezaměstnanosti nejmenší o 50 % vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti v ČR

²Regiony I - Regiony A se souslednou podporou státu, Regiony II - ostatní regiony

³Majetek - náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku